

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr LIV/54/2018
Rady Miejskiej w Cieszanowie
z dnia 25.05.2018 r.



Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Cieszanowie
Adam Zaborniak

Maj 2018



Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna



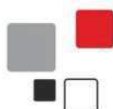
Rzeczpospolita
Polska



Unia Europejska
Fundusz Spójności



Projekt „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Podkarpackiego.



INICJATYWAŁOKALNA.PL

InicjatywaLokalna.pl

ul. Targowa 18/609, 25-520 Kielce

tel./fax 41 343 01 24

e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

www.inicjatywalokalna.pl

Skład zespołu autorskiego:

mgr Paweł Walczyszyn

mgr Dominika Kochanowska

mgr Magdalena Zielińska

mgr inż. Klaudia Swat

mgr inż. Łukasz Półchłopek

Spis treści

Wstęp.....	5
I. Część wprowadzająca	8
1. Metodologia prac nad dokumentem.....	8
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	11
II. Część diagnostyczno-analityczna.....	25
1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji.....	25
2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji	28
3. Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	33
III. Część programowa	82
1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji	82
1.1. Wizja podobszarów rewitalizacji i misja procesu rewitalizacji	82
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	85
2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2023	91
2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć	91
2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć.....	127
2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	132
2. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania	145
IV. Część wdrożeniowa.....	149
1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	149
1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami	149
1.2. Harmonogram realizacji programu	153
1.3. <i>Public relations</i> dokumentu	157
2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu	158
2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	159
2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu	169
3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	171
4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje	185

5. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	189
6. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie	189
6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej	189
6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	190
Spis fotografii.....	191
Spis map	192
Spis schematów	193
Spis tabel	193
Spis wykresów.....	194
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	197

Wstęp

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na szereg zjawisk kryzysowych występujących na obszarach gmin, takich jak degradacja techniczna oraz narastające problemy w sferach społecznej i gospodarczej. W związku z tym niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zidentyfikowane problemy oraz potencjały danego obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.), *rewitalizacja* stanowi „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji (...)”.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *gminny program rewitalizacji*, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Gminy na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”¹. Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego Gminnym Programem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 (GPR) stanowi spójny dokument strategiczny, który ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego

¹ *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 7–8.

obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy, poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku, a także *Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020*.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu oraz jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, które wskazują na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji Gminy Cieszanów w latach 2016–2023, tj. wizję wyprowadzenia ich ze stanu kryzysowego, misję, cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe oraz uzupełniające projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na podobszary rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł finansowania projektów.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji,

tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Przedstawiony został tutaj również przebieg procesu opiniowania dokumentu przez instytucje zewnętrzne oraz procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ostatnim elementem jest sposób realizacji założeń dokumentu w odniesieniu do polityki mieszkaniowej oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego w gminie wraz z załącznikiem graficznym wskazującym na kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych na podobozarach rewitalizacji.

Dokument został przyjęty na sesji *Uchwałą nr XLIII/102/2017 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 12 września 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023*. W dniu 18.10.2017 r. Gmina Cieszanów otrzymała pismo z dnia 16.10.2017 r. z Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego z negatywną opinią GPR, wynikającą ze zbyt ogólnych i niewyczerpujących opisów komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W związku z powyższym dokument został ponownie przeanalizowany, a po korekcie i ponownych konsultacjach społecznych oraz konsultacjach dokumentu w Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie, Rada Miejska przyjęła zaktualizowany dokument *Uchwałą nr LIV/53/2018 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 25.05.2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 (Aktualizacja)*.

I. Część wprowadzająca

1. Metodologia prac nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji warunkowały przede wszystkim *Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.), a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części, składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023*, a mianowicie:

- I. *Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów* – obejmowało następujące etapy:
 - 1) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy (sołectwa, osiedla i Miasto Cieszanów) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zarówno z Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów, jak i instytucji zewnętrznych;
 - 2) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji wraz z mapami poglądowymi koncentracji problemów we wszystkich ww. sferach;
 - 3) przeprowadzenie w dniach 28.12.2016–27.01.2017 roku konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów z opracowaną diagnozą gminy oraz mapami przedstawiającymi granice ww. obszarów;

- 4) przedstawienie Radzie Miejskiej w Cieszanowie przez Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (składającego się z 2 podobszarów rewitalizacji) na terenie gminy wraz z projektem uchwały, diagnozą gminy na potrzeby wyznaczenia ww. obszarów oraz z wielokryterialną analizą przestrzenną i mapami przedstawiającymi ich granice w skalach 1:5 000 (obszar zdegradowany) i 1:2 500 (podobszary rewitalizacji) z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu *Ustawy z dnia 17 maja 1989 roku – Prawo Geodezyjne i Kartograficzne*, a także informacją podsumowującą przeprowadzone konsultacje społeczne;
 - 5) podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Cieszanowie *Uchwały nr XXXII/7/2017 z dnia 30 stycznia 2017 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów*, zmienionej Uchwałą nr XXXIII/13/2017 z dnia 24 lutego 2017 roku oraz Uchwałą nr XXXV/47/2017 z dnia 30 marca 2017 roku;
 - 6) przekazanie ww. uchwał oraz ich opublikowanie: w dniu 07.02.2017 roku uchwały nr XXXII/7/2017 wraz z załącznikami, tj. mapami obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego jako poz. 485, a w dniu 10.04.2017 roku uchwały nr XXXV/47/2017, wraz z załącznikami, tj. mapami obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego jako poz. 1395 z uwagi na fakt, że są to akty prawa miejscowego.
- II. *Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesu zaopiniowania dokumentu i Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko* – obejmowało następujące etapy:
- 1) podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Cieszanowie *Uchwały nr XXXIII/15/2017 z dnia 24 lutego 2017 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* (po 14 dniach niezbędnych na uprawomocnienie się ww. uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, która jest aktem prawa miejscowego);
 - 2) ogłoszenie o podjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie podmiotowej gminy, (w zakładce „Rewitalizacja” w dniu 02.03.2017 roku), w Biuletynie Informacji

- Publicznej (w zakładce „Ogłoszenia 2017” w dniu 02.03.2017 roku), w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów w dniu 02.03.2017 roku), w prasie regionalnej („Super Nowości” z dnia 15 marca 2017 roku) oraz przez obwieszczenie;
- 3) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, misji, celów, kierunków działań), a także „zbudowaniu” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
 - 4) opracowanie i przeprowadzenie w dniach 12.04–11.05.2017 roku zewnętrznych konsultacji społecznych projektu 1.0 dokumentu;
 - 5) wystąpienie o zaopiniowanie projektu 2.0 GPR w dniu 12.05.2017 r. przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii w ciągu 14 dni – terminu ustalonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o rewitalizacji;
 - 6) wystąpienie w dniu 12.05.2017 r. z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ) o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
 - 7) przekazanie i uchwalenie projektu dokumentu na sesji przez Radę Miejską w Cieszanowie w dniu 12.09.2017 r.;
 - 8) uzupełnienie i korekta Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z oceną dokonaną przez Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego – Zespół ds. Rewitalizacji w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 oraz przeprowadzenie konsultacji wewnętrznych projektu dokumentu;
 - 9) przeprowadzenie w dniach 22.01–21.02.2018 r. zewnętrznych konsultacji społecznych projektu zaktualizowanego dokumentu;
 - 10) wystąpienie w dniu 22.02.2018 r. o zaopiniowanie uzupełnionego projektu GPR przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji wraz

z uzyskaniem opinii w ciągu 14 dni – terminu ustalonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów;

- 11) wystąpienie w dniu 22.02.2018 r. z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ) o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
- 12) przekazanie i uchwalenie projektu dokumentu, uzupełnionego po ocenie przez Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego – Zespół ds. Rewitalizacji w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 na sesji przez Radę Miejską w Cieszanowie – *Uchwała Nr LIV/53/2018 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 25.05.2018 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023.*

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale 3 części IV niniejszego dokumentu *Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji.*

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współudziale (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonych podobszarów, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy), a także założenia dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym,

krajowym oraz europejskim. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Zestawienie dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie GPR do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego ²
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	<i>Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i>	<i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</i> Ponadto wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych: <i>CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lata.</i> <i>CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</i> <i>CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</i>
POZIOM KRAJOWY		
2.	<i>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i>	<i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:</i> Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: <i>Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;</i> Kapitał Ludzki: <i>Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;</i> <i>Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:</i> Rozwój regionalny: <i>Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;</i> <i>Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny:</i> <i>Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</i>
3.	<i>Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	<i>Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.</i> <i>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.</i> <i>Obszar: Przemiany strukturalne sektora. Nowe formy działania i współpracy. Nowoczesne instrumenty wsparcia.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: Małe i średnie przedsiębiorstwa.</i> <i>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</i>

² Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmiennionej formie.

		<i>Obszar:</i> Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Spójność społeczna. <i>Obszar:</i> Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Rozwój zrównoważony terytorialnie. <i>Cel szczegółowy III</i> – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. <i>Obszar:</i> Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Prawo w służbie obywatelom i gospodarce. <i>Obszar:</i> Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem. <i>Obszar:</i> Cyfrowe państwo usługowe. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> E-państwo. <i>Obszar:</i> Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Efektywność wykorzystania środków UE. <i>Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii:</i> • Poprawa jakości kapitału ludzkiego. Zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. • Wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju. • Zrównoważenie systemu energetycznego Polski. • Rozwój potencjału środowiska naturalnego na rzecz obywateli i przedsiębiorców.
4.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<i>Cel strategiczny:</i> Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. <i>Cel 2.</i> Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. <i>Kierunek działań polityki przestrzennej:</i> Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych. <i>Działanie:</i> Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.

5.	<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</i>	<i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. <i>Cel 2</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
6.	<i>Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020</i>	<i>Wizja:</i> Polska Wschodnia makroregionem dynamicznie rozwijającym się z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, stopniowo i systematycznie poprawiającym swoją pozycję rozwojową i konkurencyjną w kraju oraz w Unii Europejskiej. <i>Cel główny:</i> Wzrost wydajności pracy we wszystkich sektorach gospodarki Polski Wschodniej. <i>Obszar strategiczny 2:</i> Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego. <i>Kierunek działań:</i> Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy i Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.
POZIOM REGIONALNY		
7.	<i>Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020</i>	Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów <i>Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020</i>: <i>Cel główny strategii:</i> Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców. <i>Dziedzina działań strategicznych:</i> Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka. <i>Cel strategiczny 1.:</i> Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej. <i>Priorytet 1.3.:</i> Turystyka. <i>Cel:</i> Budowa konkurencyjnej, atrakcyjnej oferty rynkowej opartej na znacznym potencjale turystycznym regionu. <i>Dziedzina działań strategicznych:</i> Kapitał ludzki i społeczny. <i>Cel strategiczny 2.:</i> Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców. <i>Priorytet 2.1.:</i> Edukacja. <i>Cel:</i> Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości. <i>Priorytet 2.2.:</i> Kultura i dziedzictwo kulturowe. <i>Cel:</i> Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu. <i>Priorytet 2.3.:</i> Społeczeństwo obywatelskie. <i>Cel:</i> Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne. <i>Priorytet 2.4.:</i> Włączenie społeczne. <i>Cel:</i> Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie. <i>Priorytet 2.6.:</i> Sport powszechny. <i>Cel:</i> Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa. <i>Dziedzina działań strategicznych:</i> Sieć osadnicza.

		<i>Cel strategiczny 3.: Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu.</i> <i>Priorytet 3.1.: Dostępność komunikacyjna.</i> <i>Cel: Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności przestrzennej województwa ze szczególnym uwzględnieniem Rzeszowa jako ponadregionalnego ośrodka wzrostu.</i> <i>Priorytet 3.2.: Dostępność technologii informacyjnych.</i> <i>Cel: Rozbudowa wysokiej jakości sieci telekomunikacyjnej oraz zwiększenie wykorzystania technologii informacyjnych na terenie całego województwa.</i> <i>Priorytet 3.4.: Funkcje obszarów wiejskich.</i> <i>Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku.</i> <i>Dziedzina działań strategicznych: Środowisko i energetyka.</i> <i>Cel strategiczny 3.: Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa.</i> <i>Priorytet 4.2.: Ochrona środowiska.</i> <i>Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa.</i> <i>Priorytet 4.3.: Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii.</i> <i>Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i efektywności energetycznej województwa podkarpackiego poprzez racjonalne wykorzystanie paliw i energii z uwzględnieniem lokalnych zasobów, w tym odnawialnych źródeł energii.</i>
8.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego³	Kierunki polityki przestrzennej, przewidywane zadania i zamierzenia w dziedzinie środowiska, infrastruktury społecznej, gospodarczej, technicznej oraz struktur przestrzennych zawartych w <i>Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego</i> są ściśle związane z określonymi w strategii rozwoju województwa polami strategicznymi, priorytetami, celami i kierunkami działań. Cele rewitalizacji są spójne z celami polityki przestrzennej województwa, w tym w szczególności: <i>Celami polityki przestrzennej w dziedzinie środowiska naturalnego i kulturowego, które obejmują:</i> 1) <i>efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania</i>, w tym: a) racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów środowiska poprzez dostosowanie organizacji struktury, funkcji i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych; b) utrzymanie trwałości i odnawialności procesów ekologicznych, stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej i dziedzictwa geologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z siedliskami, ochrona powierzchni ziemi i gleb, głównie poprzez wielkoobszarowy system ochrony przyrody;

³ Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

		c) utrzymanie ciągłości kulturowej, zachowanie i ochrona unikatowych wartości kulturowych regionu w celu zaspokojenia potrzeb ludności regionu i jako elementu atrakcyjności turystycznej i gospodarczej. 2) <i>poprawę jakości życia i równoważenie rozwoju</i>, w tym: a) tworzenie warunków podnoszenia poziomu życia oraz łagodzenie negatywnych różnic w tym zakresie do innych regionów kraju, między innymi poprzez rozwój infrastruktury społecznej, rozwój gospodarczy oraz stosowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia i patologii społecznych; h) rekultywację obszarów zdegradowanych o kierunku przeznaczenia rolno-leśnego oraz rekreacyjnego. 3) <i>zwiększenie konkurencyjności województwa</i>, w tym: a) aktywną i kompleksową ochronę i wykorzystanie przestrzeni atrakcyjnej turystycznie (zintegrowanie ochrony walorów krajobrazowych oraz wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego i kultury materialnej i niematerialnej); b) promowanie atrakcyjności województwa z punktu widzenia walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego. <i>Celami polityki przestrzennej w zakresie infrastruktury społeczno-gospodarczej, które obejmują m.in.:</i> 1) <i>efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania</i>, w tym: a) lepsze wykorzystanie i rozwój potencjału intelektualnego województwa. 2) <i>poprawę jakości życia i równoważenie rozwoju</i>, w tym: a) tworzenie warunków podnoszenia poziomu życia oraz łagodzenie negatywnych różnic w tym zakresie w stosunku do innych regionów kraju, między innymi poprzez rozwój infrastruktury społecznej, rozwój gospodarczy oraz stosowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia i patologii społecznych; c) stworzenie warunków do wzrostu inwestowania w budownictwie mieszkaniowym; e) rozwój ośrodków aktywacji społeczno-gospodarczej, restrukturyzacji, koncentracji infrastruktury ekonomicznej i innowacji technologicznej; f) rozwój stref turystyczno-wypoczynkowych jako obszarów aktywizacji gospodarczej; i) rozwój infrastruktury społecznej w dziedzinie kultury, oświaty, usług. <i>Celami polityki przestrzennej w dziedzinie komunikacji i infrastruktury technicznej, które obejmują:</i> 1) <i>efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania</i>, w tym: a) zwiększenie sprawności funkcjonowania układów komunikacyjnych poprzez rozbudowę i modernizację, a także aktywizację działania: układu drogowego, układu kolejowego, komunikacji lotniczej i przejść granicznych; b) prawidłową i racjonalną gospodarkę zasobami wodnymi. 2) <i>poprawę jakości życia i równoważenia rozwoju</i>, w tym: c) prawidłową gospodarkę ściekową; f) wprowadzanie ekologicznych źródeł zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą; h) zapewnienie powszechnej dostępności do usług teletechnicznych. 3) <i>zwiększenie konkurencyjności województwa</i>, w tym:
--	--	--

		1. zapewnienie niezawodności funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej i komunikacji; c) promowanie energetyki odnawialnej opartej na zasobach lokalnych; d) zwiększenie dostępności komunikacyjnej całego obszaru województwa, szczególnie terenów dla turystycznego wykorzystania. <i>Celami polityki przestrzennej województwa w dziedzinie struktur przestrzennych, które obejmują:</i> 1) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, w tym: 2. adaptację istniejącego zainwestowania do nowych warunków rozwoju. 2) poprawę jakości życia i równoważenia rozwoju, w tym: b) porządkowanie wielofunkcyjnych, problemowych i konfliktowych stref przestrzennych; c) zachowanie właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego w dążeniu do zrównoważonego rozwoju; d) poprawę walorów estetycznych struktur przestrzennych i krajobrazu; e) kształtowanie nowych struktur przestrzennych kreujących nowe jakościowo potrzeby. 3) zwiększenie konkurencyjności województwa, w tym zwiększenie możliwości wyboru obszaru zamieszkania i pracy, poprzez występujące bogactwo form zagospodarowania przestrzennego w województwie.
POZIOM SUBREGIONALNY		
9.	Strategia Rozwoju Powiatu Lubaczowskiego	Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów <i>Strategii Rozwoju Powiatu Lubaczowskiego</i>: <i>Obszar strategiczny 1: Zrównoważony rozwój gospodarczy.</i> <i>Cel operacyjny 4: Aktywizacja gospodarcza powiatu;</i> <i>Cel operacyjny 5: Promocja powiatu i jego obszarów inwestycyjnych;</i> <i>Cel operacyjny 6: Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości;</i> <i>Cel operacyjny 8: Rozwój przedsiębiorczości w ramach współpracy transgranicznej;</i> <i>Cel operacyjny 9: Optymalne wykorzystanie położenia i walorów środowiska w rozwoju gospodarczym.</i> <i>Obszar strategiczny 3: Rozwój Infrastruktury Technicznej.</i> <i>Cel operacyjny 1: Zwiększenie dostępności powiatu jako elementu wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej;</i> <i>Cel operacyjny 4: Rozbudowa infrastruktury chroniącej naturalne środowisko (kanalizacyjnej, gazowej, wodociągowej, oczyszczalni ścieków i składowisk odpadów);</i> <i>Cel operacyjny 5: Stwarzanie dobrych i godnych warunków życia mieszkańców.</i> <i>Obszar strategiczny 4: Oświata.</i> <i>Cel operacyjny 1: Dostosowanie kierunków i systemów kształcenia młodzieży do potrzeb rynku pracy;</i> <i>Cel operacyjny 2: Utrzymywanie wysokiego poziomu kształcenia;</i> <i>Cel operacyjny 3: Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.</i> <i>Obszar strategiczny 5: Rozwój Społeczny.</i> <i>Cel operacyjny 2: Zmniejszenie poziomu bezrobocia;</i> <i>Cel operacyjny 4: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego;</i>

		<i>Cel operacyjny 6:</i> Pomoc społeczna rodzinom najuboższym; <i>Cel operacyjny 7:</i> Wzrost mobilności społecznej, innowacyjności i umiejętności współpracy mieszkańców. <i>Obszar strategiczny 6:</i> Rozwój kultury, sportu i turystyki. <i>Cel operacyjny 1:</i> Wspieranie inwestycji służących ochronie środowiska i unikatowych wartości przyrody; <i>Cel operacyjny 2:</i> Rozwój turystyki oraz standardu świadczonych usług; <i>Cel operacyjny 3:</i> Zachowanie dziedzictwa kultury i patriotyzmu lokalnego; <i>Cel operacyjny 4:</i> Zwiększenie dochodów z turystyki; <i>Cel operacyjny 5:</i> Rozwój atrakcyjnych terenów rekreacyjnych.
POZIOM LOKALNY		
10.	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2006–2020	<i>Wizja:</i> Pragniemy rozwijać nowoczesne, ekologiczne rolnictwo, leśnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze oraz turystykę, pielęgnując i promując swą tożsamość kulturową. <i>Misja:</i> Gmina Cieszanów powinna stać się obszarem zrównoważonego rozwoju integrującym cele społeczne, gospodarcze i zapewniającym wzrost dochodów poziomu życia ludności. <i>Obszar strategiczny 3:</i> Turystyka i agroturystyka. <i>Kierunek działania 3.1:</i> Wykorzystanie naturalnych walorów gminy do tworzenia bazy turystyczno-rekreacyjnej. <i>Obszar strategiczny 4:</i> Ochrona zdrowia i zabezpieczenie społeczne. <i>Kierunek działania 4.2:</i> Profilaktyka i promocja zdrowia. <i>Kierunek działania 4.3:</i> Wspieranie działań na rzecz osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. <i>Kierunek działania 4.4:</i> Tworzenie warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dziećmi. <i>Obszar strategiczny 6:</i> Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej oraz dziedzictwa kulturowego. <i>Kierunek działania 6.2:</i> Integracja i aktywizacja społeczności wiejskich. <i>Kierunek działania 6.3:</i> Zaspokojenie potrzeb społecznych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi. <i>Kierunek działania 6.4:</i> Modernizacja przestrzeni wiejskiej. <i>Obszar strategiczny 7:</i> Kapitał społeczny. <i>Kierunek działania 7.1:</i> Zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia. <i>Kierunek działania 7.2:</i> Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. <i>Kierunek działania 7.3:</i> Rozwój i poprawa jakości środowiska kulturowego. <i>Kierunek działania 7.4:</i> Wspieranie aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy. <i>Obszar strategiczny 8:</i> Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej w warunkach zrównoważonego rozwoju. <i>Kierunek działania 8.1:</i> Rozwój infrastruktury gospodarczej. <i>Kierunek działania 8.2:</i> Ochrona środowiska naturalnego. <i>Kierunek działania 8.4:</i> Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej. <i>Kierunek działania 8.5:</i> Podejmowanie pozarynkowej działalności gospodarczej. Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju MŚP.

11.	Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014–2020	<i>Wizja:</i> Gmina Cieszanów to zintegrowana społeczność zadowolonych ludzi, korzystających z lokalnych zasobów, ceniących wartość pracy i wysoki komfort życia. <i>Cel szczegółowy:</i> Poprawa rynku pracy i zmniejszenie bezrobocia. <i>Kierunki działania:</i> Promocja lokalnej przedsiębiorczości, Rozwój wolontariatu, Wspieranie aktywności społecznej, Przeciwdziałanie bezrobociu oraz pomoc na rzecz osób bezrobotnych, Aktywna Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Lubaczowie, Tworzenie Spółdzielni Socjalnych i wspieranie już działających, Promocja zasobów turystycznych, Aktywna praca z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, Wspieranie osób bezrobotnych w nabywaniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych, Realizacja projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, Organizacja prac społecznie użytecznych oraz prac interwencyjnych, stażu, przygotowania zawodowego osób bezrobotnych, robót publicznych, Wprowadzenie Programów Aktywności Lokalnej w celu integracji mieszkańców. <i>Cel szczegółowy:</i> Wspieranie rodziny i dziecka w prawidłowym funkcjonowaniu. <i>Kierunki działania:</i> Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze, pozalekcyjne, Priorytet powstawania i rozwoju już istniejących świetlic szkolnych i środowiskowych w celu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, Ograniczanie zjawiska ubóstwa przyczyniającego się do wykluczenia społecznego, uzależnień, przemocy domowej, Organizacja warsztatów umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania budżetem, Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę, Tworzenie sieci bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w środowisku lokalnym (psycholog, prawnik). <i>Cel szczegółowy:</i> Wsparcie osób starszych. <i>Kierunki działania:</i> Tworzenie warunków do powstania Klubów Seniora, Tworzenie warunków do współpracy z instytucjami, organizacjami i Kościołem w zakresie pomocy osobom starszym, Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób starszych i ich rodzin, Zwiększenie liczby imprez okolicznościowych z udziałem osób starszych. <i>Cel szczegółowy:</i> Wsparcie osób niepełnosprawnych. <i>Kierunki działania:</i> Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność lub ciężka choroba, Zwiększanie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach okolicznościowych, Angażowanie osób niepełnosprawnych do tworzenia spółdzielni socjalnych. <i>Cel szczegółowy:</i> Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej oraz minimalizowanie skutków jej występowania. <i>Kierunki działania:</i> Minimalizowanie przyczyn występowania przemocy w rodzinie poprzez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie pomocy socjalnej). <i>Cel szczegółowy:</i> Zapobieganie uzależnieniom i minimalizowanie skutków ich występowania. <i>Kierunki działania:</i> Występy, przedstawienia edukacyjne o tematyce profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków, Współpraca z ośrodkami leczenia uzależnień.
-----	--	---

12.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Cieszanów	<i>Kierunki zmian zagospodarowania w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:</i> 1) Utrzymuje się istniejący układ osadniczy, związany z siecią dróg wojewódzkich i powiatowych (m.in. Stary Lubliniec). 2) Powstałe w latach 1960-1980 liczne osiedla i zaplecza gospodarcze oddalone od wsi przy drogach drugorzędnych (gminnych), należące do miejscowości Chotylub, Gorajec, Niemstów, Nowy i Stary Lubliniec, pozostawia się ze wskazaniem dla zachowania ich ładu przestrzennego, a nawet objęcia ochroną konserwatorską jako dobra kultury współczesnej. 3) Nie przewiduje się zasadniczych zmian w opisanej powyżej strukturze przestrzennej gminy. Realizację inwestycji osadniczych i usługowych w niewielkich ilościach i rozmiarach ustala się jako uzupełnienie lub przebudowę i rozbudowę budynków w obrębie istniejącej zabudowy nieruchomości lub w jej sąsiedztwie. 4) Nieużytkowane lub w przyszłości opuszczone zaplecza gospodarstw rolnych wskazuje się do adaptacji na cele usługowo-produkcyjne, zarówno dla potrzeb rolnictwa, jak i pozarolnicze. Dotyczy to gospodarstw w miejscowościach Niemstów, Nowy i Stary Lubliniec, Gorajec, Chotylub i Nowe Sioło. Warunkiem adaptacji jest niespowodowanie negatywnego oddziaływania na środowisko na terenach sąsiednich w zakresie hałasu, zapachów, wibracji, wstrząsów i promieniowania niejonizującego. <i>Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy:</i> istniejące osiedla po PGR-ach z zabudową wielorodzinną i towarzyszącymi, typowymi budynkami gospodarczymi pozostawia się z możliwością modernizacji konstrukcyjnej i architektonicznej poszczególnych budynków pod warunkiem, że nie będą objęte ochroną konserwatorską. <i>Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:</i> 1) Zachowane kompleksowo osiedla po byłych PGR wskazuje się do ochrony konserwatorskiej jako dobro kultury współczesnej. Ochrona powinna polegać na zakazie zmian architektury poszczególnych budynków, powodujących naruszenie ładu przestrzennego całego osiedla. Podobnie należy chronić typowe obiekty gospodarcze. Proponuje się objąć ochroną zabudowania w miejscowościach: Nowy i Stary Lubliniec, Niemstów, Gorajec i Nowe Sioło. <i>Polityka przestrzenna gminy:</i> 1) W zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony krajobrazu i ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków należy współpracować z organami administracji ponadlokalnej i organizacjami pozarządowymi w zakresie wspólnego planowania i realizacji inwestycji. 2) W porozumieniu z gminami sąsiednimi i przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych należy dążyć do rozwoju turystyki na bazie komunikacji między regionalnej, warunków wodnych i czystego środowiska. Turystyka powinna stać się najważniejszą szansą rozwoju.
-----	--	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych i planistycznych

*Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2006–2020*⁴ jest jednym z podstawowych elementów strategicznego zarządzania jednostką administracyjną, w tym podobszarów rewitalizacji określonych w GPR. Jednym z głównych obszarów strategicznych rozwoju gminy wskazano „rewitalizację przestrzeni wiejskiej i miejskiej oraz dziedzictwa kulturowego”⁵. W kontekście podobszarów rewitalizacji, najistotniejszymi kierunkami działań, wpisującymi się w GPR w ramach ww. obszaru strategicznego są:

- *Kierunek działania 6.2* Integracja i aktywizacja społeczności wiejskich, na który składają się elementy mające na celu m.in. pomoc prawną i organizacyjną dla sołectw (a tym samym mieszkańców podobszarów rewitalizacji) w celu usprawnienia ich działań na rzecz społeczności lokalnej oraz poprawy bezpieczeństwa na terenach wiejskich przy współpracy z Policją i mieszkańcami.
- *Kierunek działania 6.3* Zaspokojenie potrzeb społecznych oraz zachowania dziedzictwa kulturowego wsi, na który składa się szeroki wachlarz działań mających na celu wsparcie przedsięwzięć na rzecz ochrony, wykorzystania, udostępniania i kultywowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego, jak również wspierania aktywizacji zawodowej mieszkańców.
- *Kierunek działania 6.4* Modernizacja przestrzeni wiejskiej, który przewiduje szereg przedsięwzięć mających na celu zagospodarowanie, modernizację, renowację i uporządkowanie przestrzeni i obiektów zgodnie z zachowaniem zasady ładu przestrzennego i historycznej zabudowy, z przeznaczeniem na różne cele (m.in. inwestycyjne)⁶.

Ponadto w przewidziane działania rewitalizacyjne na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji wpisują się również obszary strategiczne Strategii: 3. Turystyka i agroturystyka, 4. Ochrona zdrowia i zabezpieczenie społeczne, 7. Kapitał społeczny i 8. Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej w warunkach zrównoważonego rozwoju⁷ w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Uzasadnieniem dla potrzeby przeprowadzenia działań w ramach ww. obszarów rozwojowych, kierunków działań i przedsięwzięć są słabe strony w analizie SWOT, takie jak:

⁴ Strategia Rozwoju przyjęta Uchwałą Nr 53/IX/2005 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 listopada 2005 r.

⁵ *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2006–2020*, s. 31.

⁶ jw. s. 40–41.

⁷ jw. s. 31.

„wysokie bezrobocie”, „niskie wykształcenie mieszkańców wsi”, „słabo rozwinięta infrastruktura społeczna”, „ograniczona możliwość zatrudnienia poza rolnictwem”, „słaba integracja pionowa i pozioma w sektorze rolno-spożywczym i małe skłonności do wspólnych działań” oraz „zły stan zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego”⁸. Prowadzą one do degradacji w sferze społeczno-gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Szansą na wyprowadzenie gminy, jak również podobszarów rewitalizacji z sytuacji kryzysowej są wskazane w analizie SWOT szanse w postaci „możliwości rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej”, „preferencji konsumentów wobec żywności tradycyjnej i ekologicznej” czy „rozwój infrastruktury kulturalnej i ochrony dziedzictwa kulturowego, który przyczyni się do zaspokojenia potrzeb społecznych oraz podniesienia atrakcyjności obszarów wiejskich”⁹. Wykorzystanie szans pozwoli na niwelację lub zahamowanie negatywnych trendów powodujących kumulację negatywnych zjawisk w sferach interwencji rewitalizacji.

W związku z powyższym, realizacja działań rewitalizacyjnych wpisuje się we wskazane obszary strategiczne (w szczególności w obszar *Rewitalizacja przestrzeni wiejskiej i miejskiej oraz dziedzictwa kulturowego*), kierunki działań i przyporządkowane im przedsięwzięcia, jak również w misję Strategii: „Gmina Cieszanów powinna stać się obszarem zrównoważonego rozwoju integrującym cele społeczne, gospodarcze i zapewniającym wzrost dochodów poziomu życia ludności”.

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014–2020*¹⁰ wskazuje najważniejsze problemy o charakterze społecznym, istotne w kontekście planowanych działań rewitalizacyjnych, na podstawie których opracowano analizę SWOT i słabe strony w postaci m.in.: „bezrobocia”, „emigracji młodzieży, małżeństw z małymi dziećmi”, „słabej łączności komunikacyjnej między miejscowościami” czy „niskiego statusu ekonomicznego osób starszych (niskie świadczenia emerytalno-rentowe)”. Natomiast za szanse mogące być wykorzystane w celu zniwelowania słabych stron wskazano m.in. „rozwój przedsiębiorczości”, „rozwój turystyki, agroturystyki”, „potencjał turystyczny regionu” czy „promocję regionu”¹¹.

⁸ jw. s. 29.

⁹ jw. s. 29.

¹⁰ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęta Uchwałą Nr LII/18/2014 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 30 kwietnia 2014 r.

¹¹ *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych*, s. 67–68.

W celu zniwelowania lub zahamowania skali występowania powyższych problemów, a tym samym wzrostu jakości życia mieszkańców zaplanowano wdrożenie szeregu rodzaju inicjatyw przy użyciu kompleksowych metod i narzędzi w ramach celów szczegółowych i składających się na nich kierunków działań (zadań), w tym m.in.¹²:

- *Cel szczegółowy*: Poprawa rynku pracy i zmniejszenie bezrobocia;
- *Cel szczegółowy*: Wspieranie rodziny i dziecka w prawidłowym funkcjonowaniu;
- *Cel szczegółowy*: Wsparcie osób starszych;
- *Cel szczegółowy*: Wsparcie osób niepełnosprawnych;
- *Cel szczegółowy*: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej oraz minimalizowanie skutków jej występowania;
- *Cel szczegółowy*: Zapobieganie uzależnieniom i minimalizowanie skutków ich występowania.

Realizacja powyższych celów będzie częścią kompleksowych działań rewitalizacyjnych, skierowanych do mieszkańców gminy, a w szczególności społeczności zamieszkującej wyznaczone podobszary rewitalizacji. Dzięki temu poczynione zostaną solidne kroki do realizacji wizji Strategii, która brzmi: „Gmina Cieszanów to zintegrowana społeczność zadowolonych ludzi, korzystających z lokalnych zasobów, ceniących wartość pracy i wysoki komfort życia”¹³.

*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Cieszanów*¹⁴ to podstawowy dokument planistyczny, ustalający oraz określający politykę zagospodarowania przestrzennego.

Dokument wskazuje na kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego oraz przeznaczenia terenów podobszarów rewitalizacji, które zakładają¹⁵:

- utrzymanie istniejącego układu osadniczego, związanego z siecią dróg wojewódzkich i powiatowych;
- pozostawienie, ze wskazaniem dla zachowania ich ładu przestrzennego, a nawet objęcia ochroną konserwatorską osiedli wraz z ich zapleczem gospodarczym;
- nie przewidują zasadniczych zmian w opisanej strukturze przestrzennej gminy;

¹² jw. s. 72–78.

¹³ jw. s. 72.

¹⁴ Zmiana Studium przyjęta Uchwałą Nr XIV/84/2011 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 25 października 2011 r.

¹⁵ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Cieszanów – kierunki*, s. 11–13.

- wskazują nieużytkowane lub w przyszłości opuszczone zaplecza gospodarstw rolnych wskazuje się do adaptacji na cele usługowo-produkcyjne, zarówno dla potrzeb rolnictwa, jak i pozarolnicze;
- zabudowę terenów użyteczności publicznej (na cele oświaty, kultury, sportu i rekreacji), w tym przy istniejących stawach i zbiornikach wodnych .

Ponadto w kierunkach i wskaźnikach dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym na terenach wyłączonych spod zabudowy wskazuje się, iż istniejące osiedla popegeerowskie z wielorodzinną zabudową i towarzyszącą zabudową gospodarczą pozostawia się z możliwością modernizacji konstrukcyjnej i architektonicznej poszczególnych budynków, pod warunkiem braku objęcia ochroną konserwatorską¹⁶.

Natomiast część Studium dotycząca obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk wskazuje na konieczność uwzględnienia ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów położonych na terenie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (w tym terenów wyznaczonych podobszarów rewitalizacji), określonych we właściwym rozporządzeniu wojewody podkarpackiego. Dodatkowo wzdłuż rzek Brusienka i Wirowa przebiegających lub znajdujących się w bliskim otoczeniu podobszarów rewitalizacji ustala się korytarze ekologiczne, z zachowaniem naturalnych, istniejących warunków dla siedlisk flory i fauny¹⁷.

W zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej wskazuje się przebudowę istniejących sieci komunalnych ze skierowaniem do jednej oczyszczalni ścieków w Cieszanowie¹⁸.

W związku z powyższym planowane działania rewitalizacyjne wpisują się w kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego całej gminy, jak również podobszarów rewitalizacji dotyczących w szczególności osiedli i zabudowań popegeerowskich, przyrody i dziedzictwa kulturowego, specyficznego dla wskazanych terenów.

¹⁶ jw. s. 13.

¹⁷ jw. s. 16 i 18.

¹⁸ jw. s. 26.

II. Część diagnostyczno-analityczna

1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji

Metodologię wyznaczenia obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji oraz szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z wielokryterialną analizą przestrzenną pozwalającą na delimitację obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów*.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, *rewitalizacja* to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty w art. 9 ust. 1 ww. ustawy i Wytycznych, które wskazują na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy”¹⁹.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Cieszanów podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym przyjęto podział gminy na sołectwa, osiedla i Miasto Cieszanów. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w przeprowadzonej diagnozie dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Syntetyczne wskaźniki koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach przedstawione zostały na mapach poglądowych Gminy Cieszanów z podziałem na jednostki strukturalne. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto 44 wskaźniki ustalone na podstawie danych statystycznych gromadzonych w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszanowie oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie, Komendy Powiatowej Policji w Lubaczowie, a także ogólnodostępnych danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi.

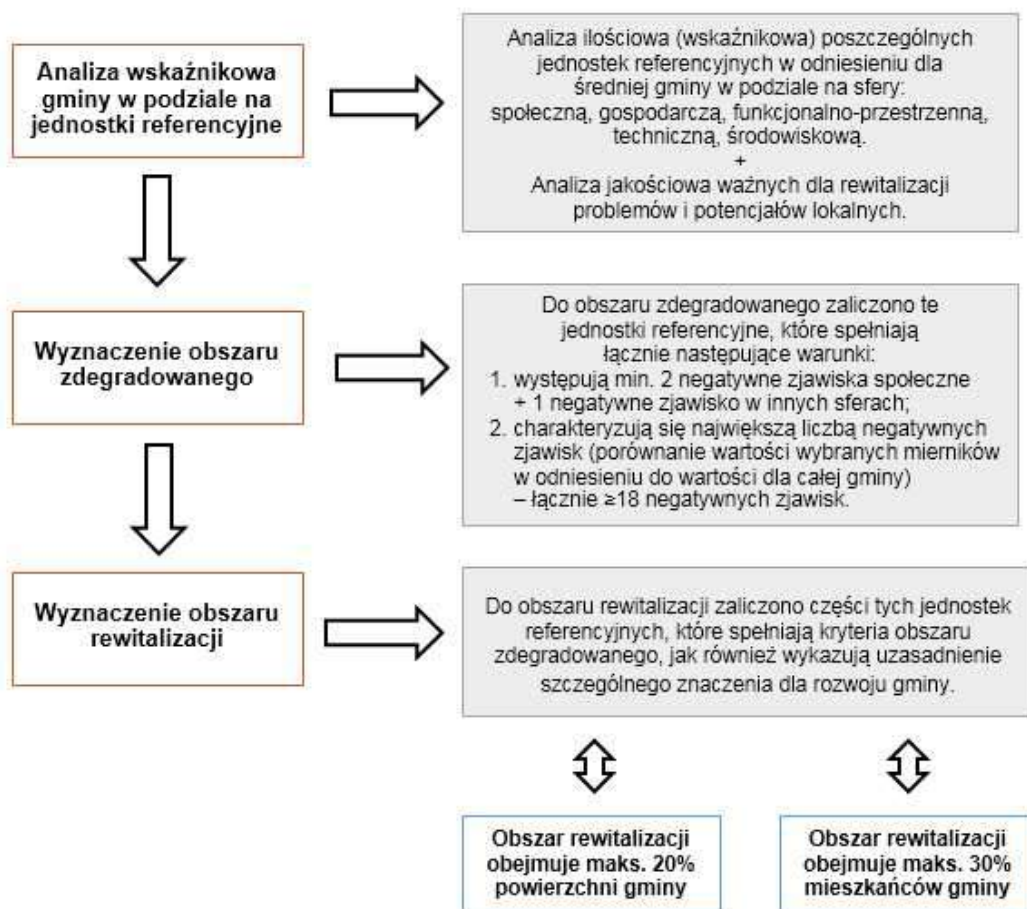
¹⁹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 6–7.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic podobszarów nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranych podobszarach uznanych wcześniej jako zdegradowane istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrane podobszary mają istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów.

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego a następnie podobszarów rewitalizacji w Gminie Cieszanów przedstawiona została na schemacie 1.

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu wewnątrzgminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 18 . Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Cieszanów obejmuje jednostki: Gorajec (27), Niemstów (24), Osiedle Stary Lubliniec (24), Chotylub (21), Osiedle Nowy Lubliniec (21), Folwarki (19), Kowalówka (18) i Osiedle Nowe Sioło (18).

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczone zostały podobszary, na których występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

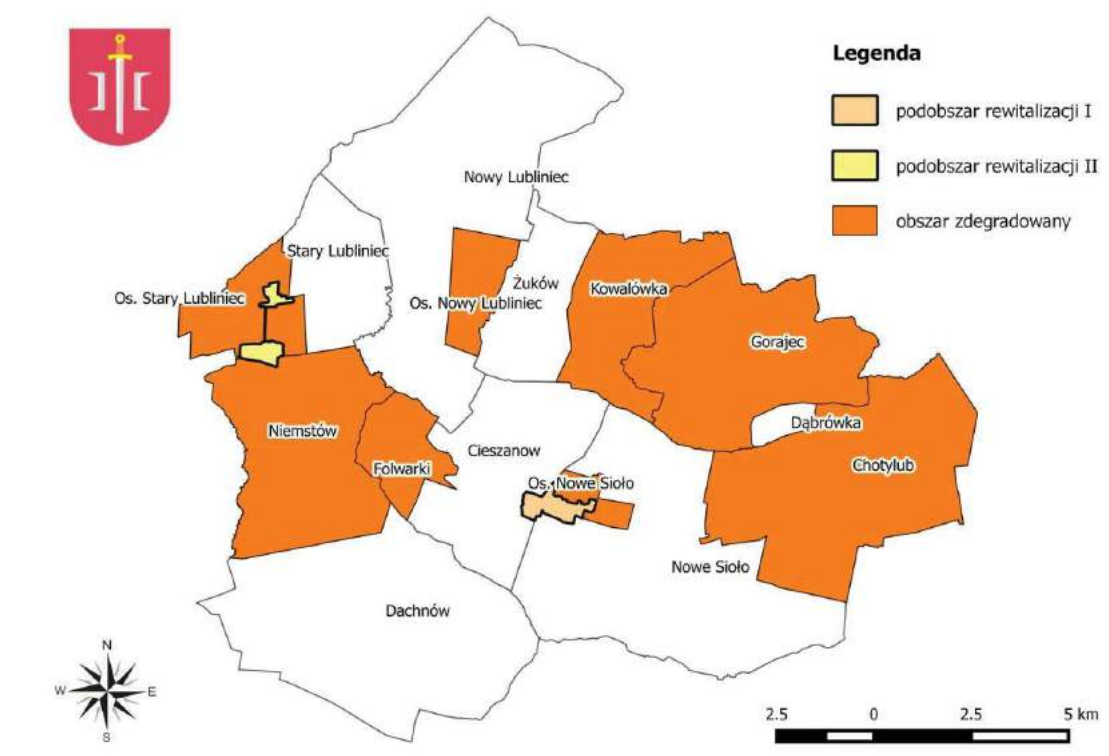
W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji, w skład którego wchodzi: podobszar rewitalizacji I, obejmujący osiedle Nowe Sioło oraz podobszar rewitalizacji II, obejmujący osiedle Stary Lubliniec.

Wyznaczony podobszar rewitalizacji I zajmuje powierzchnię 0,978 km² (0,45% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 493 mieszkańców (6,4% ludności ogółem gminy), natomiast wyznaczony podobszar II zajmuje powierzchnię 0,809 km² (0,37% ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 292 mieszkańców (3,8% ludności ogółem gminy). Łącznie obszar rewitalizacji składający się z dwóch podobszarów zajmuje powierzchnię 1,787 km² (0,82% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 785 mieszkańców (10,2% ludności ogółem gminy), więc nie przekracza limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji (maks. 20% powierzchni gminy oraz maks. 30% liczby mieszkańców gminy).

W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji występują obszary występowania problemów przestrzennych w postaci niezamieszkałych, niezagospodarowanych i zdegradowanych popegeerowskich obiektów i przestrzeni. Są one powiązane funkcjonalno-przestrzennie z terenami zamieszkałymi oraz nierozzerwalnie związane z prowadzoną tutaj niegdyś działalnością rolniczo-produkcyjną. Wykorzystanie ww. obiektów i przestrzeni pozwoli na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, w szczególności o charakterze społecznym, związanych m.in. z włączeniem osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją i bezrobotnych (w tym długotrwale), aktywizacją społeczną i gospodarczą oraz integracją mieszkańców (w tym międzysektorową i międzypokoleniową) – zdiagnozowanymi w pogłębionej diagnozie podobszarów rewitalizacji, wpisując się w założenia dokumentu.

Poglądową lokalizację podobszarów rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego przedstawia mapa 1, natomiast poglądowy przebieg granic podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów prezentują mapy 2 i 3.

Mapa 1 Poglądowa lokalizacja podobszarów rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne

Mapa 2 Poglądowe granice wyznaczonego I podobszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie [google.com/maps](https://www.google.com/maps)

Mapa 3 Poglądowe granice wyznaczonego II podobszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie [google.com/maps](https://www.google.com/maps)

3. Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji, wynikającym z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji jest „szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (...) obejmująca analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”.

Zgodnie z powyższym pogłębiona diagnoza wyznaczonych podobszarów rewitalizacji obejmowała sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Problemy analizowane w ramach wszystkich aspektów wzajemnie się przenikają i podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie podobszarów rewitalizacji



Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony *podobszar rewitalizacji I* obejmujący popegeerowskie Osiedle Nowe Sioło jest korzystnie położony komunikacyjnie. Sąsiaduje bezpośrednio z Miastem Cieszanów, stanowiącym centrum społeczno-gospodarcze Gminy Cieszanów, przez które przechodzą dwa szlaki komunikacyjne: droga wojewódzka 863 (łącząca Kopki z Cieszanowem) oraz droga wojewódzka 865 (łącząca Jarosław z Lubaczowem i Tomaszowem Lubelskim). Na podobszarze rewitalizacji zlokalizowane są m.in.: Zespół Szkół Publicznych (Szkoła Podstawowa im. płk Bronisławy Wysłouchowej z Szabatowskich oraz Publiczne Gimnazjum w Cieszanowie – Nowym Siole), Centrum Kultury i Sportu w Cieszanowie, rozbudowana baza rekreacyjno-sportowa: boiska, kąpielisko, amfiteatr, lodowisko syntetyczne, Ośrodek Rekreacyjno-Sportowy „Wędrowiec”, stawy rybne, zespół dworski (nr rej.: A-669 z 21.05.1987 r.), w skład którego wchodzi dwór (z XVIII/XIX w., XX w.), park (z XVIII w.) i fortyfikacje ziemne (z XVII w.), obiekty handlowo-usługowe oraz liczne budynki (w większości opuszczone i zdegradowane) związane z zakończoną działalnością Państwowego Gospodarstwa Rolnego (PGR). Ponadto odbywa się tutaj corocznie międzynarodowa impreza plenerowa Cieszanów Rock Festiwal, która gości około 25 tys. osób i jest jednym z największych tego typu festiwali w Polsce. Wspierana jest przez licznych partnerów i patronów (honorowych i medialnych).

Podobszar rewitalizacji II obejmuje popegeerowskie Osiedle Stary Lubliniec. Zlokalizowany jest około dwóch kilometrów od drogi wojewódzkiej 863. Swoim zasięgiem obejmuje liczne budynki (w tym mieszkalne) związane z zakończoną działalnością PGR. Podobszar charakteryzuje się również wysokimi walorami krajobrazowo-przyrodniczymi związanymi z lokalizacją dużej ilości zieleni i stawu lublinieckiego. Ponadto teren ten wyposażony jest w podstawową infrastrukturę sportową.

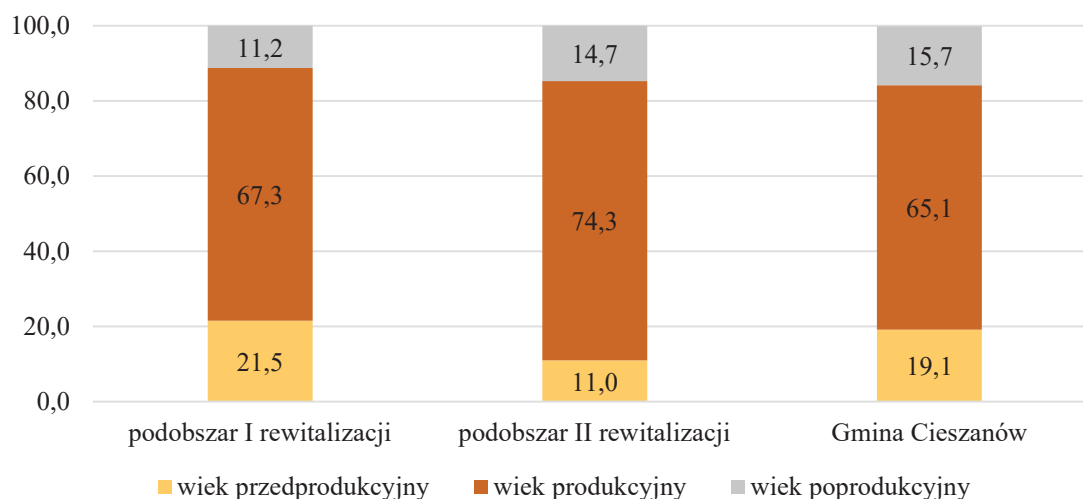
Podobszary te mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy, szczególnie w sferze społecznej, w której zidentyfikowano najwięcej problemów. Wszelkie działania rewitalizacyjne podjęte w celu zniwelowania negatywnych zjawisk kryzysowych na wyznaczonych podobszarach będą oddziaływać na teren całej gminy, wpływając tym samym na poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Procesy demograficzne związane z naturalnym ruchem ludności, takie jak: urodzenia, zgony i migracje wpływają zarówno na liczbę ludności, jak i na jej strukturę wiekową.

Biorąc pod uwagę udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem podobszarów rewitalizacji w 2014 roku zauważyć można stosunkowo korzystną strukturę demograficzną mieszkańców podobszaru I rewitalizacji, co świadczy

o potencjale kapitału społecznego mieszkańców. Natomiast na wyznaczonym podobszarze II rewitalizacji zaobserwowano niekorzystny udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, niższy o 8,1 punktów procentowych w stosunku do średniej dla gminy wynoszącej 19,1% oraz wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym, co może świadczyć o starzejącym się społeczeństwie (wykres 1).

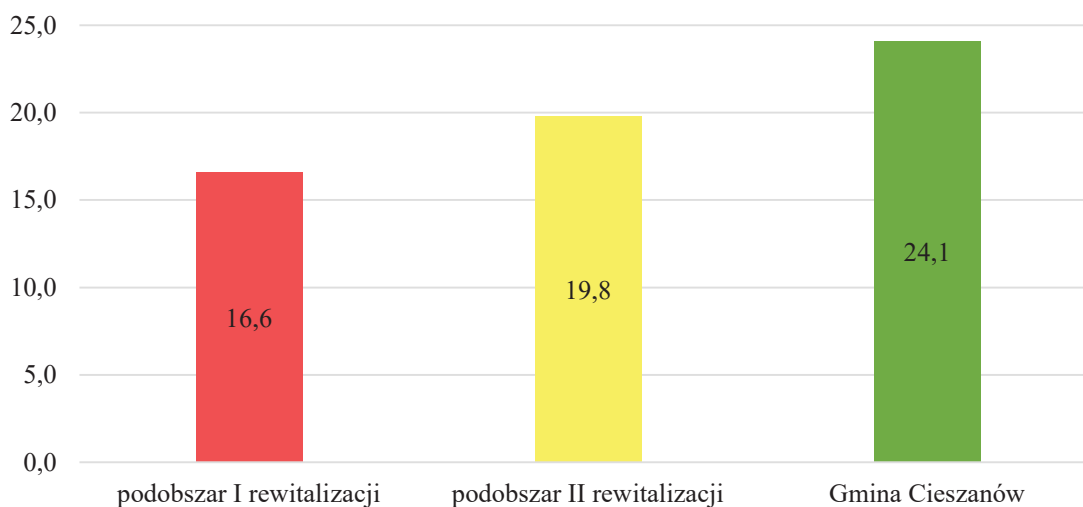
Wykres 1 Udział % ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Potwierdzeniem wskazanego wyżej stanu w strukturze demograficznej mieszkańców na koniec 2014 roku jest wskaźnik dotyczący liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego), który wypadł korzystniej na obu wyznaczonych podobszarach rewitalizacji w stosunku do średniej dla gminy wynoszącej 24,1 (wykres 2).

Wykres 2 Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Na zmiany liczby ludności wpływ mają uwarunkowania demograficzne, które określają między innymi wskaźnik przyrostu naturalnego. Współczynnik przyrostu naturalnego, określający różnicę pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w przeliczeniu na 100 mieszkańców na koniec 2014 roku na wyznaczonym podobszarze I rewitalizacji wyniósł 0,20, natomiast na wyznaczonym podobszarze II rewitalizacji osiągnął wartość ujemną (-0,68) – wskazując na ubytek naturalny ludności, a co za tym idzie spadek liczby osób zamieszkujących ten teren. Wartości te prezentowały się niekorzystnie w porównaniu do średniej dla gminy wynoszącej 0,75 (wykres 3).

Wykres 3 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób według miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów

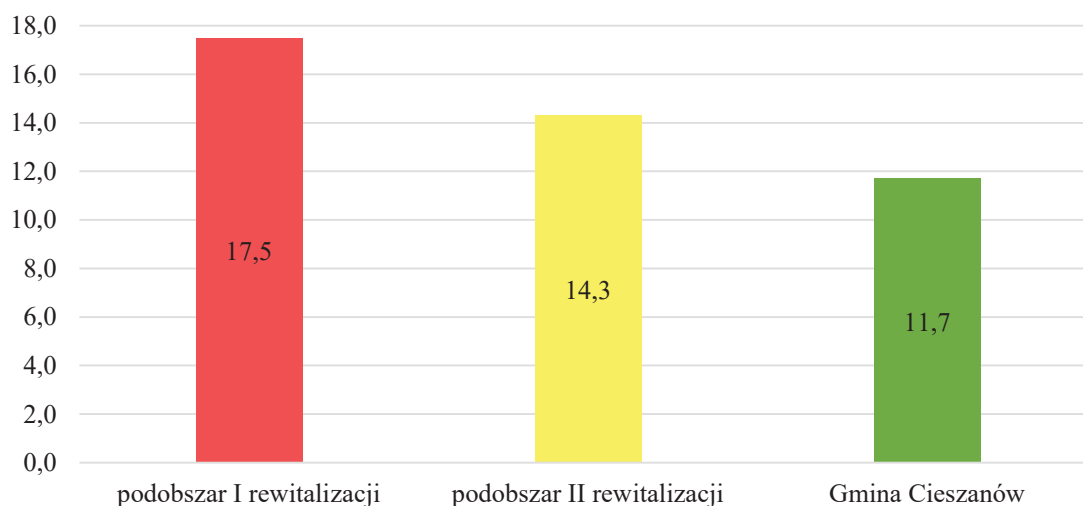


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Procesy związane z demografią wpływające w sposób bezpośredni na strukturę wiekową wyznaczonych mieszkańców podobszarów rewitalizacji znajdują swoje odzwierciedlenie w sytuacji na lokalnym rynku pracy. Z uwagi na popełniony charakter osiedli wyznaczonych do przeprowadzenia działań o charakterze rewitalizacyjnym, ludność zamieszkująca te tereny charakteryzuje się niedostosowaniem w strukturze kwalifikacji, kompetencji i przygotowania zawodowego potencjalnych pracowników. Zakończenie działalności PGR-ów na początku lat 90. XX wieku przyjętą przez Sejm uchwałą o likwidacji państwowych gospodarstw rolnych pozbawiło pracy ogromną liczbę mieszkańców. Ponadto nie skierowano do nich programów mających na celu reintegrację zawodową i pomoc w poszukiwaniu pracy. Zauważalne jest również niedostosowanie kompetencji młodych osób wynikające z obecnego systemu kształcenia oraz dziedziczenie bezrobocia oraz „wyuczonej bezradności”.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie na koniec 2014 roku odsetek osób bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym na wyznaczonym podobszarze I i II wypadł niekorzystnie w porównaniu do średniej dla gminy (wykres 4).

Wykres 4 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym według miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



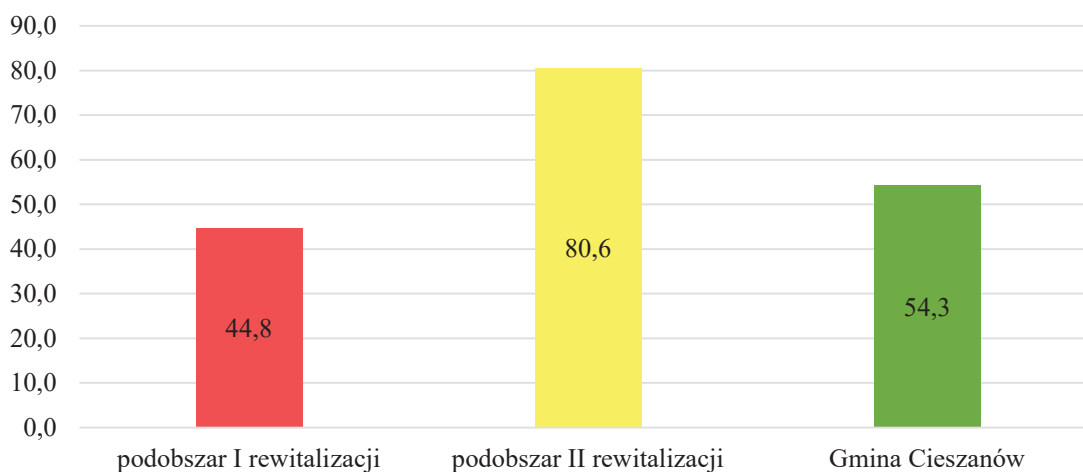
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie

Bezrobocie ma kluczowy wpływ na sferę ekonomiczną i psychospołeczną człowieka, zwłaszcza w przypadku sytuacji długookresowości. Początkowymi odczuwalnymi skutkami jest utrata źródła utrzymania, co jest związane z ubożeniem, a w dalszej kolejności problemami

społecznymi, przemocą czy nawet z przestępczością. Może też prowadzić również do rozpadu rodziny czy przejmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Analizując sytuację na lokalnym rynku pracy, zbadano również zjawisko długotrwałego bezrobocia za pomocą wskaźnika udziału osób długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem. Na koniec 2014 roku, udział ten na podobszarze I i II rewitalizacji wyniósł odpowiednio 44,8% i aż 80,6% (wykres 5). Sytuacja na lokalnym rynku pracy wskazuje na konieczność podjęcia niezbędnych działań mających na celu szeroką aktywizację mieszkańców dotkniętych bezrobociem (w szczególności długotrwale) w celu wzrostu warunków i jakości życia osób pozostających w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Potwierdzeniem tej sytuacji było przedstawienie ww. problemów przez interesariuszy rewitalizacji na spotkaniach w ramach partycypacji społecznej, a także wyniki badania ankietowego – 73% respondentów wskazało sytuację na rynku pracy jako złą albo bardzo złą.

Wykres 5 Udział długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów

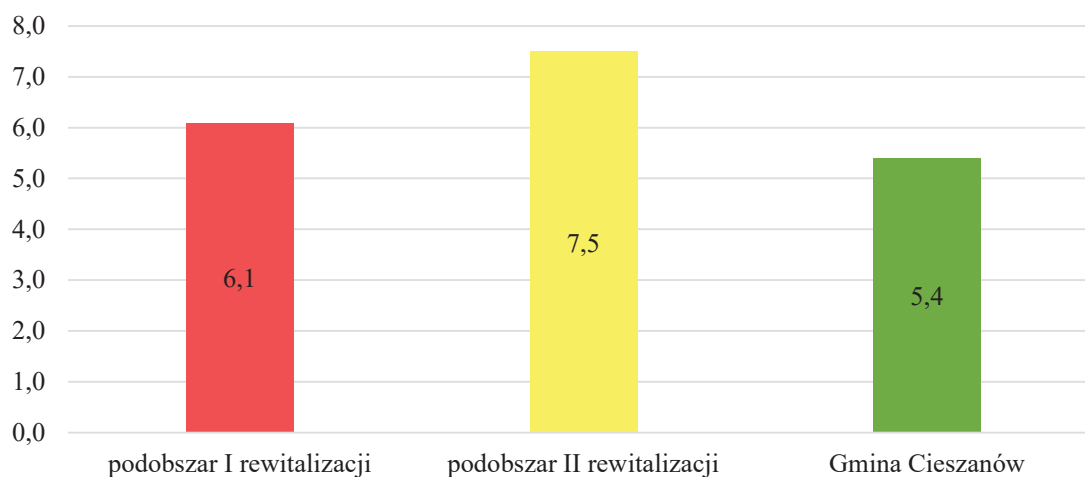


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie

Kryterium określającym poziom ubóstwa i skalę negatywnych zjawisk o charakterze społecznym na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji jest wskaźnik dotyczący liczby osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania. Wartość wskaźnika dla podobszaru I rewitalizacji wyniosła 6,1, natomiast dla podobszaru II rewitalizacji 7,5 i były one wyższe w porównaniu do średniej dla gminy wynoszącej 5,4 (wykres 6), co świadczy o negatywnej sytuacji. W kontekście

planowanych działań rewitalizacyjnych niezbędnym jest zatem podjęcie dodatkowych działań aktywizacyjnych osób wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją.

Wykres 6 Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszanowie

Negatywne zjawiska społeczne na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji są zróżnicowane pod względem intensywności i przyczyn. Nie zmienia to jednak faktu, iż rozproszenie koncentracji problemów wpływa na poziom i jakość życia całej lokalnej społeczności, jak również osób korzystających z różnego rodzaju form usług i aktywności na tych terenach. Z zestawienia tabelarycznego danych wynika, że najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2014 roku na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji było ubóstwo i bezrobocie (tabela 2). Potwierdzeniem tej sytuacji było przedstawienie ww. problemów przez interesariuszy rewitalizacji na spotkaniach w ramach partycypacji społecznej, a także wyniki badania ankietowego – 45% respondentów oceniło złe dochody uzyskiwane przez mieszkańców.

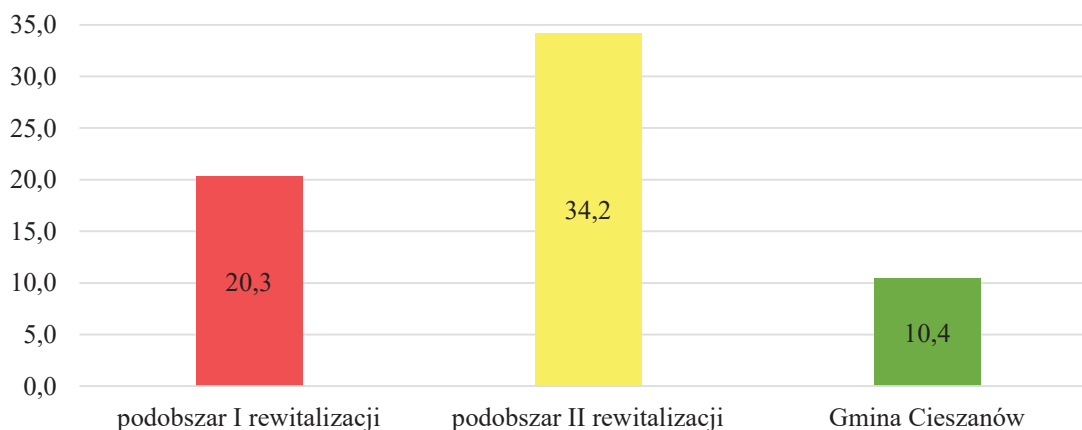
Ponadto na II podobszarze zanotowano niekorzystne wartości w stosunku do średniej dla gminy dotyczące następujących powodów: niepełnosprawność, alkoholizm, przemoc i długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 2 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów

Lp.	Powód korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej	Podobszar I rewitalizacji	Podobszar II rewitalizacji	Gmina Cieszanów
		Liczba osób, którym przyznano świadczenie z danego powodu na 100 mieszkańców		
1.	ubóstwo	2,23	4,45	2,19
2.	bezrobocie	2,8	4,5	1,9
3.	niepełnosprawność	1,0	2,7	1,2
4.	długotrwała lub ciężka choroba	0,41	1,03	0,93
5.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	0,0	0,0	0,1
6.	przemoc	0,00	0,34	0,05
7.	alkoholizm	0,6	2,4	0,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszanowie

Ponadto znaczącym problemem wyznaczonych podobszarów rewitalizacji jest przemoc – rozumiana jako umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych oraz innych osób, narażając je na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, życia, naruszając ich godność, nietykalność i powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym. Potwierdzeniem negatywnej sytuacji są wartości wskaźnika dotyczącego liczby wypełnionych formularzy „niebieska karta” w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, które wynoszą odpowiednio 20,3 i 34,2 dla wyznaczonego podobszaru I i II rewitalizacji (wykres 7).

Wykres 7 Liczba wypełnionych formularzy „niebieska karta” w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszanowie

Zjawisko ubóstwa rozumiane jest jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy minimum egzystencji określonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych – w 2014 r. ustalone zostało na poziomie 544 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 457 zł dla osoby w rodzinie²⁰. Jest ono wynikiem w szczególności bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby czy uzależnień. Ubóstwo należy do jednego z najpoważniejszych problemów społeczności. Skutki biedy nie dotyczą tylko osób nią doświadczonych, ale całe społeczeństwo – zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i znacznego zasięgu. Przyczynia się to do powstawania i rozszerzania niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji społecznej ubogich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych. Może mieć ono związek z bezrobociem (w tym długotrwałym), ale także wskazuje na brak kapitału społecznego, w tym umiejętności odnalezienia się na rynku pracy, a co za tym idzie – uzależnienia się części mieszkańców od pomocy społecznej i wyuczonej bezradności.

Warto również nadmienić, iż wpływ na rozmiar bezrobocia ma wiele czynników, głównie społecznych i gospodarczych. Bardzo często dane statystyczne w tym zakresie nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistej sytuacji. Wiąże się to na przykład z faktem, że część osób pracujących nielegalnie jest zarejestrowana jako bezrobotna celem osiągnięcia korzyści materialnych z systemu pomocy społecznej.

Negatywne zjawiska dotyczące lokalną społeczność związane z długotrwałą lub ciężką chorobą oraz niepełnosprawnością dezorganizują życie takiej osoby, a także jej bliskich, zaś jego natężenie nasila się z wiekiem. Może to całkowicie sparaliżować aktywności społeczną i zawodową, w wyniku czego wycofuje się ona z życia społecznego. Prowadzi to do ograniczeń w prawidłowym i samodzielnym funkcjonowaniu oraz wymaga wsparcia innych osób i instytucji. Zidentyfikowane na podobszarach rewitalizacji problemy społeczne są ze sobą ściśle powiązane, np. bezrobocie powoduje utratę środków na utrzymanie doprowadzając do ubóstwa, a jednocześnie pogłębia i nawarstwia inne problemy, takie jak wykluczenie społeczne bądź uzależnienia. W związku z tym bardzo często powodem przyznawania pomocy społecznej jest występowanie kilku przyczyn jednocześnie.

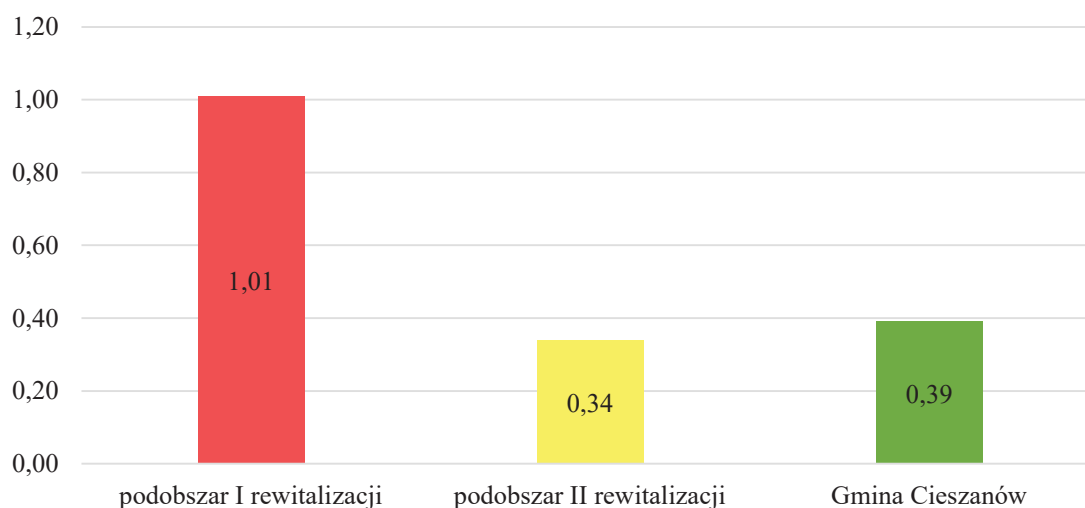
Zidentyfikowane negatywne zjawiska społeczne na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji prowadzą do społecznej degradacji wskazanych terenów, obniżenia poziomu i jakości życia mieszkańców, pogłębiającego się zjawiska marginalizacji, roszczeniowości oraz

²⁰ Strona internetowa Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, ipiss.com.pl/?zaklady=minimum-egzystencji-2, inf. z dnia 30.03.2017.

braku integracji i aktywności społeczno-gospodarczej lokalnej społeczności. Sytuacja ta wpływa również na poziom bezpieczeństwa mieszkańców.

Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego zbadano na podstawie liczby stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku. Wartość ta dla wyznaczonego podobszaru II rewitalizacji wyniosła 0,34 i była niemal identyczna w porównaniu do średniej dla gminy (0,39), natomiast wartość dla wyznaczonego podobszaru I rewitalizacji osiągnęła wartość 1,01 (wykres 8). Należy również nadmienić, że stopień wykrywalności przestępstw na wyznaczonych terenach wyniósł 100%. Zidentyfikowanym problemem na podobszarach rewitalizacji są częste dewastacje mienia publicznego czy zakłócanie porządku publicznego. Problem ten został wskazany również przez interesariuszy rewitalizacji na spotkaniach w ramach partycypacji społecznej. Wysoki poziom wykroczeń w tym zakresie może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność lokalną, dlatego tak istotne jest prowadzenie odpowiednich działań prewencyjnych i operacyjnych we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Lubaczowie, zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego mieszkańców (w szczególności na obszarach problemowych). Przeciwdziałanie takim zjawiskom wymusza również stworzenie spójnego lub uzupełniania istniejącego systemu monitoringu, obejmującego w szczególności miejsca najczęstszego łamania prawa.

Wykres 8 Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów

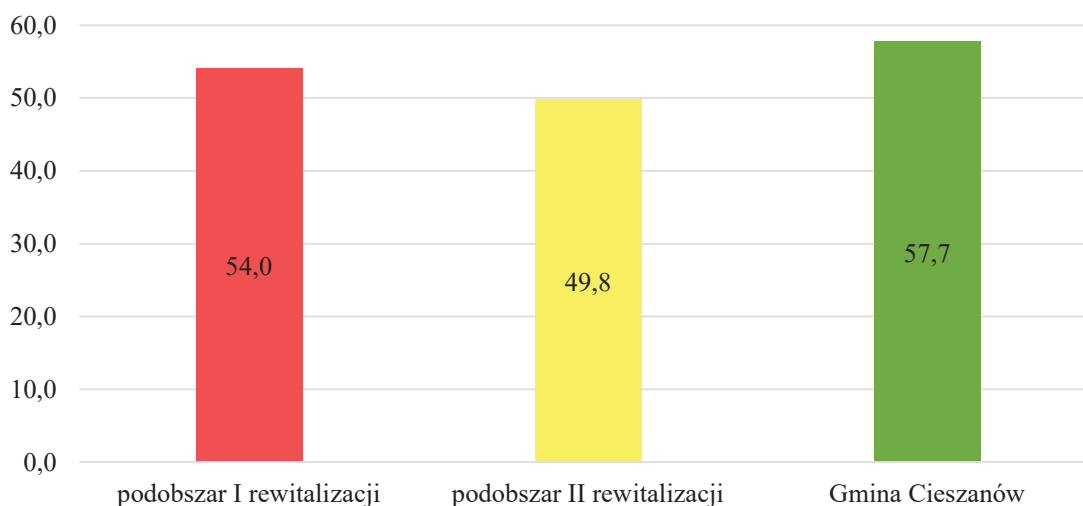


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Lubaczowie

Przejawem postawy obywatelskiej mieszkańców jest funkcjonowanie i aktywna działalność organizacji pozarządowych. Odgrywają one niezmiennie ważną rolę w nawiązywaniu nowych i umacnianiu istniejących więzi społecznych, jak również organizacyjnym wspieraniu pracy samorządu. Stanowią również możliwości rozwijania swoich zainteresowań, pasji oraz niesienia pomocy innym. Na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji brak jest jakichkolwiek zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Jest to jeden z kluczowych problemów, w których wymagana jest interwencja w ramach działań rewitalizacyjnych w zakresie budowania postaw obywatelskich, wzrostu aktywności społecznej oraz integracji mieszkańców na rzecz podobszarów rewitalizacji.

Podobszary rewitalizacji wśród wskazanych problemów charakteryzują się również niedostatecznym udziałem lokalnej społeczności w życiu publicznym. Średnia frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) w 2014 roku na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji była niższa w porównaniu do średniej dla gminy (wykres 9). Też interesariusze rewitalizacji na spotkaniach w ramach partycypacji społecznej wskazali jako problem niską aktywność społeczną i zaangażowanie w sprawy lokalne. Potwierdzeniem tego są również wyniki badania ankietowego – 30% respondentów oceniło tę kwestię źle. Dodatkowo jako najważniejszy efekt rewitalizacji ankietowani (65%) wybrali zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej.

Wykres 9 Średnia frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

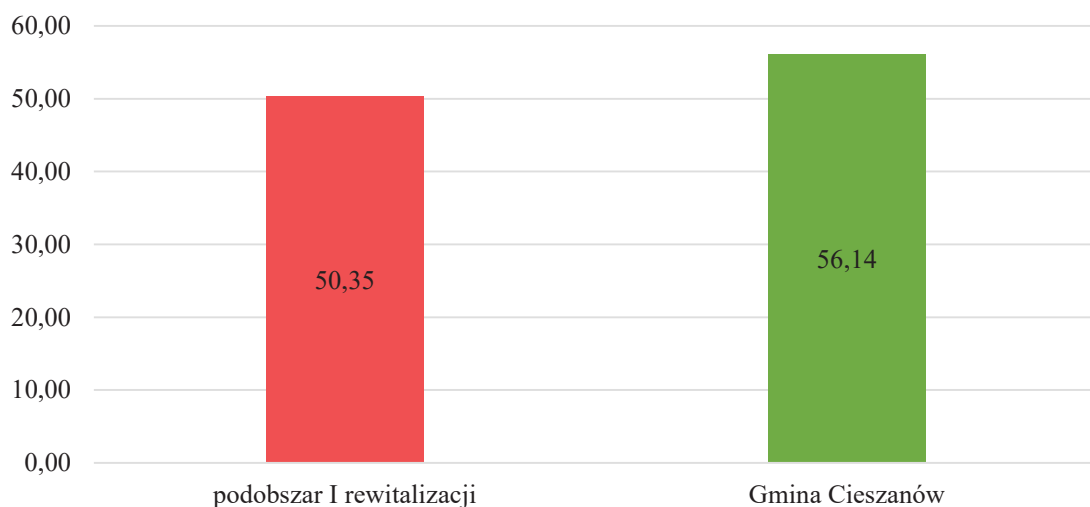
Jednym z kluczowych elementów w podniesieniu jakości kapitału ludzkiego, a tym samym rozwiązywaniu problemów występujących na podobszarach rewitalizacji pełni jakość

i poziom edukacji, rozumianej jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby lokalna społeczność miała równy dostęp do wiedzy przez całe życie i usługa ta świadczona była na wysokim poziomie.

Jednym ze wskaźników przedstawiających jakość i efekty kształcenia na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji są wyniki uzyskane ze sprawdzianu szóstoklasistów oraz wybranych części egzaminu gimnazjalnego, sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów kończących dany poziom nauczania. Na podobszarze I rewitalizacji funkcjonuje Zespół Szkół Publicznych (Szkoła Podstawowa im. płk Bronisławy Wysłouchowej z Szabatowskich oraz Publiczne Gimnazjum w Cieszanowie – Nowym Siole). W związku z tym dokonano porównania wyników wskazanych szkół do średnich wyników dla całej gminy.

Średni % wynik ze sprawdzianu w 6 klasie Szkoły Podstawowej w Cieszanowie – Nowym Siole w 2014 roku był zdecydowanie niższy w porównaniu do średniej dla gminy (wykres 10).

Wykres 10 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2014 roku – porównanie średniej dla podobszaru I rewitalizacji (Szkoła Podstawowa im. płk Bronisławy Wysłouchowej z Szabatowskich w Cieszanowie – Nowym Siole) oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, oke.krakow.pl

Natomiast średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego Publicznego Gimnazjum w Cieszanowie – Nowym Siole w 2014 roku (tj. j. polski, historia i wiedza o społeczeństwie, przedmioty przyrodnicze) wypadły niekorzystnie, zaś z matematyki i języka angielskiego były wyższe w porównaniu do średniej dla całej gminy (tabela 3). Zdiagnozowana sytuacja dotycząca edukacji stanowi jeden z problemów, który

należy rozwiązać poprzez planowane działania rewitalizacyjne. Potwierdza to ankieta – 42% respondentów wskazało, że poziom edukacji i oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach jest na złym poziomie.

Tabela 3 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku – porównanie średniej dla podobszaru I rewitalizacji (Publiczne Gimnazjum w Cieszanowie – Nowym Siole) oraz średniej dla Gminy Cieszanów

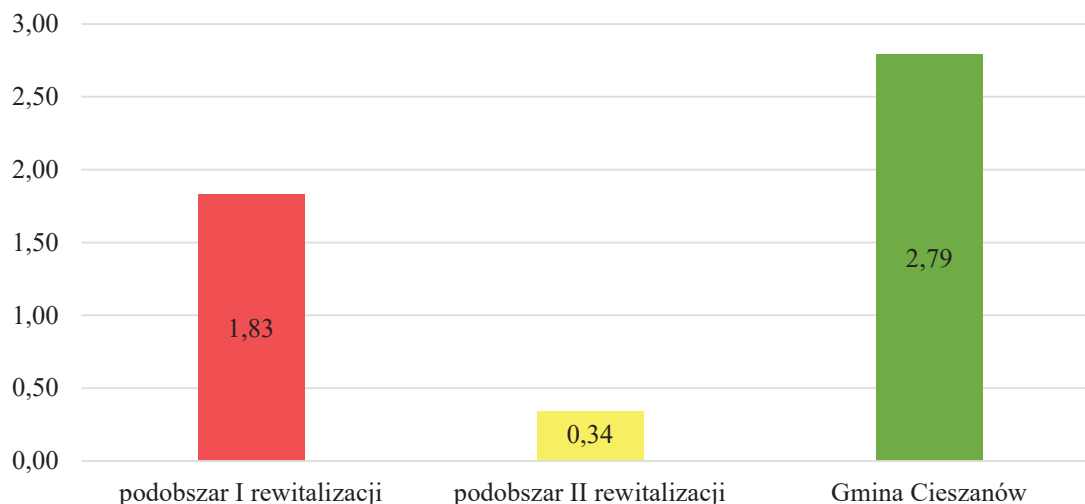
Wybrane części egzaminu gimnazjalnego	Średnie % wyniki	
	Podobszar I rewitalizacji	Gmina Cieszanów
Język polski	70,1	70,4
Historia i wiedza o społeczeństwie	66,7	67,7
Matematyka	57,3	56,3
Przedmioty przyrodnicze	49,3	51,1
Język angielski (poziom podstawowy)	69,1	67,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, oke.krakow.pl

Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej wskazują, iż należy podjąć kompleksowe działania na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji służące rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów. Zaplanowanie działań o charakterze wyprzedzającym będzie miało na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o podobszarach objętych Gminnym Programem Rewitalizacji.

Wyznaczone podobszary rewitalizacji obejmują swym zasięgiem popegeerowskie osiedla – Nowe Sioło oraz Stary Lubliniec. Ze względu na swoją specyfikę związaną z zakończoną działalnością PGR-ów, tereny te charakteryzuje niska aktywność gospodarcza jej mieszkańców. Potwierdzeniem negatywnej sytuacji na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji jest wskaźnik dotyczący liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania, który na koniec 2014 wyniósł odpowiednio 1,83 dla podobszaru I rewitalizacji i 0,34 dla podobszaru II rewitalizacji. W porównaniu do średniej dla gminy wynoszącej 2,79, wartości te wypadły zdecydowanie słabiej (wykres 11).

Wykres 11 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



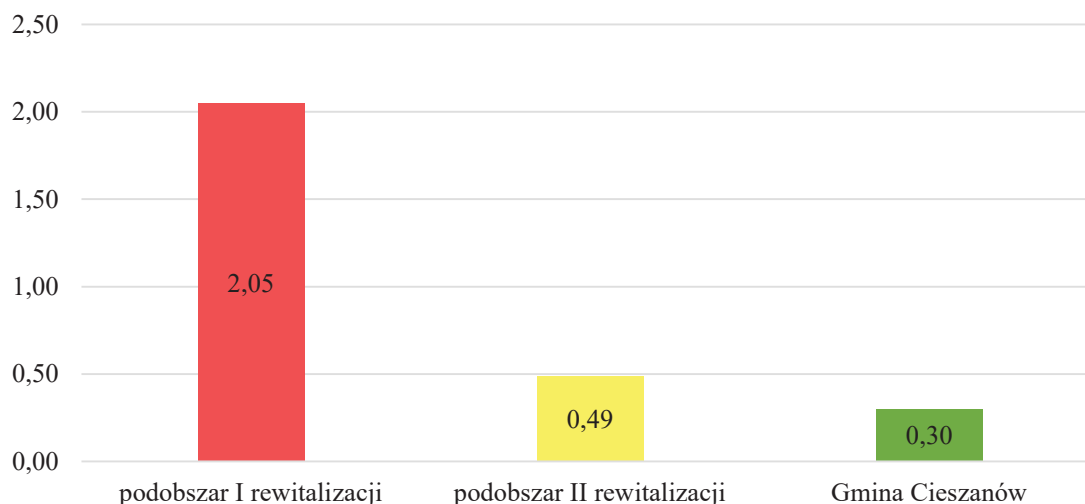
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym niską przedsiębiorczość mieszkańców osiedli popegeerowskich jest wskaźnik dotyczący liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania. W 2014 roku nie zarejestrowano żadnego nowego podmiotu na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Świadczy to o braku chęci i motywacji do wzrostu dochodu i samozatrudnienia mieszkańców poprzez zakładanie i prowadzenie działalności o charakterze gospodarczym. Niska przedsiębiorczość mieszkańców wskazywana była na spotkaniach w ramach działań partycypacyjnych na etapie diagnostycznym oraz w ankiecie – 49% respondentów oceniło ten aspekt źle. Należy zatem podjąć kompleksowe działania mające na celu aktywizację mieszkańców oraz wsparcie informacyjne i merytoryczne dotyczące ich wiedzy na temat przedsiębiorczości.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna to kolejna sfera poddana pogłębionej diagnozie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów. Jednym ze wskaźników dotyczących wyposażenia w infrastrukturę społeczną jest powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców. Na koniec 2014 roku powierzchnia ta na obu podobszarach rewitalizacji była wyższa w porównaniu do średniej dla gminy (wykres 12), co świadczy o potencjałach tych miejsc, możliwych do wykorzystania w planowanych działaniach rewitalizacyjnych. Niemniej jednak istniejąca infrastruktura wymaga wsparcia w zakresie jej przebudowy, rozbudowy, remontu oraz dalszego zagospodarowania w celu

rozszerzenia oferty przemysłu czasu wolnego, a co za tym idzie wzrostu aktywności i integracji mieszkańców. Dostępność oraz zróżnicowanie oferty kulturalnej i spędzania czasu wolnego zostały źle ocenione w ankiecie przez 42% respondentów.

Wykres 12 Powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców (w ha) w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Podobszar I rewitalizacji swoim zasięgiem obejmuje Zespół Szkół Publicznych wraz z bazą sportowo-rekreacyjną w postaci boiska piłkarskiego, boisk wielofunkcyjnych, obiektu lekkoatletycznego, lodowiska syntetycznego oraz amfiteatru (fotografia 1 i 2). Teren stanowi jedno z głównych miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego, uczestniczenia w wydarzeniach rozrywkowo-kulturalnych i integracji przez mieszkańców podobszaru I rewitalizacji. Wsparciem należy objąć w szczególności obiekt amfiteatru, który wymaga niezbędnych prac (w przypadku braku technicznej możliwości budowy nowego obiektu) związanych z remontem niszczonej widowni, siedzisk, schodów oraz montażu zadaszenia w celu zwiększenia komfortu i bezpieczeństwa korzystania z obiektu oraz prowadzenia tam działań integracyjnych o charakterze kulturalnym i artystycznym (fotografia 3 i 4).

Fotografia 1 Zespół Szkół Publicznych – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 2 Baza sportowo-rekreacyjna przy Zespole Szkół Publicznych – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 3 Amfiteatr – 1 – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 4 Amfiteatr – 2 – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Naprzeciwko Zespołu Szkół Publicznych znajduje się obszar Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Wędrowiec”, na którym są między innymi domki letniskowe, obiekty pełniące różnego rodzaju usługi o charakterze turystycznym i rekreacyjnym, wioska kozacka oraz sezonowe kąpielisko (fotografie 5 i 6). W najbliższym otoczeniu zlokalizowane są również stawy rybne (fotografia 7). W tym miejscu odbywa się również cyklicznie Cieszanów Rock

Festiwal – nazywany również podkarpackim Woodstockiem, który przyciąga co roku około 25 tys. uczestników, co jest niewątpliwym wyróżnikiem i marką nie tylko tego terenu, ale również całej gminy. Obszar ten wymaga przeprowadzenia prac mających na celu przebudowę kąpieliska w celu wzrostu jego bezpieczeństwa i dostępności, poprawę komunikacji wewnętrznej terenu, wyposażenia przestrzeni w obiekty małej architektury oraz rozszerzenia działalności gospodarczej (usługowo-handlowej) w celu wykorzystania istniejącego potencjału przyrodniczego do niwelowania negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej i gospodarczej.

Fotografia 5 Teren Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Wędrowiec” – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 6 Teren Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Wędrowiec” oraz wioska kozacka – Osiedle Nowe Sioło



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 7 Stawy rybne – Osiedle Nowe Sioło



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Osiedle Nowe Sioło (podobszar I rewitalizacji) charakteryzuje się typowym popegeerowskim krajobrazem wielkopowierzchniowych gruntów rolnych oraz zabudową mieszkalną i gospodarską w postaci jedno- i dwupiętrowych bloków mieszkalnych i budynków wielorodzinnych oraz obiektów gospodarczych, które niegdyś spełniały różnego rodzaju funkcje związane z działalnością PGR-ów. W chwili obecnej tylko niektóre budynki gospodarcze zostały zaadaptowane do pełnienia funkcji rolniczej czy gospodarczej, pozostałe

z nich ulegają postępującej degradacji technicznej, zaburzając ład przestrzenny i estetykę przestrzeni oraz zagrażając bezpieczeństwu (fotografie 8 i 9). Należy przedsięwziąć działania mające na celu adaptację ww. obiektów zgodnie z potrzebami rewitalizacyjnymi.

Fotografia 8 Zdegradowane budynki dawnego spichlerza – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 9 Zdegradowane obiekty popegeerowskie – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Natomiast część wielorodzinnych obiektów mieszkalnych charakteryzuje się niską estetyką zewnętrzną i efektywnością energetyczną, zauważalny jest również postępujący

proces degradacji technicznej ww. budynków (fotografie 10, 11 i 12). Ponadto przestrzenie międzysąsiedzkie na tych obszarach są ubogo wyposażone w obiekty małej architektury, zieleni, infrastrukturę pieszo-jezdną i oświetlenie, tworząc nieatrakcyjną, nieestetyczną i niebezpieczną przestrzeń publiczną osiedla (fotografia 13 i 14).

Fotografia 10 Popegeerowskie bloki mieszkalne Osiedla Nowe Sióło – 1



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 11 Popegeerowskie bloki mieszkalne Osiedla Nowe Sióło – 2



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 12 Popegeerowskie bloki mieszkalne Osiedla Nowe Siolo – 3



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 13 Przestrzeń międzyblokowa – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 14 Droga dojazdowa do osiedla popegeerowskiego Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Podobszar I rewitalizacji charakteryzuje się również zachowanym dziedzictwem kulturowym w postaci zabytków wpisanych do rejestru prowadzonego przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- zespołu dworskiego (nr rej.: A-669 z 21.05.1987 r.), na który składa się dwór (XVIII/XIX w., XX w.), park (XVIII w.) i fortyfikacje ziemne (XVII w.);
- budynku spichlerza dworskiego położonego w Nowym Siolu, w granicach murów obwodowych na działce 88/3, pod numerem rejestru A – 1502 (decyzja z dnia 11 grudnia 2017 r.).

Ze względu na postępującą degradację techniczną obiektów, jak również brak uporządkowania fortyfikacji i parku należy podjąć pilne działania mające na celu zachowanie unikatowego dziedzictwa kulturowego tego miejsca w celu budowania tożsamości lokalnej mieszkańców, jak również przeznaczenia tego terenu na działania o charakterze społecznym i gospodarczym (fotografie 15 i 16).

Fotografia 15 Dwór wchodzący w skład zespołu dworskiego – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 16 Park i fortyfikacje ziemne wchodzące w skład zespołu dworskiego – Osiedle Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Podobszar II rewitalizacji obejmuje swoimi granicami popegeerowskie Osiedle Stary Lubliniec oraz powiązany funkcjonalno-przestrzennie obszar zalewu lublinieckiego, stanowiący integralną część osiedla, a także niewątpliwym potencjał przyrodniczy. Miejsce to charakteryzuje się typową popegeerowską zabudową mieszkalną w postaci szeregowo ustawionych bloków i budynków wielorodzinnych. Część z nich, ze względu na brak podjęcia działań remontowo-budowlanych, odznacza się złym stanem technicznym, niską estetyką

pokryć dachowych i elewacji zewnętrznych, jak również niedostateczną efektywnością energetyczną (fotografia 17).

Fotografia 17 Popegeerowskie Osiedle Stary Lubliniec – budynki mieszkalne



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Miejszem spotkań mieszkańców podobszaru II rewitalizacji jest świetlica zlokalizowana w centralnej części osiedla oraz boisko sportowe. Organizowane są tutaj pojedyncze inicjatywy mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego lokalnej społeczności. Aby stworzyć odpowiednie warunki do rozszerzenia istniejącej i tworzenia nowej oferty o charakterze społecznym, należy podjąć działania mające na celu remont boiska oraz obiektu świetlicy, poprawę efektywności energetycznej i zakup wyposażenia budynku do świadczenia różnorodnych usług oraz niwelowania negatywnych zjawisk, w szczególności o charakterze społecznym (fotografie 18 i 19).

Fotografia 18 Świetlica – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 19 Boisko sportowe – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

W najbliższym sąsiedztwie opisanych powyżej obiektów mieszkalnych i terenu sportowego, jak również przy zalewie lublinieckim, istnieją dawne gospodarskie, administracyjne i techniczne zabudowania popegeerowskie, których tylko część została zaadaptowana do prowadzenia działalności gospodarczo-rolnej. Pozostałe budynki podlegają

procesom postępującej degradacji technicznej, zaburzając ład i estetykę przestrzenną oraz zagrażając bezpieczeństwu (fotografie 20–23). Należy podjąć działania mające na celu adaptację tych obiektów na cele społeczne i gospodarcze, prowadząc do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów.

Fotografia 20 Budynek dawnego biurowca – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 21 Budynek dawnej kotłowni – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 22 Budynek dawnego ujęcia wody – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 23 Zdegradowane zabudowania popegeerowskie – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Integralną częścią popegeerowskiego osiedla jest położony w południowej części jednostki zalew lubliniecki z wpływającą do niego rzeką Wirową. Stanowi on niewątpliwy potencjał przyrodniczy ze względu na swoje malownicze położenie, istniejącą tu roślinność wodną oraz występującą dużą ilość ryb. Niemniej jednak otoczenie zalewu nie jest

w żaden sposób zagospodarowane do celów rekreacyjno-wypoczynkowych i sportowych, odznaczając się wysokim poziomem nieuporządkowania i niskim stopniem bezpieczeństwa uniemożliwiającego w sposób komfortowy korzystanie z ww. przestrzeni (fotografie 24 i 25).

Fotografia 24 Zalew lubliniecki – 1 – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

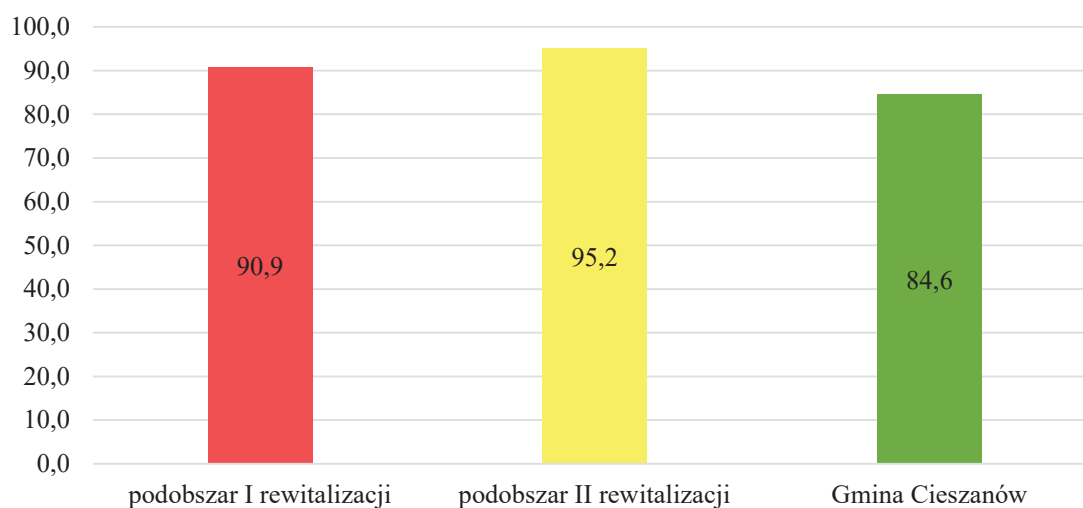
Fotografia 25 Zalew lubliniecki – 2 – Osiedle Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Stan techniczny budynków oraz stopień ich efektywności energetycznej można określić za pomocą wskaźnika dotyczącego liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych w % w 2014 roku. Wyznaczone podobszary rewitalizacji wyróżniają się w szczególności charakterystyczną, popegeerowską zabudową mieszkalną w postaci bloków mieszkalnych i budynków wielorodzinnych powstałych przed 1989 rokiem, co ma odzwierciedlenie na wykresie 13. Należy zatem podjąć działania mające na celu przeprowadzenie robót budowlanych wraz z poprawą efektywności energetycznej obiektów w celu wzrostu jakości życia mieszkańców, poprawy estetyki i ładu przestrzennego oraz zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko.

Wykres 13 Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych w % w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



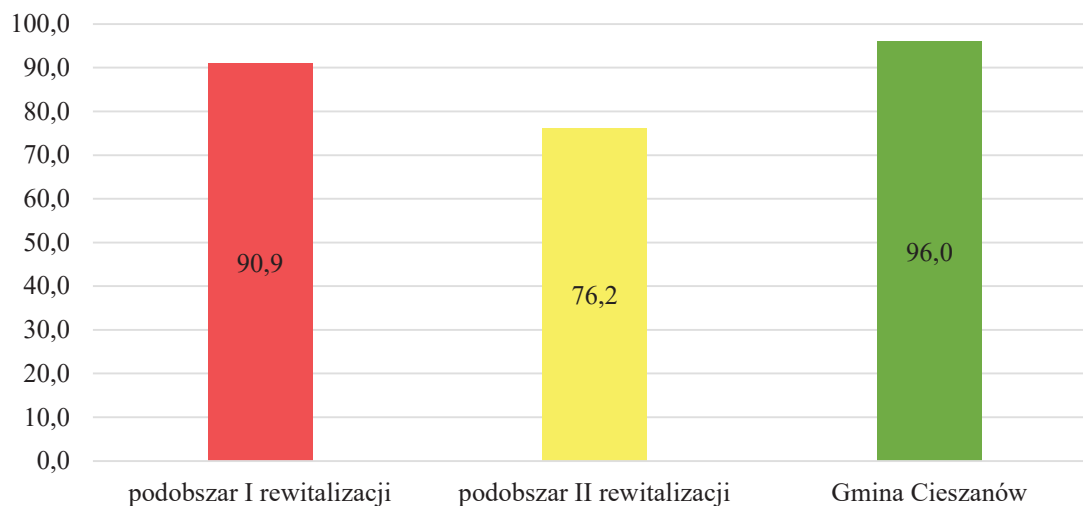
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Stopień wyposażenia wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w infrastrukturę techniczną i komunalną oraz poziom obsługi komunikacyjnej zbadano na podstawie wskaźników dotyczących udziału budynków mieszkalnych mających bezpośredni dostęp do dróg asfaltowych w liczbie budynków mieszkalnych ogółem oraz odsetka ludności korzystającej z sieci gazowej, wodociągowej i kanalizacyjnej.

Udział budynków mieszkalnych mających bezpośredni dostęp do dróg asfaltowych w liczbie budynków mieszkalnych ogółem na wyznaczonym podobszarze I rewitalizacji na koniec 2014 roku wyniósł 90,9%, natomiast na podobszarze II jedynie 76,2%. Wartości te w porównaniu do średniej dla gminy wynoszącej 96,0% wypadły niekorzystnie (wykres 14),

co świadczy o konieczności podjęcia działań mających na celu poprawę poziomu obsługi komunikacyjnej (a tym samym bezpieczeństwa) wskazanych terenów.

Wykres 14 Udział % budynków mieszkalnych mających bezpośredni dostęp do dróg asfaltowych w liczbie budynków mieszkalnych ogółem w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Należy ponadto wskazać, iż podobszary rewitalizacji charakteryzują się niebezpiecznym i niefunkcyjnym układem komunikacyjnym, który odznacza się brakami w postaci chodników, oświetlenia, oznakowania czy parkingów. Należy zatem podjąć działania mające na celu poprawę jakości ww. infrastruktury w celu poprawy bezpieczeństwa pieszych, jak również osób poruszających się pojazdami mechanicznymi (fotografie 26 i 27).

Fotografia 26 Główna droga Osiedla Nowe Siolo



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

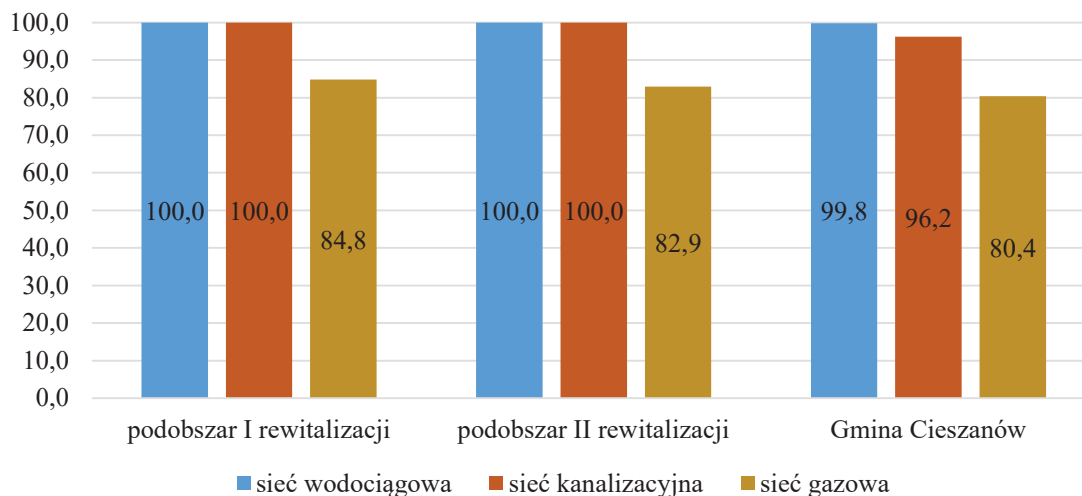
Fotografia 27 Główna droga Osiedla Stary Lubliniec



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Stan wyposażenia w infrastrukturę techniczną badany na podstawie odsetka ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji na koniec 2014 roku wypadł korzystniej w porównaniu do średniej dla całej gminy (wykres 15), co świadczy o pozytywnej sytuacji. Niemniej jednak pilnych działań modernizacyjnych wymagają najbardziej awaryjne przestarzałe odcinki sieci uzbrojenia terenu.

Wykres 15 Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

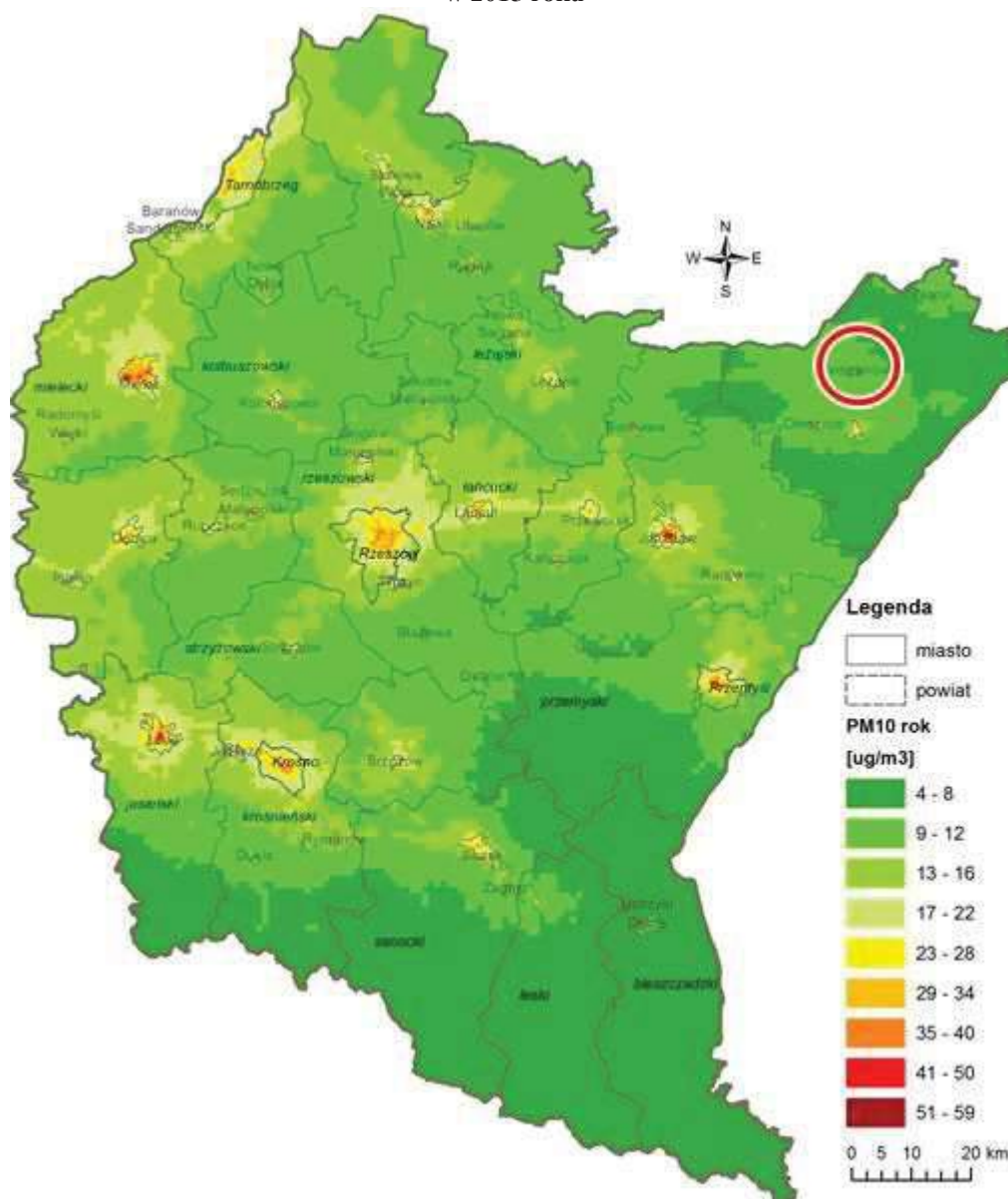
Wyznaczony podobszar I rewitalizacji charakteryzuje się wysokim udziałem terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni obszaru, wynoszącym 3,3%, natomiast na podobszarze II rewitalizacji zieleni urządzonej nie występuje. Niezbędne jest zatem podjęcie działań mających na celu uzupełnienie i uporządkowanie terenów zieleni na terenie Osiedla Nowe Sioło oraz zagospodarowanie w zieleni przestrzeni na Osiedlu Stary Lubliniec w celu zwiększenia atrakcyjności i komfortu życia lokalnych społeczności.

Diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza przeprowadzona została na podstawie corocznie opracowywanych raportów przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, dotyczących oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim²¹. Z uwagi na ochronę zdrowia dotyczyła ona wieloetapowej klasyfikacji dla następujących parametrów: pył zawieszony PM₁₀ (rok), pył zawieszony PM₁₀ (24-godzinny), benzo(a)piren w pyłe PM₁₀ (rok), pył zawieszony PM_{2,5} (rok) oraz ozon (maks. 8-godzin).

Na terenie Gminy Cieszanów nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnej wartości stężenia dla pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz PM_{2,5} w 2015 r. (mapy 4 i 5).

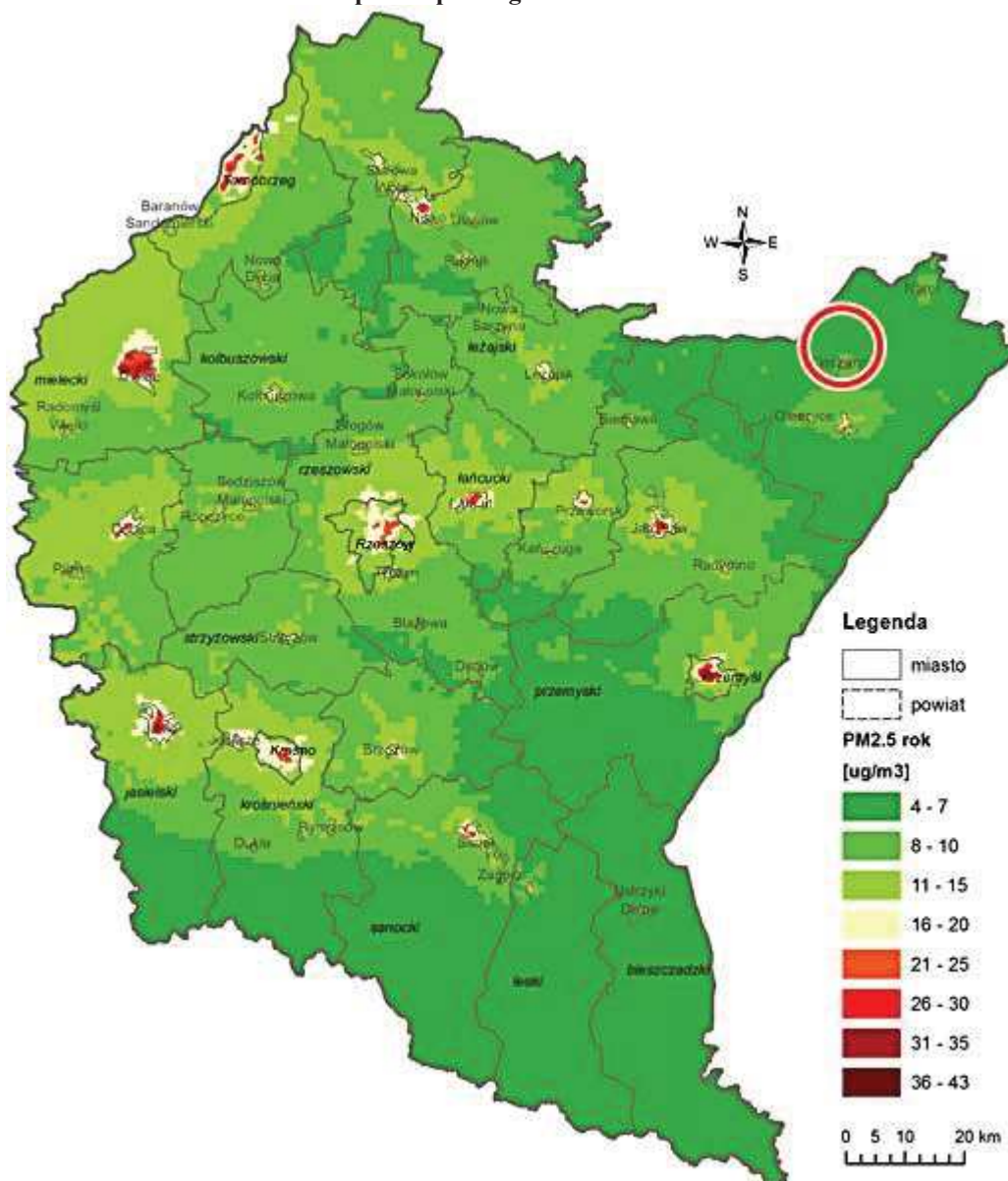
²¹ Strona internetowa Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wios.rzeszow.pl, inf. z dnia 15.09.2016.

Mapa 4 Rozkład stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku



Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 55

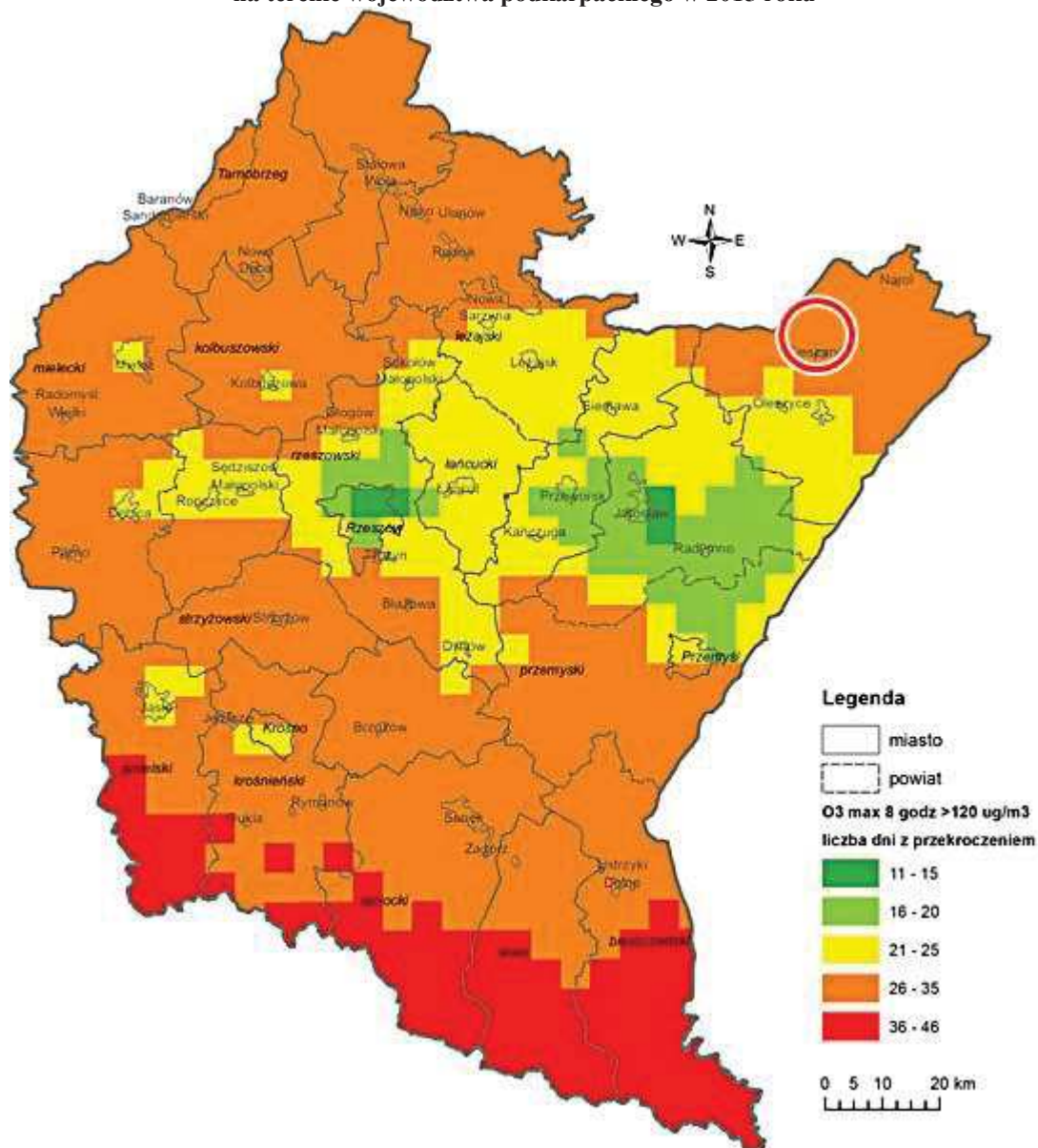
Mapa 5 Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} – stężenia roczne na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku



Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 69

Na terenie gminy w 2015 roku liczba dni, w których stężenie ozonu było większe niż $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przekroczyła 26 dni. W związku z tym niedotrzymany został poziom docelowy. Obszar przekroczeń dopuszczalnego poziomu obejmował swym zasięgiem obszar znacznej części województwa podkarpackiego, z wyjątkiem powiatu jarosławskiego, przeworskiego, łańcuckiego, a także części powiatu lubaczowskiego, leżajskiego i rzeszowskiego, gdzie liczba dni, w których stężenie ozonu przekroczyło $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, zawierała się w przedziale 16–20 oraz 21–25 dni (mapa 6).

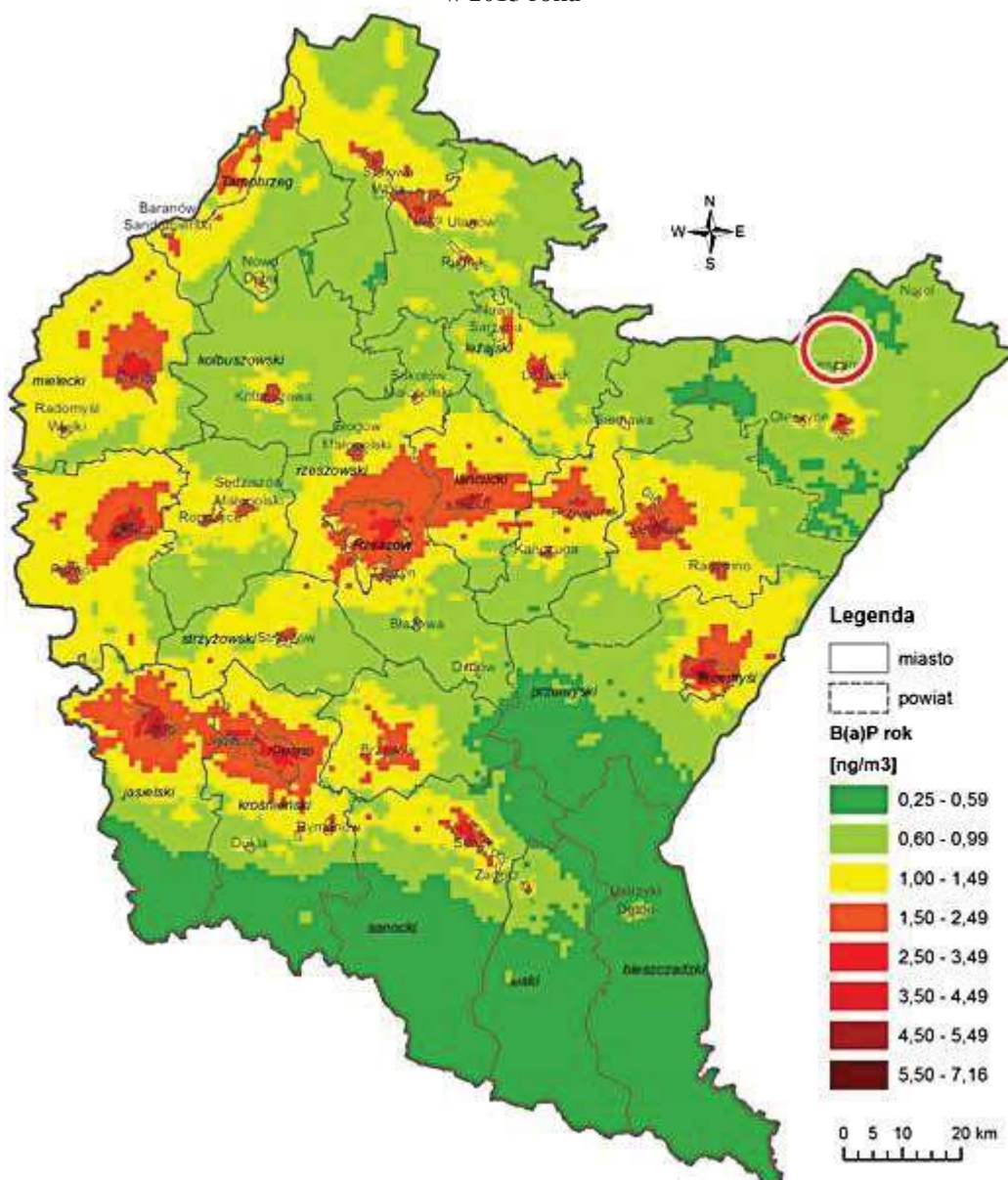
Mapa 6 Klasyfikacja stref pod względem kryterium ochrony zdrowia dla ozonu – cel długoterminowy na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku



Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 104

Udokumentowany pomiarami obszar przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu obejmował szczególnie tereny miast powiatowych i ich okolic, jednak w Gminie Cieszanów także zostały odnotowane przekroczenia poziomu docelowego (mapa 7).

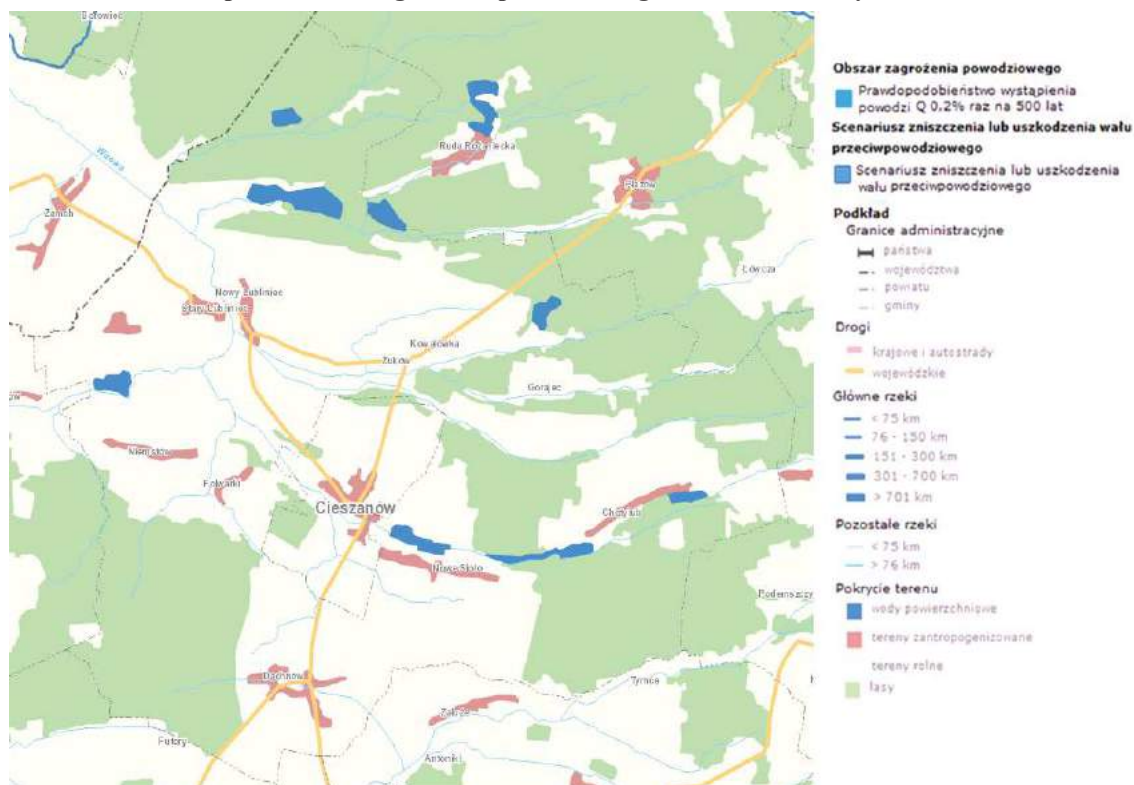
Mapa 7 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku



Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 96

Biorąc pod uwagę zagrożenie powodziowe, teren Gminy Cieszanów usytuowany jest korzystnie. Pomimo, że na większości obszaru gminy nie występują tereny zagrożone wystąpieniem powodzi, w dolinach rzeki Brusienka i cieką Buszcza zlokalizowane są tereny zagrożone, szczególnie w miejscowościach Nowy Lubliniec, Nowe Sióło i Chotylub (mapa 8).

Mapa 8 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Cieszanów



Źródło: Hydroportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, kzgw.gov.pl

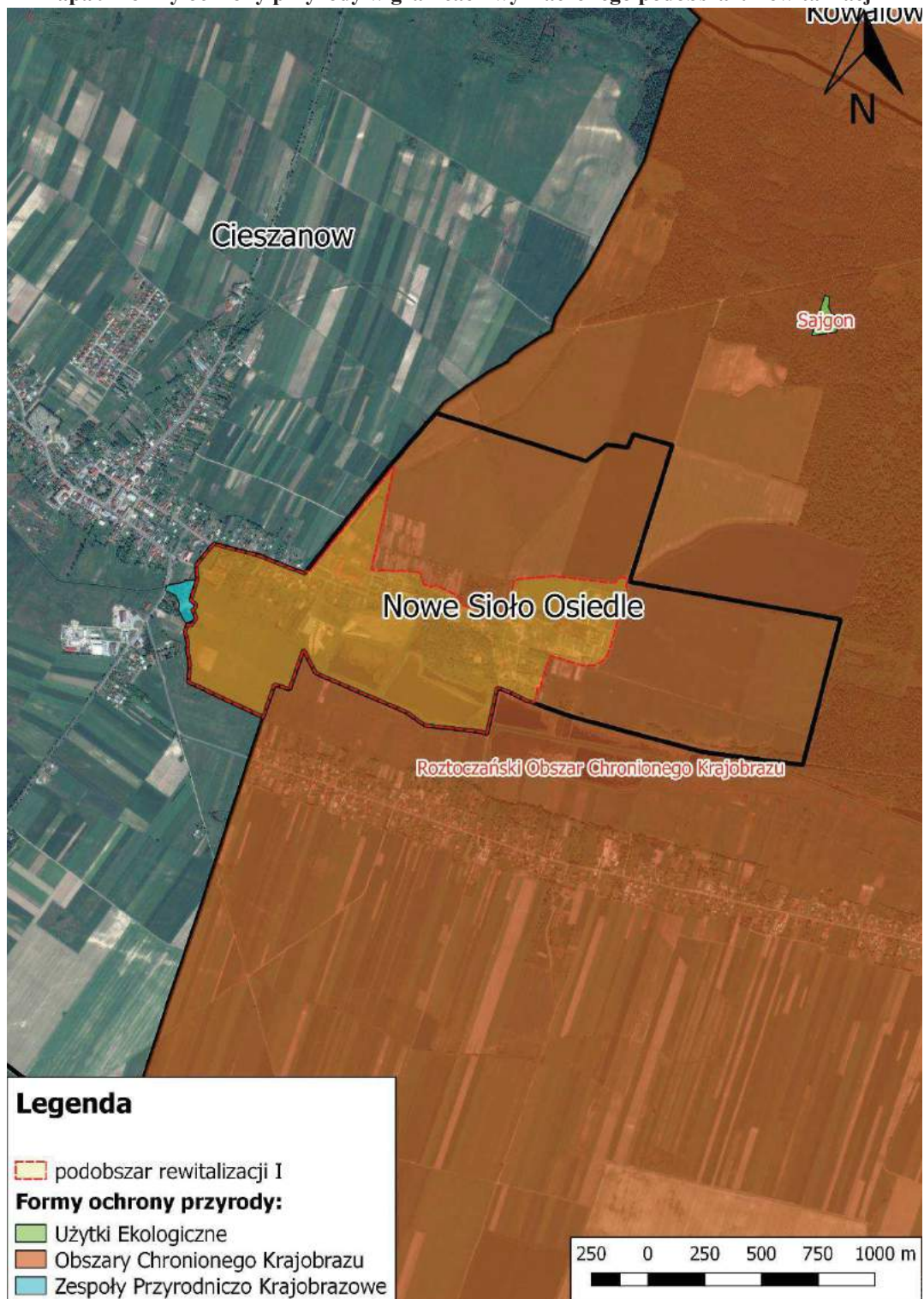
Spośród form ochrony przyrody na terenie Gminy Cieszanów znajdują się:

- 1) obszary siedliskowe Natura 2000:
 - Uroczyska Puszczy Solskiej (kod PLH060034) – sołectwo Nowy Lubliniec,
 - Horyniec (kod PHL180017) – sołectwo Chotylub;
- 2) obszar ptasi Natura 2000 Puszcza Solska (kod PLB06008), przebiegający przez północną część gminy, obejmując sołectwa: Nowy Lubliniec, Żuków, Kowalówka;
- 3) Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej wraz z otuliną – sołectwo Nowy Lubliniec oraz północna część sołectw Żuków i Kowalówka;
- 4) Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu – sołectwa Chotylub, Kowalówka, Nowe Sioło, Nowy Lubliniec, Stary Lubliniec, Osiedle Nowe Sioło, Osiedle Stary Lubliniec, Żuków;
- 5) rezerwat przyrody Jedlina – na terenie sołectwa Nowe Sioło;
- 6) 11 pomników przyrody;
- 7) 39 użytków ekologicznych²².

²² Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl, inf. z dnia 15.03.2017 r.

Podobszary rewitalizacji charakteryzują się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi związanymi m.in. z istnieniem zalewu lublinieckiego, stawów rybnych i zbiornika rekreacyjnego, a także przebiegiem rzek Wirowa i Brusienka. Ponadto tereny te objęte są Roztoczańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. W sąsiedztwie podobszaru rewitalizacji I znajduje się również użytek ekologiczny „Sajgon” i Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy (bez nazwy), natomiast w sąsiedztwie podobszaru rewitalizacji II zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Komań” (mapy 9 i 10).

Mapa 9 Formy ochrony przyrody w granicach wyznaczonego podobszaru rewitalizacji I



Źródło: Opracowanie własne na podkładzie openstreetmap.org

Mapa 10 Formy ochrony przyrody w granicach wyznaczonego podoblaszu rewitalizacji II



Źródło: Opracowanie własne na podkładzie [openstreetmap.org](https://www.openstreetmap.org)

Istotnym problemem sfery środowiskowej, wpływającym na stan jakości powietrza atmosferycznego na terenie wyznaczonych podoblaszów rewitalizacji jest opalanie kotłowni paliwem o niskich parametrach jakościowych i grzewczych, a także odpadami. Efekt ten

spotęgowany jest przez przestarzałe instalacje grzewcze. Wynika to z niewielkiej świadomości lokalnej społeczności w zakresie wpływu człowieka na jakość wdychanego powietrza. W efekcie uwalniane jest wiele szkodliwych substancji i związków, które negatywnie wpływają na zdrowie mieszkańców.

Zgodnie z *Instrukcją przygotowywania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020* „wymagane jest wskazanie, że wyznaczony zgodnie z Wytycznymi Ministra obszar rewitalizacji charakteryzuje się także minimum 4 wymienionymi wskaźnikami (maksymalnie po 1 z każdej kategorii), dla których wartości oszacowane dla tego obszaru są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego”.

Wyznaczony obszar rewitalizacji składający się z dwóch podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów charakteryzują się następującymi wskaźnikami, dla których wartości są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego (tabela 4). Wybór wskaźników wynika w szczególności z popegeerowskiego charakteru podobszarów rewitalizacji. Charakteryzują się one problemami w postaci niekorzystnego przyrostu naturalnego (kategoria: demografia), wykluczeniem społecznym i wysokim zagrożeniem marginalizacji powodowanym m.in. przez wysoki udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania (kategoria: rynek pracy), uzależnieniem od środków pomocy społecznej (kategoria: pomoc społeczna), niską przedsiębiorczością mieszkańców objawiającą się brakiem nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (kategoria: podmioty gospodarcze) oraz aktywnością społeczną mieszkańców w postaci braku organizacji pozarządowych (kategoria: integracja społeczna). Ponadto w sferze technicznej wskazano wysoki udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 rokiem – charakterystyczna popegeerowska zabudowa wymagająca podjęcia kompleksowych działań budowlanych (kategoria: uwarunkowania przestrzenne).

Tabela 4 Wskaźniki, których wartości dla obszaru rewitalizacji (składającego się z dwóch podobszarów rewitalizacji), które są mniej korzystne niż dla województwa podkarpackiego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość dla całego obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla województwa podkarpackiego
Kategoria: demografia			
1.	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-0,13	0,07
Kategoria: rynek pracy			
2.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	16,2	10,2
Kategoria: pomoc społeczna			
3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	6,6	6,1
Kategoria: podmioty gospodarcze			
4.	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – OBSZAR WIEJSKI	0,0	0,6
Kategoria: uwarunkowania przestrzenne			
5.	Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych	92,59	76,36
Kategoria: integracja społeczna			
6.	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	0,00	0,33

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów oraz w oparciu o różne formy partycypacji społecznej (spotkania, warsztaty dla różnych grup interesariuszy), zidentyfikowano **problemy** (konieczne do rozwiązania poprzez działania rewitalizacyjne) i **potencjały** (których uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji) w podziale na sfery tematyczne (tabela 5).

Tabela 5 Zidentyfikowane kluczowe problemy oraz potencjały wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów

Problemy	Potencjały
SFERA SPOŁECZNA	
1. Niekorzystny udział osób w wieku przedprodukcyjnym na wyznaczonym podobszarze II rewitalizacji. 2. Niekorzystny wskaźnik przyrostu naturalnego na podobszarach rewitalizacji. 3. Niedostosowanie kompetencji, kwalifikacji i przygotowania zawodowego do obecnego rynku pracy mieszkańców związane z popegeerowskim charakterem podobszarów rewitalizacji (w tym osób młodych). 4. Wysoki udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym według miejsca zamieszkania. 5. Wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych (w szczególności na podobszarze II rewitalizacji). 6. Wysoki udział osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. 7. Wzrost zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, alkoholizm). 8. Wysoka liczba wypełnionych formularzy „niebieska karta”. 9. Niski stopień bezpieczeństwa publicznego – wysoka liczba stwierdzonych przestępstw ogółem na wyznaczonym podobszarze I rewitalizacji. 10. Niska aktywność społeczna mieszkańców i zaangażowanie w sprawy lokalne – brak zarejestrowanych organizacji pozarządowych na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. 11. Niedostateczna jakość edukacji – niekorzystne wyniki sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej oraz części egzaminu gimnazjalnego (tj. j. polski, historia i wiedza o społeczeństwie, przedmioty przyrodnicze). 12. Niedostateczna integracja mieszkańców, w tym międzypokoleniowa i międzysektorowa. 13. Niska tożsamość lokalna mieszkańców. 14. Niewystarczająca jakość i dostępność usług publicznych.	1. Korzystna struktura wieku mieszkańców na wyznaczonym podobszarze I rewitalizacji. 2. Korzystny udział ludności w wieku produkcyjnym oraz ludności w wieku poprodukcyjnym na wyznaczonym podobszarze II rewitalizacji. 3. Cyklicznie organizowany międzynarodowy Cieszanów Rock Festiwal.

SFERA GOSPODARCZA	
1. Niedostateczna przedsiębiorczość mieszkańców – niska liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON oraz brak nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. 2. Niskie zróżnicowanie oferty handlu i usług. 3. Niewystarczający rozwój sfery usług związanych z obsługą ruchu turystycznego.	1. Istnienie terenów turystyczno-rekreacyjnych możliwych do dalszego zagospodarowania i wykorzystania w rozwoju sektora turystycznego i okółoturystycznego.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
1. Niski udział budynków mieszkalnych mających bezpośredni dostęp do dróg asfaltowych. 2. Zły stan techniczny fragmentów sieci infrastruktury komunalnej. 3. Niefunkcjonalny i niebezpieczny układ komunikacyjny spowodowany niskim standardem dróg, brakiem fragmentów chodników oraz niewystarczającym oświetleniem ulicznym. 4. Bariery architektoniczne dla osób starszych i niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych i obiektach. 5. Brak spójnego systemu monitoringu. 6. Niedostateczne zagospodarowanie i wyposażenie przestrzeni o charakterze publicznym. 7. Brak spójnego systemu oznakowania.	1. Korzystna powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną. 2. Istnienie bazy sportowo-rekreacyjnej obejmującej boisko piłkarskie, boiska wielofunkcyjne, obiekt lekkoatletyczny, lodowisko syntetyczne oraz amfiteatr (podobszar I rewitalizacji). 3. Lokalizacja Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Wędrowiec” z domkami letniskowymi, obiektami usługowymi, kąpieliskiem, wioską kozacką oraz w pobliżu stawów rybnych (podobszar I rewitalizacji). 4. Lokalizacja trawiastego boiska piłkarskiego oraz świetlicy wiejskiej (podobszar II rewitalizacji). 5. Położenie podobszaru II rewitalizacji przy zalewie lublinieckim. 6. Korzystny odsetek ludności korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej. 7. Położenie w niedalekiej odległości od dróg wojewódzkich 863 i 865.
SFERA TECHNICZNA	
1. Postępująca degradacja techniczna, niska estetyka elewacji zewnętrznych oraz niska efektywność energetyczna popegeerowskich bloków mieszkalnych i budynków wielorodzinnych. 2. Postępująca degradacja techniczna obiektów i zabudowy związanej z zakończoną działalnością PGR-ów oraz zespołu dworskiego. 3. Brak wykorzystania budynków związanych z zakończoną działalnością PGR-ów. 4. Niedostateczne wykorzystanie technologii EWE i OZE w budynkach, w których prowadzona jest działalność społeczna i gospodarcza, obiektach prywatnych oraz publicznych.	1. Lokalizacja zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Podkarpackiego: – zespół dworski, nr rej.: A-669 z 21.05.1987 r.: dwór (XVIII/XIX w., XX w.); park (XVIII w.); fortyfikacje ziemne (XVII w.); – budynek spichlerza dworskiego w Nowym Siole pod numerem rejestrowym A – 1502 (decyzja z 11 grudnia 2017 r.). 2. Lokalizacja nieużytkowanych, możliwych do zagospodarowania obiektów (w tym po zakończonej działalności PGR-ów).

SFERA ŚRODOWISKOWA	
1. Przekroczenie standardów jakości powietrza (stężenie ozonu i benzo(a)pirenu). 2. Brak terenów zieleni urządzonej (podobszar II rewitalizacji). 3. Nieurządzone fragmenty zieleni na terenach publicznych. 4. Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony środowiska.	1. Walory przyrodniczo-krajobrazowe (Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu, stawy rybne, zalew lubliniecki, kąpielisko, rzeki Brusienka i Wirowa). 2. Wysoki udział zieleni urządzonej (podobszar I rewitalizacji).

Źródło: Opracowanie własne

Po dokonaniu całościowej analizy **problemów** oraz **potencjałów** zidentyfikowanych na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, poniżej wskazano **skalę i charakter zdiagnozowanych potrzeb**, które determinują zakres działań rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej to:

- 1) *Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia (w tym bezrobocia długotrwałego) i zwiększenie szans na zatrudnienie* – kluczowym elementem jest objęcie szczególnym wsparciem mieszkańców podobszarów rewitalizacji pozostających bez pracy (w tym długotrwałe). Bezrobocie spowodowane jest w szczególności zmianami strukturalnymi na rynku pracy, wynikającymi z faktu zakończonej działalności PGR-ów. Należy zatem przedsięwziąć szereg programów aktywizacji społecznej i zawodowej, podnoszących (lub pozwalających nabyć) umiejętności i kompetencje, przy współpracy angażującej środowisko lokalne, gminną i powiatową pomoc instytucjonalną, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne w oparciu o różnorodne i kompleksowe narzędzia i środki.
- 2) *Kompleksowe wsparcie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym* – koniecznym jest zapobieganie procesowi dziedziczenia ubóstwa, bezrobocia i patologii społecznych (w szczególności przemocy) przy użyciu różnorodnych i zindywidualizowanych form i narzędzi pracy z mieszkańcami podobszarów rewitalizacji m.in. poprzez animację i profilaktykę społeczną, gospodarowanie czasu wolnego oraz aktywizację społeczno-zawodową.
- 3) *Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne* – istotnym jest kreowanie wspólnot aktywnych mieszkańców w oparciu o zasady społeczeństwa obywatelskiego, tworzenie warunków do wspólnego działania, w tym w organizacjach pozarządowych i grupach nieformalnych, wzmacnianie tożsamości

lokalnej, budowanie więzi społecznych, integracji (w tym międzypokoleniowej i międzysektorowej) i porozumienia mieszkańców poprzez różnorodne formy i narzędzia aktywności społecznej (w tym opartej o edukację, kulturę, sport, rekreację i rozrywkę) z wykorzystaniem międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji.

- 4) *Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi* – istnieje pilna potrzeba stworzenia możliwości w zakresie samorozwoju i edukacji młodych osób, zwiększając ich szanse życiowe poprzez wprowadzanie nowych i rozwijanie istniejących kierunków kształcenia, organizację różnorodnych zajęć pozalekcyjnych rozwijających pasje i talenty, a także wykształcenia postaw przedsiębiorczych i społecznych (w tym krzewienie idei wolontariatu).
- 5) *Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego* – istotnym jest przedsięwzięcie działań o charakterze techniczno-funkcjonalnym, jak również edukacyjnym w zakresie przeciwdziałania przestępczości, dewastacji mienia publicznego oraz zagrożenia związanego z niefunkcjonalnym i niebezpiecznym układem komunikacyjnym.
- 6) *Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym* – istnieje potrzeba zwiększenia standardu i kompleksowości świadczonych usług na rzecz lokalnej społeczności w celu przeciwdziałania lub rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych.
- 7) *Zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą* – niezbędne jest stworzenie kompleksowej oferty profilaktycznej, kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej, w tym pobudzającej sprawność fizyczną i psychoruchową dla ww. grup społecznych, opartej o zindywidualizowane i atrakcyjne zajęcia, warsztaty, spotkania, prelekcje, zawody itp.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przezwyciężania zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej to:

- 1) *Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okołoturystycznego* – niezbędne jest podjęcie działań mających na celu utworzenie i rozwinięcie spójnej infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej i turystycznej bazującej na lokalnych zasobach przyrodniczych i kulturowych, służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, a także umożliwiającej wykorzystanie tego potencjału do zakładania nowych i rozwoju istniejących działalności sektora turystycznego i okołoturystycznego.

- 2) *Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców* – zidentyfikowano szereg potrzeb odnoszących się do uporządkowania, zagospodarowania i adaptacji przestrzeni oraz obiektów (w szczególności popegeerowskich) do zakładania, rozwoju i różnicowania obecnej oferty handlowo-usługowej, a także kreowania pozytywnego klimatu inwestycyjnego oraz wsparcia aktywności gospodarczej mieszkańców poprzez stworzenie kompleksowego systemu usług informacyjno-doradczych oraz ułatwień formalno-prawnych.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej to:

- 1) *Uporządkowanie, zagospodarowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych* – zdiagnozowano szereg potrzeb związanych z poprawą funkcjonalności, estetyki i bezpieczeństwa w miejscach publicznych (w tym w popegeerowskich przestrzeniach) m.in. poprzez montaż elementów małej architektury, oświetlenia energooszczędnego i monitoringu, wzrost dostępności do kąpieliska, poprawę wewnętrznej komunikacji pieszo-jezdnej wraz z niwelowaniem barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych.
- 2) *Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych* – istnieje pilna potrzeba przeprowadzenia działań związanych z przebudową i rozbudową fragmentów dróg (wraz z infrastrukturą towarzyszącą) będących w najgorszym stanie technicznym, uzupełnieniem ciągów pieszych i rowerowych czy tworzeniem miejsc do parkowania.
- 3) *Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej* – zdiagnozowano potrzebę w zakresie uzupełnienia braków lub poprawy stanu technicznego podstawowej infrastruktury komunalnej, wpływającej na warunki i jakość zamieszkania czy prowadzenia działalności gospodarczej na podobszarach rewitalizacji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze technicznej to:

- 1) *Adaptacja, ochrona i udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego* – istnieje pilna potrzeba zatrzymania postępującej degradacji technicznej i dewastacji obiektów dziedzictwa kulturowego, świadczących o tożsamości lokalnej poprzez podjęcie kompleksowych prac budowlanych o charakterze konserwatorskim i restauratorskim służących ich zabezpieczeniu, zachowaniu i adaptacji do pełnienia nowych funkcji.

- 2) *Zatrzymanie postępującego procesu degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, budynków, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR) – zidentyfikowano na terenie podobszarów rewitalizacji zdegradowane, częściowo lub całkowicie nieużytkowane obiekty będące w zasobach gminy jak również stanowiące własność prywatną (w tym budynki po zakończonej działalności PGR), które wymagają przeprowadzenia niezbędnych prac modernizacyjnych, poprawiających efektywność energetyczną (wraz z wykorzystaniem technologii EWE i OZE) oraz przywrócenia, nadania i/lub rozszerzenia o nowe funkcje.*

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to:

- 1) *Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska – zdiagnozowano konieczność podjęcia przedsięwzięć prowadzących do zmniejszenia poziomu zanieczyszczenia powietrza w zakresie projektów pozwalających na uzyskanie środków na zastąpienia starych, nisko sprawnych urządzeń grzewczych bardziej ekologicznymi, w tym wykorzystujących OZE.*
- 2) *Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej – zauważa się potrzebę w zakresie odpowiedniego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w zieleni urządzonej, która przyczyni się do ochrony i kształtowania klimatu oraz środowiska zamieszkania, a także będzie pełnić funkcje społeczne na rzecz mieszkańców różnych grup wiekowych.*
- 3) *Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców – potrzebne są inicjatywy edukacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.*

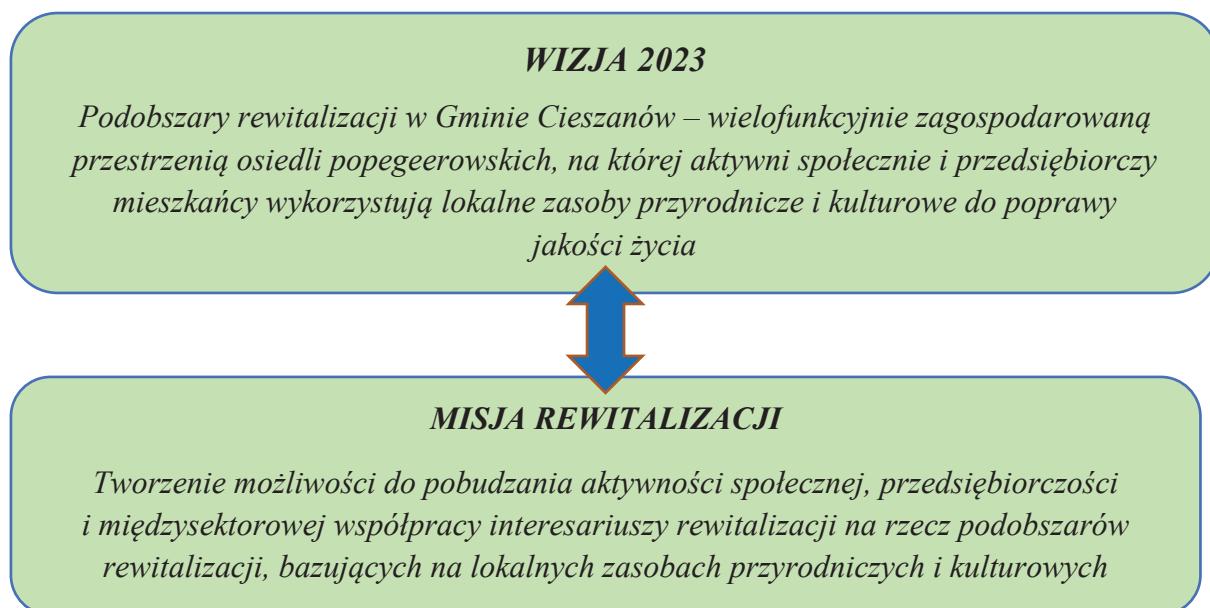
III. Część programowa

1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji (tabela 5) pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

1.1. Wizja podobszarów rewitalizacji i misja procesu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek podobszarów rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano misję i wizję stanu wyznaczonych podobszarów po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.



Wizja podobszarów rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach interwencji rewitalizacji, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a także po osiągnięciu celów rewitalizacji.

W sferze *społecznej* na podobszarach rewitalizacji nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców poprzez włączenie osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, aktywizację społeczną, integrację (w tym międzysektorową i międzypokoleniową) i budowanie więzi społecznych bazujących na lokalnym dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym, wzrost i aktywizację przedsiębiorczości wśród lokalnej społeczności, a także budowanie kapitału społecznego ludzi młodych poprzez wzrost kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy.

W sferze *gospodarczej* planowany proces rewitalizacji przyczyni się do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców (w szczególności w zakresie rozwoju funkcji handlowo-usługowej związanej z sektorem turystycznym i okołoturystycznym opartym na lokalnym dziedzictwie przyrodniczym oraz kulturowym), budowanie kapitału ludzi młodych poprzez wzmacnianie postaw przedsiębiorczych, a także poprzez pobudzenie gospodarcze przestrzeni publicznych wyznaczonych podobszarów rewitalizacji.

W sferze *funkcjonalno-przestrzennej* poprzez uporządkowanie, zagospodarowanie i adaptację estetycznych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych osiedli popegeerowskich (wraz z dostosowaniem ich do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych), sprzyjających wzrostowi aktywności społecznej i gospodarczej lokalnej społeczności oraz rozwojowi funkcji turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej – zwiększy się komfort korzystania i dostępność mieszkańców do podstawowych usług komunalnych podobszarów rewitalizacji.

W sferze *technicznej* poprawiony zostanie stan techniczny, zwiększone zostanie wykorzystanie bardziej proekologicznych i energooszczędnych metod zasilania w energię (w tym EWE i OZE) oraz efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR), pozwalając na ich adaptację, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych oraz przeznaczenie na nadanie nowej, rozszerzenie istniejącej lub przywrócenie pierwotnej funkcji na rzecz rozwiązywania zdiagnozowanych problemów lokalnej społeczności.

W sferze *środowiskowej* nastąpi wzrost jakości powietrza i ochrony przyrody poprzez ograniczenie zjawiska niskiej emisji zanieczyszczeń, a także zaplanowano działania mające na

celu uporządkowanie i zachowanie terenów zieleni poprawiające komfort i środowisko życia mieszkańców.

W związku z powyższym wizja podobszarów rewitalizacji odnosi się do:

- 1) *potrzeb* – związanych z budowaniem międzysektorowej współpracy, aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców popegeerowskich osiedli, w tym włączeniem osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją;
- 2) *uwarunkowań* – wynikających z lokalizacji podobszarów rewitalizacji na terenach popegeerowskich osiedli;
- 3) *potencjałów podobszarów rewitalizacji* – dziedzictwa kulturowego w postaci zespołu dworskiego i zabudowań popegeerowskich oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych (m.in. zalew lubliniecki, stawy rybne, zbiorniki wodne rzeki Brusienka i Wirowa).

1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętemu celom (schemat 3 i tabela 6).

Przedstawiona poniżej struktura założeń Gminnego Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potencjały, a także wynikające z nich potrzeby rewitalizacyjne. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb, a także są powiązane z wizją stanu podobszarów po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Cel rewitalizacji 1. *Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji* wraz z przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą: włączania do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem oraz wspierania aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców – odpowiadają na określone na podstawie diagnozy podobszarów rewitalizacji potrzeby:

- 1) Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia (w tym bezrobocia długotrwałego) i zwiększenie szans na zatrudnienie;
- 2) Kompleksowe wsparcie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym;
- 3) Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne;
- 4) Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi;
- 5) Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego;
- 6) Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym;
- 7) Zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą;
- 8) Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców;
- 9) Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

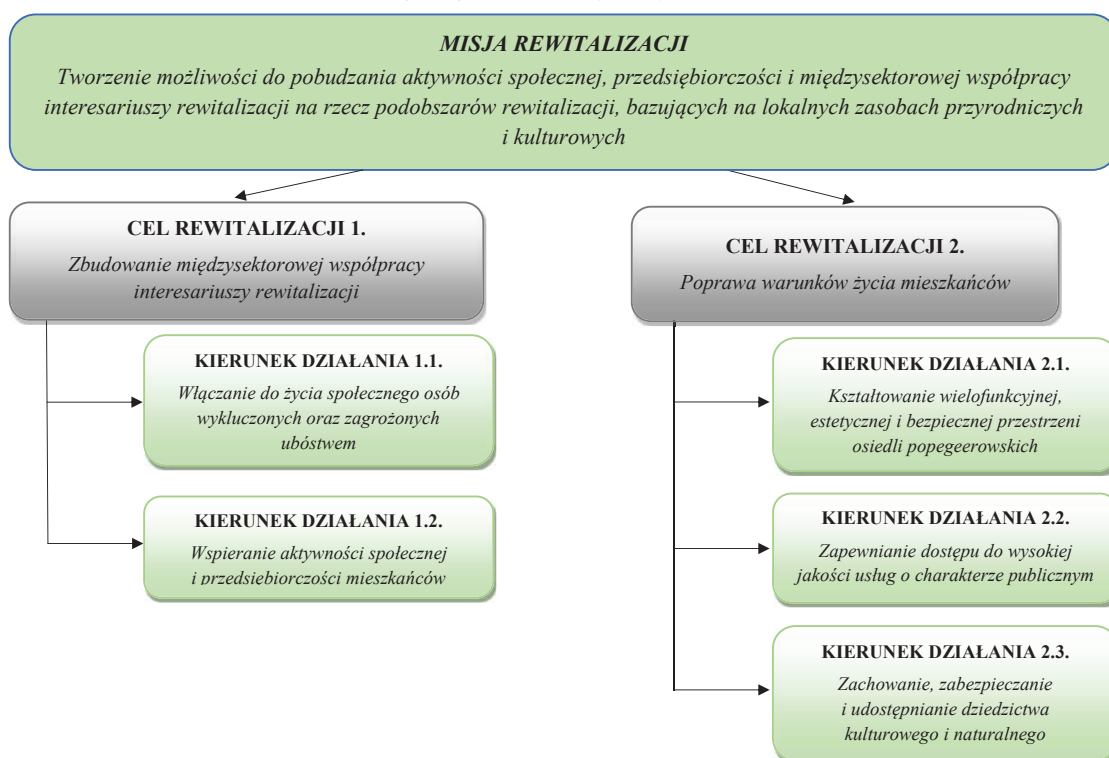
Osiągnięcie założeń celu 1. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu podobszarów rewitalizacji w sferach społecznej, gospodarczej i środowiskowej.

Cel rewitalizacji 2. *Poprawa warunków życia mieszkańców* wraz z przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą: kształtowania wielofunkcyjnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni osiedli popegeerowskich, zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym, zachowania, zabezpieczania i udostępniania dziedzictwa kulturowego – odpowiadają na określone na podstawie diagnozy podobszarów rewitalizacji potrzeby:

- 1) Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego;
- 2) Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okółoturystycznego;
- 3) Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców;
- 4) Uporządkowanie, zagospodarowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych;
- 5) Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych;
- 6) Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej;
- 7) Adaptacja, ochrona i udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego;
- 8) Zatrzymanie postępującego procesu degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR);
- 9) Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska;
- 10) Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej.

Osiągnięcie założeń celu 2. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu podobszarów rewitalizacji w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cieszanów na lata 2016–2023



Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6 Cele rewitalizacji i kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanej skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych

Lp.	CEL REWITALIZACJI	KIERUNKI DZIAŁAŃ	POTRZEBY REWITALIZACYJNE
1.	CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji</i>	KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i>	- Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia (w tym bezrobocia długotrwałego) i zwiększenie szans na zatrudnienie. - Kompleksowe wsparcie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. - Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne. - Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi. - Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego. - Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym. - Zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą. - Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.
2.		KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców</i>	- Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia (w tym bezrobocia długotrwałego) i zwiększenie szans na zatrudnienie. - Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne. - Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi. - Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego. - Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym. - Zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą. - Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców. - Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.
3.	CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców</i>	KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1.	- Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego. - Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okolicznych. - Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.

		<i>Kształtowanie wielofunkcyjnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni osiedli popegeerowskich</i>	- Uporządkowanie, zagospodarowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych. - Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych. - Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej. - Adaptacja, ochrona i udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego. - Zatrzymanie postępującego procesu degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR). - Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska. - Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej.
4.		KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym</i>	- Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego. - Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okołoturystycznego. - Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców. - Uporządkowanie, zagospodarowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych. - Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych. - Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej. - Zatrzymanie postępującego procesu degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR). - Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska. - Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej.
5.		KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. <i>Zachowanie, zabezpieczanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego</i>	- Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okołoturystycznego. - Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców. - Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej. - Adaptacja, ochrona i udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego. - Zatrzymanie postępującego procesu degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

			prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR). - Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska. - Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej.
--	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne

2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2023

Gminny Program Rewitalizacji złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały.

2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji oraz w oparciu o zasadę partnerstwa, a także partycypacji społecznej, zdefiniowano, scharakteryzowano i zweryfikowano w trybie partycypacji społecznej oraz w oparciu o idee partnerstwa między zróżnicowanymi grupami interesariuszy rewitalizacji *II projektów podstawowych*, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i podobszary rewitalizacji nie będą w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Ponadto są to projekty kluczowe do powodzenia procesu rewitalizacji, ponieważ oddziałują kompleksowo na zidentyfikowane problemy we wszystkich sferach, a przede wszystkim w sferze społecznej. Główne założenia projektów przedstawiają tabele 7–17.

Tabela 7 Projekt podstawowy nr 1

Nazwa projektu	<i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sioło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców</i>		
Lokalizacja	Podobszary I i II rewitalizacji (Osiedle Nowe Sioło i Osiedle Stary Lubliniec)	Okres realizacji	2018–2020
Szacowana wartość	10 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej), budżet państwa, budżet gminy, środki prywatne

Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu obejmować będzie szereg działań mających na celu rewitalizację wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, w skład których wchodzi popegeerowskie obiekty i przestrzenie: • Osiedla Nowe Sioło, w szczególności poprzez: 1. Przebudowę i remont wraz z poprawą efektywności energetycznej, wyposażeniem i dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych zdegradowanego, popegeerowskiego budynku dawnego spichlerza, znajdującego się w rejestrze zabytków prowadzonym przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wraz z nadaniem mu nowych funkcji społecznych (świetlica), a także uporządkowaniem oraz funkcjonalnym i estetycznym zagospodarowaniem przyległego otoczenia. 2. Zakup i montaż systemu poprawy bezpieczeństwa publicznego w postaci monitoringu wizyjnego, w szczególności na obszarach problemowych (przy obiektach objętych projektem oraz miejscach występowania aktów wandalizmu, niszczenia mienia itp.). 3. Uzupełnienie infrastruktury drogowej przy drodze powiatowej na podobszarze I, prowadzącej do ww. budynku dawnego spichlerza w postaci chodników i oświetlenia energooszczędnego z wykorzystaniem OZE, poprawiających bezpieczeństwo i dostępność do rewitalizowanych przestrzeni i obiektów (w uzgodnieniu z Zarządem Powiatu). • Osiedla Stary Lubliniec, w szczególności poprzez: 1. Przebudowę i remont wraz z poprawą efektywności energetycznej, wyposażeniem oraz dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych zdegradowanych, popegeerowskich budynków: dawnego biurowca oraz dawnej kotłowni celem nadania im nowych funkcji społecznych i gospodarczych (budynek dawnego biurowca zostanie przeznaczony na prowadzenie działalności gospodarczej, szczególnie dla osób, które skorzystają z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, natomiast budynek dawnej kotłowni zostanie zaadaptowany na miejsce aktywizacji osób starszych). 2. Uporządkowanie, zagospodarowanie i wyposażenie otoczenia funkcjonalnie związanego z ww. budynkami w obiekty małej architektury, w tym m.in. urządzenia do zabawy i siłownię zewnętrzną, ławki, kosze, altany, wiaty, stojaki na rowery, spójne oznakowanie informacyjno-edukacyjne do celów społecznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Na terenach tych zostanie również nasadzona nowa i uporządkowana istniejąca zieleń w celu kształtowania przyjaznego środowiska zamieszkania. 3. Zakup i montaż systemu poprawy bezpieczeństwa publicznego w postaci monitoringu wizyjnego, w szczególności na obszarach problemowych (głównie przy obiektach objętych projektem). Ww. projekt obejmuje adaptację zdegradowanych, popegeerowskich budynków na terenie Osiedla Nowe Sioło i Osiedla Stary Lubliniec, do pełnienia nowych funkcji (głównie społecznych i gospodarczych) wraz z wielofunkcyjnym i estetycznym zagospodarowaniem otoczenia funkcjonalnie związanego z tymi budynkami. Realizacja projektu pozwoli na stworzenie możliwości do rozwiązywania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk, w szczególności o charakterze społecznym i gospodarczym poprzez realizację w ww. obiektach działań „miękkich”.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Cieszanów, samorządowe jednostki organizacyjne, partnerzy społeczni i gospodarczy

Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 – poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, bezrobotnych (w tym długotrwale), aktywizację i integrację mieszkańców (w tym międzysektorową i międzypokoleniową), stworzenie możliwości do świadczenia nowych i rozszerzenia obecnie świadczonych usług o charakterze społecznym, kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym i edukacyjnym, poprawę bezpieczeństwa publicznego na rzecz zróżnicowanych grup interesariuszy. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1, 2, 3 – poprzez stworzenie funkcjonalnych i estetycznych warunków techniczno-użytkowych do pobudzenia i rozwoju działalności gospodarczych mieszkańców, przy jednoczesnym zróżnicowaniu oferty. 3) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 – poprzez bezpieczne, estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie i adaptację otoczenia budynków, dostosowanie tych przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych, wyposażenie w monitoring i spójne oznakowanie oraz poprawę jakości infrastruktury drogowej (wzrost bezpieczeństwa). 4) <i>w sferze technicznej</i>: 1, 2, 3, 4 – poprzez poprawę stanu technicznego, estetyki, efektywności energetycznej (w tym wykorzystania technologii EWE i OZE) oraz wykorzystania niezagospodarowanych obiektów (w tym zabytkowego spichlerza) w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów lokalnej społeczności. 5) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1, 3 – poprzez zmniejszenie niskiej emisji i uporządkowanie nieurządzonych fragmentów zieleni. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2, 3 – poprzez wykorzystanie kapitału społecznego i wydarzenia muzycznego – Cieszanów Rock Festiwal do wzrostu aktywizacji, integracji (w tym międzysektorowej i międzypokoleniowej) i włączenia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1 – poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej do dalszego zagospodarowania i wykorzystania w zakładaniu nowych i rozwoju istniejących działalności gospodarczych. 3) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 1, 2, 3, 6, 7 – poprzez wykorzystanie istniejących terenów zagospodarowanych na różne funkcje oraz wysokiej dostępności do infrastruktury technicznej podobszaru do dalszego rozwoju usług o charakterze publicznym. 4) <i>w sferze technicznej</i>: 1, 2 – poprzez wykorzystanie obiektu zabytkowego oraz obiektów po zakończonej działalności PGR-ów do świadczenia zróżnicowanych usług publicznych. 5) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1, 2, 3 – poprzez wykorzystanie atrakcyjnych przestrzeni (otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkami objętymi projektem) do kreowania przyjaznego środowiska zamieszkania oraz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1.</i> Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji. <i>Kierunek działania 1.1.</i> Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem. <i>Kierunek działania 1.2.</i> Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Cel rewitalizacji 2.</i> Poprawa warunków życia mieszkańców. <i>Kierunek działania 2.1.</i> Kształtowanie wielofunkcyjnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni osiedli popegeerowskich

	<i>Kierunek działania 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym.</i> <i>Kierunek działania 2.3. Zachowanie, zabezpieczanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.</i>
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszar rewitalizacji I oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Siolo i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do stworzenia możliwości przestrzennych i lokalowych do utworzenia nowych i rozszerzenia istniejących usług o charakterze publicznym oraz rozwoju działalności o charakterze gospodarczym i społecznym w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów: • Projekt 2: <i>Remont i rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Nowym Siolu oraz zakup i instalacja wyposażenia "Centrum Legend – Bajkowe SPA".</i> • Projekt 3: <i>Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siolu.</i> • Projekt 4: <i>Rozwój OZE na terenie Gminy Cieszanów.</i> • Projekt 5: <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści.</i> • Projekt 6: <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców.</i> • Projekt 7: <i>Seniorzy w działaniu.</i> • Projekt 8: <i>Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych.</i> • Projekt 9: <i>Samozatrudnienie w cenie.</i> • Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> • Projekt 11: <i>Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na całe podobszary rewitalizacji we wszystkich sferach oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zbudowanie międzysektorowej współpracy opartej na włączaniu do życia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją oraz wspieranie aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców, a także poprawę warunków życia mieszkańców poprzez kształtowanie przestrzeni, wzrost świadczonych usług i zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury społecznej; - efektywne wykorzystanie budynków popegeerowskich gminy na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze; - poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym; - stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni publicznej (otoczenie budynków) służącej mieszkańcom; - ochrona, zabezpieczenie i udostępnienie zasobów dziedzictwa kulturowego; - ochrona środowiska naturalnego i ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń; - poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego (monitoring, wzrost bezpieczeństwa przy drodze powiatowej); - aktywizacja społeczna, integracja i wzmocnienie więzi społecznych mieszkańców; - włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem; - zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; - rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha].

	<i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i>
--	--

Tabela 8 Projekt podstawowy nr 2

Nazwa projektu			
Remont i rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Nowym Siole oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Legend – Bajkowe SPA”			
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji I (Osiedle Nowe Sioło)	Okres realizacji	2017–2019
Szacowana wartość	21 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (PO PW na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 1. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Działanie 1.3 Ponadregionalne powiązania kooperacyjne, Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP), środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Przedmiotowy zakres prac do wykonania w kompleksie pałacowo-dworskim (o powierzchni zabudowy 736,6 m²) w ramach projektu obejmuje: 1. Budynek dworu: – roboty remontowo-budowlane: roboty rozbiórkowe (dach, stropy, elementy ścian), roboty fundamentowe piwnic, drenaż, osuszenie, roboty części nadziemnej, ściany, stropy, nadproża, słupy murowane, schody, konstrukcja dachu z kryciem dachu, stolarka okienna i drzwiowa, roboty wykończeniowe: tynki posadzki, okładziny ścienne i podłogowe, elewacje, opaska wokół budynku. 2. Instalacje sanitarne: – instalacja grzewcza, instalacja wodno-kanalizacyjna, instalacja osuszania, instalacja wentylacji, instalacja elektryczna, oświetlenie, nagłośnienie i multimedia. 3. Technologia SPA: – technologia basenu (mozaika szklana, układ technologiczny, uzdatnianie wody, atrakcje wodne, szafa sterownicza, sauna sucha fińska, sauna parowa); – wanny kąpielowe, grota solna, masaże, borowiny, bicz wodny. 4. Kotłownia: – pompa ciepła wspomagana kotłownią na biomasę, podgrzewacze wody, rozdzielacz. 5. Wyposażenie: – kuchnia – urządzenia gastronomiczne i wydawcze, stoły kuchenne, regały, sprzęt kuchenny, naczynia i zastawa stołowa dla 200 osób, ekspresy kawowe; – wyposażenie sali restauracyjnej – stoły okrągłe i prostokątne, koktajlowe, biesiadne, cateringowe, krzesła, ławy biesiadne, wózki, podłoga „taneczna”, lamy barowe, elementy zabudowy ciągu gastronomicznego, szwedzkich stołów i inne; – wyposażenie pokoi tematycznych wraz z dekoracją – meble do bajkowych komnat, dekoracja wnętrz, elementy pozostałe (świeczniki, kurtyny, wazon, lampy, kompozycje dekoracyjne), wanny, zestawy wypoczynkowe i łóżka do masażu. 6. Rewitalizacja parku (o powierzchni 4 ha):		

	– rekonstrukcja alei parkowych, wykonanie jezdni oraz parkingu, wykonanie schodów terenowych, wykonanie ogrodzenia, oświetlenie, bajkowy plac zabaw, altany, zakup roślin. Kompleks SPA oferował będzie nie tylko odpoczynek dla ciała, ale także bogatą ofertę literacką i artystyczną: – tematyczne pokoje kąpielowe wyposażone w zestawy wypoczynkowe i łóżka do masażu (m.in. pokój księżniczki, pokój kwiat paproci, pokój różany zakątek, pokój Szewc Dratewka, pokój Waligóra i Wyrwidąb, pokój Pan Twardowski na księżycu); – sale tematyczne dla dzieci: bajkowy teatr, sala klechd, pracownie kreatywności służące tworzeniu miniatur i etiud teatralnych. Rewitalizację zabytkowego ogrodu oparto na najsłynniejszych polskich baśniach „Wyprawa po kwiat paproci” oraz „Madejowe łoże”, zakątek Słowackiego dedykowany poematowi „Gustaw”. Dla najmłodszych atrakcją będzie plac zabaw.
Podmioty realizujące projekt	podmiot gospodarczy
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 4, 5, 6, 7, 8, 13 – poprzez stworzenie nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, prowadząc do zmniejszenia udziału zarejestrowanych bezrobotnych (w tym długotrwale) oraz włączenia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, a także wzrost tożsamości lokalnej mieszkańców. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1, 2, 3 – poprzez wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego do różnicowania oferty handlu i usług, związanych w szczególności z turystyką. 3) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 4, 6 – poprzez zagospodarowanie zabytkowej przestrzeni. 4) <i>w sferze technicznej</i>: 2, 4 – poprzez poprawę stanu technicznego i adaptacji zabytkowego obiektu, z wykorzystaniem technologii sprzyjających zachowaniom niskoemisyjnym i energooszczędnym. 5) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1, 3 – poprzez wykorzystanie technologii niskoemisyjnych i energooszczędnych oraz zagospodarowanie nieuporządkowanego parku dworskiego. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 3 – poprzez wykorzystanie atrakcyjności plenerowej imprezy Cieszanów Rock Festiwal. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1 – poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej do dalszego rozwoju i wzrostu atrakcyjności prowadzonej działalności. 3) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 1, 2, 3 – poprzez rozwijanie funkcji turystyczno-rekreacyjnej tego obszaru i wykorzystanie jej do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów. 4) <i>w sferze technicznej</i>: 1 – poprzez wykorzystanie zabytkowego obiektu zespołu dworskiego. 5) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1, 2 – poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i wysokiego udziału zieleni urządzonej do kreowania przyjaznego środowiska turystyki i wypoczynku.

Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji.</i> <i>Kierunek działania 1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców.</i> <i>Cel rewitalizacji 2. Poprawa warunków życia mieszkańców.</i> <i>Kierunek działania 2.1. Kształtowanie wielofunkcyjnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni osiedli popegeerowskich.</i> <i>Kierunek działania 2.3. Zachowanie, zabezpieczanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.</i>
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszar rewitalizacji I oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Remont i rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Nowym Siole oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Legend – Bajkowe SPA”</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do adaptacji i zagospodarowania obiektu dziedzictwa kulturowego wraz z otoczeniem do stworzenia atrakcji turystycznej w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sioło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 3: <i>Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siole.</i> • Projekt 9: <i>Samozatrudnienie w cenie.</i> • Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszar rewitalizacji I we wszystkich sferach oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zbudowanie międzysektorowej współpracy opartej na rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców, a także poprawę warunków życia mieszkańców poprzez zachowanie, ochronę i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - ochrona i zachowanie zasobu dziedzictwa kulturowego oraz jego efektywne wykorzystanie na cele gospodarcze; - stworzenie nowych miejsc pracy i zwiększenie zatrudnienia mieszkańców podobszarów rewitalizacji; - poprawa dostępności do wysokiej jakości oferty turystycznej i rekreacyjno-wypoczynkowej; - stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom; - aktywizacja społeczna, integracja i wzmocnienie więzi społecznych mieszkańców. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8). Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 9 Projekt podstawowy nr 3

Nazwa projektu	Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siole		
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji I (Osiedle Nowe Sioło)	Okres realizacji	2017–2019
Szacowana wartość	37 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (PO PW na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 1. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Działanie 1.3 Ponadregionalne powiązania kooperacyjne, Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP), środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Przedmiotem projektu jest budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siole. „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” – będzie oferowało „podróż w czasie” związaną z orężem Rzeczypospolitej, m.in. poznanie taktyki wojennej, udział w grach i symulacjach wojennych przy udziale najnowszych instalacji ICT, możliwość strzelania z broni czarnoprochowej. W ramach zadania zostaną wykonane następujące roboty budowlane: 1. Budynek o konstrukcji żelbetowej i stalowej, część ścian konstrukcyjnych żelbetowych, część murowanych, część konstrukcji strzelnicy to konstrukcja stalowa z wykorzystaniem płyt warstwowych. Obiekt przykryty w części stropodachem, a w części konstrukcją stalową przykrytą płytami dachowymi warstwowymi. Ściany działowe murowane oraz gipsokartonowe. Stolarka zewnętrzna aluminiowa. Fasady dla ścian – systemowe oraz częściowo docieplone metodą lekką mokrą. W ramach zadania zrealizowane zostaną następujące działania: – roboty fundamentowe; – roboty konstrukcyjne – parter i piętro; – roboty wykończeniowe parter – stolarka, tynki, ścianki gipsowo-kartonowe, okładziny posadzek i ścian, sufity podwieszane, szpachlowanie, malowanie; – roboty wykończeniowe piętro – stolarka, tynk, ścianki gipsowo-kartonowe, okładziny posadzek i ścian, sufity podwieszane, szpachlowanie, malowanie; – konstrukcja przykrycia dachu – konstrukcja stalowa, konstrukcja stropodachu; – elewacja; – parkingi i drogi; – wykonanie i montaż kulochwyty głównego, kulochwyty bocznych, osłon antyrykoszetowych oraz podłogi wraz z wylewką poliuretanową, wyposażenie pomieszczenia czyszczenia broni; – kotłownia: - o pompa ciepła wspomagana kotłownią kondensacyjną gazową; - o podgrzewacz ciepłej wody użytkowej; - o rozdzielacz do obsługi poszczególnych obiegów grzewczych; – system ogrzewania, instalacja wodno-kanalizacyjna, instalacja wentylacji i klimatyzacji; – instalacja elektryczna, oświetlenie, nagłośnienie i multimedia, instalacja fotowoltaiczna. W ramach zadania zostanie zakupiony następujący sprzęt i wyposażenie: – trener systemu DPCS w wersji bojowej;		

	– wersja bojowa, wersja laserowa, wersja kulowa (ASG) w jednym systemie technologii detekcji trafień; – technologia termalna detekcji trafień przy użyciu broni bojowej i kulkowej; – ukompletowanie zestawu: - o wielofunkcyjny Podnośnik Bezprzewodowy, model SAPU; - o trenażer systemu DPCS w wersji laserowej (1 zestaw) do osi 10 m; - o transporter tarcz do strzelań do celów stałych (5 zestawów) do osi 50 m; - o wyposażenie strzelnicy pneumatycznej. 5. Kuchnia – urządzenia gastronomiczne i wydawcze, zastawa stołowa. 6. Wyposażenie sali restauracyjnej: stoły okrągłe i prostokątne, koktajlowe, biesiadne, cateringowe, krzesła, ławy biesiadne, wózki, podłoga „taneczna”, lady barowe, elementy zabudowy ciągu gastronomicznego, szwedzkich stołów i inne. 7. Wyposażenie sali wystawienniczo-rekreacyjnej, sala projekcyjna 3D: zabudowa, regały, ekspozytory, eksponaty i repliki, 50X zestaw VR z oprogramowaniem.
Podmioty realizujące projekt	podmiot gospodarczy
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: – poprzez stworzenie nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, prowadząc do zmniejszenia udziału zarejestrowanych bezrobotnych (w tym długotrwale) oraz włączenia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, a także kształtowanie tożsamości historycznej mieszkańców. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1, 2, 3 – poprzez różnicowanie oferty handlu i usług, związanych w szczególności z turystyką. 3) <i>w sferze technicznej</i>: 4 – poprzez zastosowanie technologii sprzyjających zachowaniom niskoemisyjnym i energooszczędnym. 4) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1, 3 – poprzez wykorzystanie technologii niskoemisyjnych i energooszczędnym. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 3 – poprzez wykorzystanie atrakcyjności plenerowej imprezy Cieszanów Rock Festiwal. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1 – poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej do dalszego rozwoju i wzrostu atrakcyjności prowadzonej działalności. 3) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 1, 2, 3 – poprzez rozwijanie funkcji turystyczno-rekreacyjnej tego obszaru i wykorzystania jej do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów. 4) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1, 2 – poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i wysokiego udziału zieleni urządzonej do kreowania przyjaznego środowiska turystyki i wypoczynku.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1.</i> Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji. <i>Kierunek działania 1.2.</i> Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Cel rewitalizacji 2.</i> Poprawa warunków życia mieszkańców. <i>Kierunek działania 2.3.</i> Zachowanie, zabezpieczanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszar rewitalizacji I oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siole</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do stworzenia atrakcji turystycznej bazującej na dziedzictwie historycznym w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sioło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 2: <i>Remont i rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Nowym Siole oraz zakup i instalacja wyposażenia "Centrum Legend – Bajkowe SPA".</i> • Projekt 9: <i>Samozatrudnienie w cenie.</i> • Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszar rewitalizacji I we wszystkich sferach oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zbudowanie międzysektorowej współpracy opartej na rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców, a także poprawę warunków życia mieszkańców poprzez wykorzystanie dziedzictwa historycznego.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: – efektywne wykorzystanie obiektu prywatnego na cele gospodarcze; – stworzenie nowych miejsc pracy i zwiększenie zatrudnienia mieszkańców podobszarów rewitalizacji; – poprawa dostępności do wysokiej jakości oferty turystycznej, sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej; – stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom; – aktywizacja społeczna, integracja i wzmocnienie więzi społecznych mieszkańców; – rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]. 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8). Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 10 Projekt podstawowy nr 4

Nazwa projektu	Rozwój OZE na terenie Gminy Cieszanów		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2017–2019
Szacowana wartość	11 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa III. Czysta energia, Działanie 3.1 Rozwój OZE), budżet gminy, środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Przedmiotem projektu jest montaż instalacji wykorzystujących źródła odnawialne w gospodarstwach domowych w Gminie Cieszanów. Gmina jako Wnioskodawca przygotowuje, zleca i koordynuje wykonanie mikroinstalacji OZE, z których korzystać będą gospodarstwa domowe z terenu Gminy Cieszanów. Projekt „parasolowy” dotyczy następujących instalacji: – kolektorów słonecznych; – instalacji fotowoltaicznych; – kotłów na biomasę; – pomp ciepła. Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu produkcji energii z odnawialnych źródeł energii w generacji rozproszonej poprzez wykorzystanie źródeł odnawialnych w budynkach mieszkalnych w Gminie Cieszanów (w tym na podobszarach rewitalizacji) w celu uzyskania pożądanego efektu ograniczenia niskiej emisji. Efekt ten można osiągnąć wyłącznie w sytuacji, gdy projekt obejmować będzie całą jednostkę administracyjną.		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Cieszanów, podmioty prywatne		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) w sferze technicznej: 1, 4 – poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, propagujących zachowania ekologiczne i niskoemisyjne, poprawiające efektywność energetyczną obiektów mieszkalnych. 2) w sferze środowiskowej: 1, 4 – poprzez ograniczenie emisji szkodliwych substancji do środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) w sferze środowiskowej: 1 – poprzez wzrost ochrony dziedzictwa naturalnego.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 2. Poprawa warunków życia mieszkańców.</i> <i>Kierunek działania 2.1. Kształtowanie wielofunkcyjnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni osiedli popegeerowskich.</i> <i>Kierunek działania 2.3. Zachowanie, zabezpieczanie i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.</i>		
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary	Projekt <i>Rozwój OZE na terenie Gminy Cieszanów</i> wykazuje powiązanie z projektem podstawowym w odniesieniu do możliwości montażu instalacji wykorzystujących źródła odnawialne w gospodarstwach domowych: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sióło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i>		

rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji w sferze technicznej i środowiskowej oraz na 2 cele rewitalizacji dotyczące poprawy jakości życia mieszkańców poprzez działania mające na celu zachowanie dziedzictwa naturalnego.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty podjętych działań to: - zwiększenie efektywności energetycznej; - ograniczenie negatywnego wpływu na obszary cenne przyrodniczo; - poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń; - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych [MWe]. 2. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych [MWt]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok]. 2. Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 11 Projekt podstawowy nr 5

Nazwa projektu	<i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści</i>		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2016–2019
Szacowana wartość	0,15 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (PO PC na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa III</i> . Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, <i>Działanie 3.1</i> Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych), budżet gminy, środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu zakłada objęcie edukacją cyfrową, efektywne wykorzystanie technologii cyfrowej oraz pobudzenie chęci ciągłego rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców, w szczególności poprzez: 1. Rekrutację uczestników szkoleń i stworzenie indywidualnych planów działania. 2. Realizację szkoleń, w tym szkoleń e-learningowych. 3. Zapewnienie materiałów informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych. 4. Systematyczne badanie przyrostu kompetencji uczestników projektu oraz ich wsparcie w procesie szkoleniowym. 5. Zainicjowanie gminnego partnerstwa składającego się z kluczowych instytucji, organizacji i osób na rzecz edukacji cyfrowej poprzez:		

	– przygotowanie przedstawicieli gminnego partnerstwa na rzecz edukacji cyfrowej; – zakup lub modernizację sprzętu komputerowego i urządzeń peryferyjnych, w tym sprzętu dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. Projekt pozwoli na nabycie kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców m.in. użytkownika komputera z dostępem do Internetu, e-usług, jak również rozwijania bardziej zaawansowanych umiejętności (narzędzia TIK) przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury w ramach działań rewitalizacyjnych. Preferencyjnym kryterium uczestnictwa w projekcie będzie zamieszkanie na podobszarach rewitalizacji.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Cieszanów, partnerzy społeczni i gospodarczy
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14 – poprzez stworzenie możliwości do nabycia kompetencji kluczowych i wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją społeczną, z niskimi kwalifikacjami i kompetencjami, bezrobotnych (w tym długotrwale) w celu ich aktywizacji i integracji. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1 – poprzez wzrost kompetencji kluczowych (w tym przedsiębiorczości). Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2 – poprzez objęcie projektem osób stanowiących kapitał społeczny podobszarów rewitalizacji.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1.</i> Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji. <i>Kierunek działania 1.1.</i> Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem. <i>Kierunek działania 1.2.</i> Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców.
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do objęcia mieszkańców edukacją w zakresie kompetencji cyfrowych: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Siolo i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 6: <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców.</i> • Projekt 7: <i>Seniorzy w działaniu.</i> • Projekt 8: <i>Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych.</i> • Projekt 9: <i>Samozatrudnienie w cenie.</i> • Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji w sferze społecznej i gospodarczej w zakresie budowania międzysektorowej współpracy opartej na stworzeniu możliwości do nabycia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty podjętych działań to: - podniesienie kompetencji cyfrowych i wykształcenia mieszkańców; - rozwój e-społeczeństwa i upowszechnienie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych; - zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych; - rozwój aktywności społecznej mieszkańców; - włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba osób objętych działaniami szkoleniowymi w zakresie korzystania z Internetu (w tym z e-usług) [os.]. 2. Liczba osób objętych działaniami szkoleniowymi w zakresie korzystania z Internetu (w tym z e-usług) - osoby niepełnosprawne [os.]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba osób, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe w wyniku udzielonego wsparcia [os.]. 2. Liczba osób, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe w wyniku udzielonego wsparcia - osoby niepełnosprawne [os.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
---	--

Tabela 12 Projekt podstawowy nr 6

Nazwa projektu	Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2021–2023
Szacowana wartość	0,5 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej /powiatowe centra pomocy rodzinie lub Działanie 8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu obejmuje aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (w szczególności mieszkańców podobszarów rewitalizacji) poprzez wykorzystanie różnego rodzaju narzędzi i działań prowadzących do poprawy oraz wzmocnienia ich szans na zatrudnienie (doprowadzenie do aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej co najmniej 50% uczestników/czek projektu).		

	W ramach projektu przewiduje się objęcie wsparciem grupy 20 osób z podobszarów rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów, w tym 10 kobiet i 10 mężczyzn oraz 20 osób z pozostałego terenu gminy (10 kobiet i 10 mężczyzn) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zgodnie z <i>Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o wykształceniu średnim lub niższym</i>. Uczestnikami projektu mogą zostać osoby, które nie mogą korzystać ze wsparcia organizowanego przez powiatowe urzędy pracy. Do projektu zakwalifikowane będą osoby w wieku od 18 do 64 lat. W ramach projektu uczestnicy realizować będą ścieżkę reintegracji, korzystając z: - warsztatów rozwoju osobistego, - grupowego i indywidualnego poradnictwa specjalistycznego, - terapii psychologicznej rodzinnej, - pomocy prawnej. Wszyscy zrealizują szkolenia zawodowe, kilkumiesięczne staże zawodowe oraz skorzystają z pośrednictwa pracy. Uczestnicy opuszczą program z nabytymi (przywróconymi lub wzmocnionymi) kompetencjami społecznymi, będą bardziej zaradni i aktywni społecznie. Dzięki integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym i zawodowym wyjdą oni z grupy mieszkańców zagrożonych marginalizacją. Będą mieli kompetencje i możliwości integracji społecznej. Projekt realizowany będzie przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury i przestrzeni w ramach działań rewitalizacyjnych (projekt podstawowy nr 1) – budynek dawnej kotłowni w Osiedlu Stary Lubliniec, zaadaptowany m.in. do celów społecznych. Skierowany do mieszkańców Gminy Cieszanów, jednak preferencyjnym kryterium uczestnictwa w projekcie jest zamieszkanie na podobszarach rewitalizacji. Aktualnie nie ma zaplanowanego naboru w ramach EFS RPO WP 2014–2020 <i>Działanie 8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</i> prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie. W przypadku uruchomienia naboru, projekt będzie współfinansowany z ww. działania.
Podmioty realizujące projekt	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) w sferze społecznej: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14 – poprzez wsparcie, włączenie, aktywizację i integrację społeczno-gospodarczą osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, bezrobotnych (w tym długotrwale) w celu nabycia umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy. 2) w sferze gospodarczej: 1 – poprzez wzrost umiejętności przedsiębiorczych mieszkańców. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) w sferze społecznej: 1, 2 – poprzez objęcie projektem osób stanowiących kapitał społeczny podobszarów rewitalizacji.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1.</i> Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji. <i>Kierunek działania 1.1.</i> Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem. <i>Kierunek działania 1.2.</i> Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Cel rewitalizacji 2.</i> Poprawa warunków życia mieszkańców.

	<i>Kierunek działania 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym.</i>
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do aktywnego włączenia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sioło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 5: <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści.</i> • Projekt 7: <i>Seniorzy w działaniu.</i> • Projekt 9: <i>Samozatrudnienie w cenie.</i> • Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji w sferze społecznej i gospodarczej oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zwiększenie możliwości do budowania międzysektorowej współpracy opartej na integracji, włączeniu społecznym i aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców, a także poprawę ich jakości życia poprzez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym; – wzrost przedsiębiorczości mieszkańców; – zmniejszenie zagrożenia patologiami społecznymi. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os.]. 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu [os.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 13 Projekt podstawowy nr 7

Nazwa projektu	Seniorzy w działaniu		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2017–2023
Szacowana wartość	0,5 mln zł	Źródła finansowania	środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (ASOS 2014–2020, <i>Priorytet I</i> . Edukacja osób starszych; <i>Priorytet II</i> . Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową; <i>Priorytet IV</i> . Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne); budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Projekt zakłada objęcie szerokim zakresem kompleksowych działań osób starszych oraz wchodzących w wiek emerytalny zamieszkujących Gminę Cieszanów (w szczególności podobszar I i II rewitalizacji), mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego, wzrost integracji i więzi społecznych oraz wiedzy, a także zwiększenie aktywności przy wykorzystaniu ich potencjału, umiejętności i doświadczenia poprzez m.in.: 1) Naukę bezpiecznej i odpowiedzialnej obsługi komputera i Internetu. 2) Organizację różnych form aktywności fizycznej i rekreacyjnej (m.in. taniec, nordic walking, fitness). 3) Zajęcia rozwijające sprawność rąk i dłoni oraz koordynację ruchową (m.in. zajęcia z rękodzielnictwa, szydełkowania, szycia). 4) Wzrost świadomości zdrowotnej (m.in. warsztaty, spotkania, prelekcje, których tematyką jest zdrowe odżywianie, rehabilitacja, pierwsza pomoc). 5) Edukację oraz zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie wpływu człowieka na jakość środowiska. Projekt realizowany będzie przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury i przestrzeni w ramach działań rewitalizacyjnych (projekt podstawowy nr 1) – budynek dawnej kotłowni w Osiedlu Stary Lubliniec. Skierowany do mieszkańców Gminy Cieszanów, jednak preferencyjnym kryterium uczestnictwa w projekcie jest zamieszkanie na podobszarach rewitalizacji.		
Podmioty realizujące projekt	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie, instytucje kultury, partnerzy społeczni		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) w sferze społecznej: 6, 10, 12, 13 – poprzez objęcie wsparciem osób starszych i wchodzących w wiek emerytalny, ich aktywizację, integrację (w tym integrację międzypokoleniową). Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) w sferze społecznej: 1, 2 – poprzez objęcie projektem mieszkańców stanowiących kapitał społeczny podobszarów rewitalizacji, będących w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym – wchodzących w wiek emerytalny.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań,	Cel rewitalizacji 1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji.		

które realizuje projekt	<i>Kierunek działania 1.1.</i> Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem. <i>Kierunek działania 1.2.</i> Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców. <i>Cel rewitalizacji 2.</i> Poprawa warunków życia mieszkańców. <i>Kierunek działania 2.2.</i> Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym.
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Seniorzy w działaniu</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do prowadzenia kompleksowych działań mających na celu aktywizację osób starszych i wchodzących w wiek emerytalny: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Siolo i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 4: <i>Rozwój OZE na terenie Gminy Cieszanów.</i> • Projekt 5: <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści.</i> • Projekt 6: <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców.</i> • Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji w sferze społecznej oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zwiększenie możliwości do budowania międzysektorowej współpracy opartej na integracji (w tym międzypokoleniowej) i aktywizacji społecznej osób starszych i wchodzących w wiek emerytalny, jak również poprawę ich jakości życia poprzez tworzenie nowych i rozszerzenie istniejących usług o zróżnicowanym charakterze do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - zwiększenie udziału w życiu społecznym osób starszych i niepełnosprawnych; - rozwój aktywności społecznej mieszkańców i zaangażowania w sprawy lokalne; - wzmocnienie międzypokoleniowych więzi społecznych mieszkańców; - zapewnienie atrakcyjnych możliwości spędzania czasu wolnego dla seniorów; - wzrost tożsamości lokalnej. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba osób objętych wsparciem w programie [os.]. 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba osób 60+ pracujących społecznie w organizacjach obywatelskich [os.]. 2. Liczba osób 60+, które uzyskały nowe kompetencje i umiejętności [os.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 14 Projekt podstawowy nr 8

Nazwa projektu	Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2020–2023
Szacowana wartość	1 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego), WFOŚiGW (Edukacja ekologiczna), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu zakłada działania mające na celu rozwijanie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, rozwijanie pasji i zainteresowań, aktywności obywatelskiej i integracji uczniów na terenie Gminy Cieszanów (w tym uczniów Zespołu Szkół Publicznych w Cieszanowie – Nowym Siole), do którego zalicza się w szczególności: 1. Rozwój kompetencji naukowo-technicznych, informatycznych i matematycznych. 2. Porozumiewanie się w językach obcych. 3. Umiejętności uczenia się, w tym uczenia się przez całe życie. 4. Inicjatywność i przedsiębiorczość, w tym w porozumieniu z przedstawicielami przedsiębiorstw (m.in. realizacja warsztatów tematycznych w obszarach: pieniądź, sklep, gospodarstwo domowe, przedsiębiorstwo, instytucje finansowe, oszczędzanie i inwestowanie). 5. Wzrost kompetencji społecznych. 6. Wzrost świadomości o wadze ochrony środowiska w życiu codziennym. 7. Organizację wycieczek edukacyjnych. 8. Rozwój aktywności sportowej – zajęcia sportowe (m.in. nauka pływania, sporty drużynowe i indywidualne). Ponadto projekt uwzględnia rozwój kompetencji i umiejętności kadr kształcących uczniów oraz zakup niezbędnego wyposażenia w sprzęt i materiały dydaktyczne. Dodatkowo wykorzystana zostanie wsparta infrastruktura i przestrzeń w ramach działań rewitalizacyjnych, a projekt realizowany będzie również w Zespole Szkół Publicznych – Osiedle Nowe Sioło (podobszar I rewitalizacji).		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Cieszanów, instytucje kultury, partnerzy społeczni i gospodarczy		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) w sferze społecznej: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10. 11, 12, 13, 14 – poprzez wzrost kompetencji kluczowych dostosowanych do potrzeb rynku pracy, zahamowanie dziedziczenia uzależnienia od pomocy społecznej, wzrost integracji, tożsamości i aktywności społeczno-gospodarczej uczniów, a także poprawę ich wyników. 2) w sferze gospodarczej: 1 – poprzez wzrost umiejętności przedsiębiorczych uczniów. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):		

	1) w sferze społecznej: 1 – poprzez objęcie projektem osób stanowiących kapitał społeczny.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji.</i> <i>Kierunek działania 1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców.</i> <i>Cel rewitalizacji 2. Poprawa warunków życia mieszkańców.</i> <i>Kierunek działania 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym.</i>
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do rozwijania kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, rozwijania pasji i zainteresowań, aktywności obywatelskiej i integracji uczniów: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sioło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 5: <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści.</i> • Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> • Projekt 11: <i>Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji w sferze społecznej i gospodarczej oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zwiększenie możliwości do budowania międzysektorowej współpracy opartej na kapitale społecznym ludzi młodych, jak również poprawę ich jakości życia poprzez tworzenie nowych i rozszerzenie istniejących usług o zróżnicowanym charakterze edukacyjnym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - podniesienie kompetencji kluczowych uczniów i wyrównanie ich szans edukacyjnych; - poprawa jakości usług publicznych w zakresie edukacji na podobszarach rewitalizacji; - aktywizacja społeczna ludzi młodych; - podniesienie jakości edukacji w placówkach szkolnych. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [os.]. 2. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie [os.]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. 2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [os.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 15 Projekt podstawowy nr 9

Nazwa projektu	Samozatrudnienie w cenie		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2021–2023
Szacowana wartość	0,5 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy, Działanie 7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości), środki prywatne (podmiot społeczny i/lub gospodarczy), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Przedmiotowy zakres projektu obejmuje stworzenie kompleksowego systemu usług informacyjno-doradczych dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą. Głównym celem projektu jest zwiększenie poziomu samozatrudnienia i zatrudnienia w grupie 15 osób bezrobotnych i biernych zawodowo powyżej 29 roku życia, zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy i zamieszkujących podobszary rewitalizacji. W przypadku braku odpowiedniej ilości osób chętnych, udział w projekcie wezmą osoby z pozostałych obszarów zdegradowanych Miasta i Gminy Cieszanów. Wszystkie osoby zakwalifikowane do projektu zostaną objęte bezpłatnym szkoleniem z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz doradztwem podstawowym (4h/os.). W wyniku realizacji projektu bezzwrotnym wsparciem finansowym na uruchomienie własnej firmy zostanie objętych łącznie max. 10 osób, które wykażą się predyspozycjami do samodzielnego prowadzenia firmy i najlepszym pomysłem na własny biznes, oferując im bezzwrotne jednorazowe dotacje inwestycyjne, 6 z nich zostanie objętych wsparciem pomostowym na 12 m-cy funkcjonowania działalności, a pozostałe 4 osoby na pierwsze 6 m-cy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia firmy. W pierwszym półroczu prowadzenia działalności każdy z 10 samozatrudnionych uczestników projektu zostanie objęty specjalistycznym szkoleniem i doradztwem wg zdiagnozowanych potrzeb. W wyniku realizacji projektu zakłada się utworzenie 10 nowych mikroprzedsiębiorstw, które utrzymają się na rynku min. 12 obowiązkowych miesięcy oraz dodatkowo powstaną co najmniej 3 nowe miejsca pracy. Projekt realizowany będzie przez podmiot społeczny lub gospodarczy za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie, przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury i przestrzeni w ramach działań rewitalizacyjnych (budynek dawnego biurowca w Starym Lublińcu). Preferencyjnym kryterium uczestnictwa w projekcie (oprócz spełnienia wymogów konkursu), jest zamieszkanie na podobszarach rewitalizacji. W przypadku nieotrzymania dofinansowania projektu w ramach <i>Działania 7.3 RPO WP 2014–2020</i> „Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości”, projekt zrealizowany zostanie ze źródeł alternatywnych (tabela 19).		

Podmioty realizujące projekt	Podmiot społeczny i/lub gospodarczy
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 14 – poprzez możliwość nabycia wiedzy, umiejętności i kompetencji w celu aktywizacji gospodarczej mieszkańców, a co za tym idzie włączenia osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, bezrobotnych (w tym długotrwale) oraz prowadzenia systemu zachęt do samozatrudnienia. 2) <i>w sferze gospodarczej</i>: 1, 2, 3 – poprzez wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, a także różnicowania istniejących działalności gospodarczych i nakierowanie na sferę obsługi ruchu turystycznego. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2 – poprzez objęcie wsparciem w zakresie aktywizacji gospodarczej osób stanowiących kapitał społeczny.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji.</i> <i>Kierunek działania 1.1. Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem.</i> <i>Kierunek działania 1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców.</i> <i>Cel rewitalizacji 2. Poprawa warunków życia mieszkańców.</i> <i>Kierunek działania 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym.</i>
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Samozatrudnienie w cenie</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do rozwijania przedsiębiorczości mieszkańców: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Siolo i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 2: <i>Remont i rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Nowym Siolu oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Legend – Bajkowe SPA”.</i> • Projekt 3: <i>Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siolu</i> • Projekt 5: <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści.</i> • Projekt 6: <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji w sferze społecznej i gospodarczej oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zwiększenie możliwości do budowania międzysektorowej współpracy opartej na przedsiębiorczości mieszkańców, jak również poprawę ich jakości życia poprzez tworzenie nowych i rozszerzenie istniejących usług o zróżnicowanym charakterze edukacyjnym.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: – pobudzenie i zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym; – stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania przez przedsiębiorstwa; – rozwój gospodarczy gminy (w tym podobszarów rewitalizacji). <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
---	--

Tabela 16 Projekt podstawowy nr 10

Nazwa projektu	Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2018–2023
Szacowana wartość	0,5 mln zł	Źródła finansowania	środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (<i>Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: Edukacja kulturalna; Kultura dostępna</i>), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu obejmuje działania mające na celu ułatwienie dostępu do kultury i edukacji przez całe życie, skierowane i dostosowane do szerokiego grona odbiorców w każdym wieku, w tym osób niepełnosprawnych i z dysfunkcjami. Zadania obejmujące różnego rodzaju zajęcia, wydarzenia, imprezy, targi i prelekcje oparte między innymi o lokalne dziedzictwo kulturowe i naturalne mają pozwolić na wzrost integracji i tożsamości lokalnej mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej. Zakłada się skoordynowanie projektu pomiędzy szkołami, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi czy placówkami opiekuńczymi, którego celem będzie stworzenie spójnej oferty edukacyjno-kulturalnej przyczyniającej się do rozwoju i wzmocnienia kapitału społecznego oraz społecznej rewitalizacji. Projekt realizowany będzie przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury i przestrzeni w ramach działań rewitalizacyjnych. Preferencyjnym kryterium uczestnictwa w projekcie jest zamieszkanie na podobszarach rewitalizacji.		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Cieszanów, instytucje kultury, partnerzy społeczni		

Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14 – poprzez aktywizację, integrację i wzrost tożsamości mieszkańców, w szczególności w zakresie włączenia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, a także uatrakcyjnienie przemysłu czasu wolnego i zwiększenie dostępności do usług o charakterze społecznym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2 – poprzez objęcie działaniami osób stanowiących kapitał społeczny.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji.</i> <i>Kierunek działania 1.1. Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem.</i> <i>Kierunek działania 1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców.</i> <i>Cel rewitalizacji 2. Poprawa warunków życia mieszkańców.</i> <i>Kierunek działania 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług o charakterze publicznym.</i>
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do poprawy jakości i dostępności do usług o charakterze społecznym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sióło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 3: <i>Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siólu.</i> • Projekt 5: <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści.</i> • Projekt 6: <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców.</i> • Projekt 7: <i>Seniorzy w działaniu.</i> • Projekt 8: <i>Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych.</i> • Projekt 9: <i>Samozatrudnienie w cenie.</i> • Projekt 11: <i>Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji w sferze społecznej oraz na 2 cele rewitalizacji poprzez zwiększenie możliwości do budowania międzysektorowej współpracy opartej na integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców, jak również poprawę ich jakości życia poprzez tworzenie nowych i rozszerzenie istniejących usług o zróżnicowanym charakterze.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: - rozwój aktywności społecznej mieszkańców i zaangażowania w sprawy lokalne; - włączenie społeczne osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem; - zwiększenie udziału w życiu społecznym osób starszych i niepełnosprawnych; - wzmocnienie więzi społecznych mieszkańców; - zapewnienie atrakcyjnych możliwości spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców; - efektywne wykorzystanie tradycji i produktów lokalnych do integracji międzypokoleniowej mieszkańców; - wzrost tożsamości lokalnej. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba osób objętych wsparciem [os.]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Ilość placówek/instytucji skoordynowanych w ramach projektu [szt.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
---	---

Tabela 17 Projekt podstawowy nr 11

Nazwa projektu	Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny		
Lokalizacja	Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)	Okres realizacji	2020–2023
Szacowana wartość	1,0 mln	Źródła finansowania	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Celem projektu jest poprawne funkcjonowanie 12 rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Cieszanów poprzez upowszechnienie wysokiej jakości usług społecznych i usług wsparcia rodziny oraz wzrost kompetencji rodzicielskich, wychowawczych i partnerskich rodziców i opiekunów. W ramach projektu przewidziane zostały działania zmierzające do budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem, rodziną oraz rozwój umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Adresatami projektu są osoby zamieszkałe na terenie Gminy Cieszanów (preferencje dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Beneficjenci objęci zostaną pomocą finansową na pokrycie kosztów związanych z udziałem w projekcie (w tym koszty dojazdów) zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Cele projektu będą realizowane poprzez uruchomienie następujących działań: - wsparcie rozwojowe dzieci, - wyjazd integracyjno-korekcyjny,		

	- terapie dla osób uzależnionych, terapie dla par i grupy wsparcia dla niepełnych rodzin, - pomoc finansowa, - ścieżka wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Do świadczenia usług związanych z projektem wykorzystana zostanie wsparta w działaniach rewitalizacyjnych infrastruktura (projekt podstawowy nr 1) – budynek dawnego spichlerza w Osiedlu Nowe Sioło. Ponadto do pracy podwórkowej oraz zajęć w ramach wsparcia dziennego dla dzieci wykorzystane zostanie wsparte otoczenie funkcjonalnie związane z budynkiem. Po końcowej dacie kwalifikowalności wydatków (tj. 31.12.2023 r.) zadanie w ramach powyższego działania będzie kontynuowane ze środków własnych oraz przy współudziale finansowym i kadrowym organizacji pozarządowych działających na rzecz aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców. Ponadto tabela 19 wskazuje alternatywne źródła finansowania, z których można otrzymać dodatkowe finansowanie.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Cieszanów, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14 – poprzez aktywizację, integrację i wzrost tożsamości mieszkańców, w szczególności w zakresie włączenia społecznego osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, wzrost kompetencji rodzicielskich, wychowawczych i partnerskich rodziców i opiekunów, a także zwiększenie dostępności do usług o charakterze społecznym i edukacyjnym. Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5): 1) <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2 – poprzez objęcie działaniami osób stanowiących kapitał społeczny. 2) <i>w sferze technicznej</i>: 2 – poprzez wykorzystanie zdegradowanego budynku popegeerowskiego, który zostanie zaadaptowany na cele społeczne, w tym do realizacji przedmiotowego projektu.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<i>Cel rewitalizacji 1.</i> Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji. <i>Kierunek działania 1.1.</i> Włączanie do życia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem. <i>Kierunek działania 1.2.</i> Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców.
Powiązanie projektu z innymi projektami rewitalizacyjnymi oraz efektywność oddziaływania na podobszary rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt <i>Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny</i> wykazuje powiązanie z projektami podstawowymi w odniesieniu do poprawy jakości i dostępności do usług o charakterze społecznym, oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu: • Projekt 1: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Sioło i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców.</i> • Projekt 5: <i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści.</i> • Projekt 6: <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców.</i> • Projekt 7: <i>Seniorzy w działaniu.</i> • Projekt 8: <i>Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych.</i> • Projekt 9: <i>Samoatrudnienie w cenie.</i>

	Projekt 10: <i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców.</i> Projekt efektywnie będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji w sferze społecznej oraz na 1 cel rewitalizacji poprzez zwiększenie możliwości do budowania międzysektorowej współpracy opartej na integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty podjętych działań to: – włączenie społeczne rodzin wykluczonych i zagrożonych marginalizacją społeczną; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – wzrost kompetencji kluczowych dzieci uczestniczących w projekcie; – poprawa jakości i dostępności do oferty usług publicznych. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [os.]. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Powyższe projekty podstawowe swoim zakresem odpowiadają na zidentyfikowane w pogłębionej diagnozie podobszarów rewitalizacji problemy i potencjały (tabela 5) oraz określone na ich podstawie potrzeby są **kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji** oraz osiągnięcia założonych celów w dążeniu do wizji podobszarów rewitalizacji (planowanego efektu rewitalizacji). Tylko kompleksowe działania odnoszące się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, spowodują osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na sytuację kryzysową dotyczącą kumulowania się negatywnych zjawisk, prowadzących do marginalizacji i wykluczenia mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Projekty podstawowe o charakterze inwestycyjnym zrealizowane zostaną na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, jak również poza nimi – w takiej sytuacji dokonano uzasadnienia wpływu i efektywności danego przedsięwzięcia na podobszary rewitalizacji. Natomiast projekty „miękkie” powiązane zostały ściśle z planowanymi działaniami inwestycyjnymi, które realizowane będą na podobszarach rewitalizacji, a adresowane będą zarówno do mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak również całej gminy. Zarówno działania inwestycyjne jak i społeczne realizowane przez podmioty z sektorów: społecznego, gospodarczego oraz publicznego, współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych, przyczynią się do osiągnięcia wizji: *Podobszary rewitalizacji*

w Gminie Cieszanów – wielofunkcyjnie zagospodarowaną przestrzenią osiedli popegeerowskich, na której aktywni społecznie i przedsiębiorczy mieszkańcy wykorzystują lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe do poprawy jakości życia.

Realizacja projektu rewitalizacyjnego w ramach działania 6.3 RPO WP jest ściśle powiązana z działaniami „miękkimi” (finansowanymi z EFS), co przedstawia tabela 18. Stworzenie warunków technicznych w obiektach i otaczającej ich przestrzeni umożliwi podjęcie działań w celu rozwiązania zdiagnozowanych problemów, szczególnie w sferze społecznej i gospodarczej. Projekty „miękkie” o charakterze społecznym, przewidziane są dla mieszkańców całej gminy, jednak w pierwszej kolejności możliwość uczestnictwa w projekcie będą miały osoby z podobszarów rewitalizacji. Takie działania, przewidziane dla wszystkich mieszkańców Gminy Cieszanów, mają na celu włączanie osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją oraz wzmacnianie kapitału społecznego. Jest to istotne z punktu widzenia wyprowadzania popegeerowskich podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysu oraz zapobiegania przenoszenia problemów w inne miejsca.

Zgodnie z *Wytycznymi* „co do zasady projekty realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji”. Podstawowe projekty rewitalizacyjne nr 4–11 mają podaną lokalizację: „Gmina Cieszanów (w tym podobszar I i II rewitalizacji)”, co zostanie wyjaśnione i doprecyzowane poniżej.

Projekt podstawowy nr 4 to projekt infrastrukturalny dotyczący rozwoju OZE na terenie Gminy Cieszanów. Jego głównym celem jest poprawa jakości środowiska poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii w całej gminie (w tym na podobszarach rewitalizacji). Osiągnięcie zamierzonego efektu jest możliwe tylko i wyłącznie w sytuacji objęcia szerszym zakresem przestrzennym planowanych działań. Ponadto wpłynie to na jakość zamieszkania na podobszarach rewitalizacji i sferę środowiskową tych terenów.

Projekty podstawowe nr 5–11 są działaniami „miękkimi”, nakierowanymi na niwelowanie lub zahamowanie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk o charakterze społeczno-gospodarczym poprzez aktywizację oraz włączenie społeczne osób wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją, organizację czasu wolnego, wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców, procesu nauczania ludzi młodych, wsparcie rodziny oraz edukacji przez całe życie na terenie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Projekty te wykorzystywać będą wsparte w działaniach rewitalizacyjnych przestrzenie oraz infrastrukturę

(w tym obiekty). Jako preferencyjne kryterium uczestnictwa w projektach planowanych do realizacji na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji jest zamieszkanie na tych terenach. Zakładane jest również uczestnictwo we wszelkich formach wsparcia przez mieszkańców spoza podobszarów rewitalizacji, tak aby osiągnąć efekt planowanych działań rewitalizacyjnych.

Główna przesłanka procesu rewitalizacji dotycząca koncentracji interwencji zostanie spełniona, ponieważ przedsięwzięcia społeczno-gospodarcze realizowane będą na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji.

Wszystkie projekty o charakterze rewitalizacyjnym zostały zweryfikowane w trybie partycypacji społecznej. Pierwszą możliwością złożenia propozycji projektów rewitalizacyjnych i ich przedstawienia było przeprowadzenie otwartego naboru pomysłów na projekty rewitalizacyjne, które można było składać za pomocą fiszek projektowych. Ponadto podstawowe założenia dokumentu (w tym zakres rzeczowy projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających) były wypracowywane, konsultowane i opiniowane z różnymi grupami – interesariuszami rewitalizacji – mieszkańcami podobszarów rewitalizacji skupionymi w sektorach społecznym, gospodarczym i publicznym, potencjalnymi partnerami projektów rewitalizacyjnych oraz Komitetem Rewitalizacji podczas spotkań partycypacyjnych (warsztaty z mieszkańcami i z potencjalnymi partnerami w rewitalizacji, świadczenie indywidualnego doradztwa dla potencjalnych partnerów projektów rewitalizacyjnych, spacerzy badawcze po wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, posiedzenia i szkolenie Komitetu Rewitalizacji). Następnie opracowane projekty zostały zweryfikowane podczas 30-dniowych konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji (uwagi można było składać za pomocą formularza uwag oraz ustnie do protokołu), spotkania otwartego dla interesariuszy rewitalizacji oraz konferencji podsumowującej przebieg opracowania dokumentu.

Tabela 18 Komplementarność projektów EFRR planowanych do finansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014–2020 (projekt podstawowy nr 1) i projektów EFS

Projekt z EFRR planowany do finansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014–2020	Projekt(y) planowane do finansowania z EFS
Tytuł projektu: <i>Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Siolo i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców</i>	Tytuł projektu/projektów wraz z podaniem źródła finansowania (Program, Działanie) 1. <i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców – RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII.</i>

Wskazanie miejsca realizacji na obszarze rewitalizowanym: Podobszar I rewitalizacji, tj. Osiedle Nowe Sioło oraz podobszar II rewitalizacji, tj. Osiedle Stary Lubliniec	<i>Integracja społeczna, Działanie 8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej /powiatowe centra pomocy rodzinie.</i> 2. <i>Samozatrudnienie w cenie</i> – RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VII. <i>Regionalny rynek pracy, Działanie 7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.</i> 3. <i>Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny</i> – RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VIII. <i>Integracja społeczna, Działanie 8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.</i> Inne projekty (pośrednio) komplementarne finansowane z EFS: projekt podstawowy nr 8. Inne projekty komplementarne „miękkie” finansowane ze środków innych niż EFS: projekty podstawowe nr: 5, 7, 10.
Opis wpływu projektów na zdiagnozowaną sytuację kryzysową, w szczególności w sferze społecznej Działania w ramach projektu inwestycyjnego polegające na zaadaptowaniu zdegradowanych, popegeerowskich budynków do pełnienia nowych funkcji, poprawie bezpieczeństwa przy drodze prowadzącej do wspieranych obiektów, funkcjonalnym i estetycznym zagospodarowaniu otoczenia związanego ze wspieranymi obiektami z nadaniem im funkcji sportowych, rekreacyjnych i edukacyjnych oraz szereg działań w ramach wskazanych projektów „miękkich” o charakterze społecznym, gospodarczym i edukacyjnym – umożliwią zniwelowanie wielu problemów w sferach interwencji rewitalizacji. Z uwagi na brak lub ograniczoną dostępność infrastruktury społecznej, na terenie Osiedla Nowe Sioło i Osiedla Stary Lubliniec nie ma odpowiednich obiektów/budynków możliwych do wykorzystania do realizacji działań społecznych w ramach procesu rewitalizacji. Istnieje budynek świetlicy w Osiedlu Stary Lubliniec, jednak jego wielkość, wyposażenie i stan techniczny nie są w stanie zaspokoić zdiagnozowanych w sferze społecznej potrzeb. Dlatego też konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków technicznych do prowadzenia działań zaplanowanych w ramach EFS, z wykorzystaniem istniejących, zdegradowanych budynków. Realizacja przedmiotowego projektu przyczyni się to do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego, zwiększenia aktywności i integracji społecznej oraz budowania relacji międzyludzkich, a także wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców. Działania dotyczące włączenia i aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (zaplanowane w ramach projektu z działania 8.2 RPO WP 2014–2020), a także specjalistycznych usług na rzecz wspierania rodziny (zaplanowane w ramach projektu z działania 8.4 RPO WP 2014–2020) oraz wspierania rozwoju przedsiębiorczości (zaplanowane w ramach projektu z działania 7.3 RPO WP 2014–2020) przyczynią się do rozwiązania następujących problemów, określonych na podstawie danych statystycznych analizowanych w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji oraz zidentyfikowanych problemów ujętych w tabeli 5. <i>Zidentyfikowane problemy oraz potencjały na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w Gminie Cieszanów:</i> - <i>niekorzystnych tendencji demograficznych – niekorzystna wartość wskaźnika obciążenia demograficznego oraz przyrostu naturalnego</i> (wskaźnik obciążenia demograficznego w 2014 r.: dla podobszaru I: 16,6; dla podobszaru II: 19,8; dla gminy: 24,1; przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób według miejsca zamieszkania w 2014 roku: dla podobszaru I: 0,20; dla podobszaru II : -0,68; dla gminy: 0,75; dla województwa: 0,07) – poprzez zapewnienie rodzinom, w tym dzieciom i młodzieży oraz osobom starszym, odpowiedniej dostępności do wysokiej jakości usług o charakterze społecznym, kulturalnym czy rekreacyjnym, sprzyjających aktywności i integracji (w tym „międzypokoleniowej”), zagospodarowaniu ich czasu wolnego w ramach prowadzenia świetlicy czy wsparcia specjalistycznego rodzin – działania te zostały zaplanowane w ramach projektów podstawowych nr 6 i 11;	

- *wysokiej liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – w szczególności z powodów: ubóstwa i bezrobocia* (liczba osób, którym przyznano świadczenie z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców: dla podobszaru I: 2,23; dla podobszaru II: 4,45; dla gminy: 2,19; liczba osób, którym przyznano świadczenie z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców: dla podobszaru I: 2,8; dla podobszaru II: 4,5; dla gminy: 1,9) – poprzez zapewnienie kompleksowych działań w obszarach: społecznym, zawodowym i zdrowotnym dla mieszkańców najbardziej potrzebujących wsparcia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, wykorzystując różnego rodzaju narzędzia prowadzące do poprawy ich sytuacji życiowej oraz wzmocnienia szans na zatrudnienie, które zaplanowane zostały w ramach projektu podstawowego nr 6;
- *niedostatecznej przedsiębiorczości mieszkańców oraz wysokiego poziomu bezrobocia – niska liczba podmiotów gospodarczych istniejących w rejestrze REGON oraz wysokie wskaźniki bezrobocia* (udział % bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym według miejsca zamieszkania w 2014 roku: dla podobszaru I: 17,5; dla podobszaru II: 14,3; dla gminy: 11,7; dla województwa 10,2; liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania: dla podobszaru I: 1,83; dla podobszaru II: 0,34; dla gminy: 2,79; dla województwa: 7,6) – poprzez zaktywizowanie społeczne mieszkańców i ich integrację, a także podnoszenie ich kompetencji społeczno-zawodowych, co prowadzić będzie do wzrostu przedsiębiorczości społeczności lokalnej. Zaplanowano specjalistyczne szkolenia i doradztwo dla osób chcących założyć własną firmę oraz dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach projektu podstawowego nr 9;
- *niskiej integracji mieszkańców oraz niedostatecznej aktywności społecznej i zaangażowania w sprawy publiczne – brak organizacji pozarządowych oraz niska frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego* (średnia frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) w 2014 r.: dla podobszaru I: 54,0; dla podobszaru II: 49,8; dla gminy: 57,7; liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – średnia dla obszaru rewitalizacji: 0,00, średnia dla województwa: 0,33) – poprzez zapewnienie różnorodnych form pracy z rodziną, a także pracę podwórkową w zakresie działań animacyjnych i socjoterapeutycznych (określonych w projekcie podstawowym nr 11), sprzyjających aktywności nie tylko dzieci i młodzieży, ale także ich otoczenia, dzięki czemu mieszkańcy angażować się będą również w inne projekty rewitalizacyjne.

Realizacja i wdrożenie wszystkich działań w ramach ww. projektów stanowi odpowiedź na zdiagnozowaną sytuację kryzysową na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji w celu rozwiązania lub zahamowania negatywnych trendów i zjawisk. Zaplanowane przedsięwzięcia są odpowiedzią m.in. na: negatywne trendy demograficzne, uzależnienie od pomocy społecznej i bezrobocie, niedostateczną aktywność obywatelską mieszkańców, ich słabą integrację i niskie zaangażowanie w sprawy lokalne czy niedostateczną przedsiębiorczość mieszkańców, powodując zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem społecznym lokalnej społeczności. Do realizacji zadań wykorzystane zostaną wsparte budynki i ich otoczenie, które stanowią obecnie obiekty zdegradowane, odstraszaające swym wyglądem, obniżające poziom estetyki obszaru gminy oraz negatywnie wpływające na jej wizerunek. Kompleksowa realizacja projektu infrastrukturalnego i tzw. projektów „miękkich” spowoduje zwiększenie aktywności i włączenia społecznego i gospodarczego mieszkańców, wzrost integracji i zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne, zmniejszenie zależności od pomocy społecznej oraz zwiększenie przedsiębiorczości i dochodów mieszkańców.

Uzasadnienie niezbędności projektów dla realizacji założonych celów programu rewitalizacji

Realizacja niniejszych projektów jest kluczowa dla realizacji założonych następujących celów rewitalizacji:

- Cel rewitalizacji 1. *Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji.*

Wykorzystanie wspartych w działaniach rewitalizacyjnych zdegradowanych obiektów (w tym popegeerowskich i zabytkowych) oraz przestrzeni je otaczającej w celu stworzenia atrakcyjnych warunków technicznych i funkcjonalnych do wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców oraz realizacji projektów mających na celu włączanie do życia społecznego osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem, a także wsparcie edukacji osób młodych.

- Cel rewitalizacji 2. *Poprawa warunków życia mieszkańców.*

Zaplanowanie działań związanych z przeprowadzeniem prac remontowo-budowlanych i adaptacyjnych zdegradowanych terenów i obiektów (w tym popegeerowskich i zabytkowych) w celu nadania im nowych funkcji (w szczególności społecznych i gospodarczych), wzrostem bezpieczeństwa publicznego (montaż monitoringu wizyjnego, chodników i oświetlenia), zastosowaniem technologii OZE w celu ograniczenia niskiej emisji pozwoli na wzrost warunków życia mieszkańców podobszarów rewitalizacji.

Wsparta infrastruktura stanowi jedyny możliwy i niezbędny element szerszej koncepcji działań rewitalizacyjnych, ukierunkowany na stworzenie funkcjonalnych warunków do realizacji działań „miękkich”, w tym realizowanych w ramach EFS RPO WP 2014–2020.

Opis komplementarności projektów

Zawarta w Gminnym Programie Rewitalizacji pogłębiona diagnoza wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wykazała sytuację kryzysową w postaci nawarstwienia się problemów społecznych i gospodarczych, ale również przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. W związku z tym zostały zaplanowane kompleksowe działania rewitalizacyjne m.in. w ramach projektu inwestycyjnego z działania 6.3 oraz komplementarnych projektów społecznych finansowanych z EFS w ramach RPO WP 2014–2020 oraz ze środków krajowych, które warunkują ostateczny sukces planowanego procesu rewitalizacji i osiągnięcie wizji podobszarów rewitalizacji.

Działania dotyczące aktywizacji społecznej i gospodarczej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym obejmujące: integrację społeczną, obszar zdrowotny i zawodowy (zaplanowane w ramach projektu z działania 8.1 lub 8.2 RPO WP 2014–2020), zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług wspierających rodziny (zaplanowane w ramach działania 8.4 RPO WP 2014–2020), doradztwo w zakresie zakładania, rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczych, a także wsparcie rozwoju przedsiębiorczości (zaplanowane w ramach projektu z działania 7.3 RPO WP 2014–2020) dopełniają się tematycznie, ponieważ rozwiązują zdiagnozowane problemy społeczne i gospodarcze lokalnej społeczności zamieszkującej podobszary rewitalizacji. Wdrożenie różnego rodzaju kompleksowych działań społecznych i inwestycyjnych ma na celu zapewnienie komplementarności problemowej i przeciwdziałania fragmentaryzacji działań (np. często błędnie określanej „rewitalizacji technicznej” czy „rewitalizacji społecznej”), koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu.

Projekty „miękkie” zaplanowane w ramach działań rewitalizacyjnych pełnią wiodącą rolę w relacji do projektu inwestycyjnego, zaplanowanego do realizacji i wdrożenia z działania 6.3, ponieważ wsparcie wskazanej infrastruktury zostało przewidziane w zakresie niezbędnym do wdrożenia przedsięwzięć o charakterze społecznym i gospodarczym, rozwiązując istotne problemy z punktu widzenia wyprowadzenia podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Projekt podstawowy nr 8 realizowany będzie poza wspieraną infrastrukturą (konieczność prowadzenia projektu w placówkach oświatowych). Niemniej jednak jego założenia związane z nabyciem przez uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy pozwolą na kompleksowe wyprowadzenie podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Objęte działaniami rewitalizacyjnymi obiekty i przestrzenie, w których zaplanowano działania „miękkie” stanowiąc będą uzupełnienie oferty edukacyjnej świadczonej w szkołach.

Uzasadnieniem wsparcia pracami budowlano-remontowymi oraz adaptacyjnymi zdegradowanych popegeerowskich budynków w Osiedlu Nowe Sioło (zabytkowy budynek dawnego spichlerza) oraz w Osiedlu Stary Lubliniec (budynek dawnej kotłowni i budynek dawnego biurowca) wraz z ich najbliższym otoczeniem, a także infrastruktury drogowej – doposażenie w oświetlenie i chodniki dla pieszych celem wzrostu bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawy dostępności do rewitalizowanych obiektów i przestrzeni jest brak bezpiecznej i funkcjonalnej infrastruktury, którą można by wykorzystać do realizacji działań o charakterze „miękkim” – w szczególności projektów podstawowych nr 6, 9 i 11 finansowanych z EFS w ramach RPO WP 2014–2020. W przypadku braku przeprowadzenia ww. inwestycji, realizacja tych działań musiałaby się odbywać poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, więc nie byłyby one skoncentrowane przestrzennie. Utworzenie w podobszarach rewitalizacji centrum aktywizacji społeczno-gospodarczej (budynek dawnego biurowca przeznaczony na prowadzenie działalności gospodarczej dla osób, które skorzystają ze szkoleń, doradztwa i dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, ponadto dopuszcza się również wybór kolejnego podmiotu prowadzącego działalność, np. podmiotu ekonomii społecznej, który również stworzy miejsca pracy i przyczyni się do rozwiązywania problemów dotyczących niskiego poziomu przedsiębiorczości i wysokiego

bezrobocia oraz świetlicy prowadzącej wsparcie dzienne w opiece i wychowywaniu dzieci (budynek dawnego spichlerza w Osiedlu Nowe Sioło) oraz realizacja zadań w obszarze zdrowotnym, zawodowym oraz pracy podwórkowej z dziećmi na wspartych przestrzeniach i w obiektach (budynek dawnej kotłowni) pozwoli na aktywizację osób zagrożonych marginalizacją i wykluczonych społecznie, wzrost ich integracji, zaangażowania w sprawy lokalne, a także wzrost przedsiębiorczości mieszkańców. Takie podejście spowoduje, że projekty te będą oddziaływać na cały obszar objęty kryzysem, a nie punktowo, w pojedynczych miejscach na terenie całej gminy, gdzie np. dostępna jest niezbędna infrastruktura do prowadzenia tego rodzaju działań. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, aby zaplanowane działania nie skutkowały przenoszeniem tych problemów na inne obszary gminy.

Zaplanowanie realizacji projektów społeczno-gospodarczych – projekty podstawowe nr 6, 9 i 11 w latach 2020–2023 – umożliwi również komplementarność w wymiarze czasowym z projektem podstawowym nr 1 z działania 6.3, który będzie realizowany w latach 2018–2020. Pozwoli to na maksymalizację efektywności wykorzystania wspartej infrastruktury w ramach ww. projektu. Gmina Cieszanów będzie również wykorzystywała poddane działaniom rewitalizacyjnym obiekty i ich otoczenie do realizacji innych projektów społecznych, w tym wpisanych do Gminnego Programu Rewitalizacji, a finansowanych z innych źródeł zewnętrznych lub środków własnych (również tych, na które nie uda się pozyskać dofinansowania ze środków EFS w ramach RPO WP 2014–2020 z uwagi na ograniczoną dostępność środków finansowych). Taka koncepcja przyczyni się do zbilansowania finansowania projektów oraz wskazuje na efektywne i skuteczne zarządzanie powstałą infrastrukturą po zakończeniu realizacji projektów „miękkich” finansowanych z perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020.

Po końcowej dacie kwalifikowalności wydatków (tj. 31.12.2023 r.) zadania z EFS w ramach RPO WP 2014–2020 będą kontynuowane ze środków własnych oraz przy współudziale finansowym i kadrowym organizacji pozarządowych działających na rzecz aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców.

Projekt podstawowy nr 1 jest komplementarny także z innymi niż wskazane (projekty nr 6, 9, 11) zaplanowanymi do realizacji projektami, przewidzianymi do finansowania z EFS i innych źródeł niż EFS.

Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:

- Projekt podstawowy nr 5 *e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści* zaplanowany do realizacji w ramach PO PC na lata 2014–2020. Zakres rzeczowy projektu zakłada objęcie edukacją cyfrową, efektywne wykorzystanie technologii cyfrowej oraz pobudzenie chęci ciągłego rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców, dzięki czemu wzrosną ich kompetencje i umiejętności, co zapobiegać będzie zjawisku wykluczenia społecznego.
- Projekt podstawowy nr 7 *Seniorzy w działaniu* – zaplanowany do realizacji w ramach dofinansowania ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (ASOS 2014–2020), którego celem jest zagospodarowanie czasu wolnego, wzrost integracji i więzi społecznych oraz wiedzy, a także zwiększenie aktywności osób starszych przy wykorzystaniu ich potencjału, umiejętności i doświadczenia. Projekt realizowany będzie przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury i przestrzeni w ramach działań rewitalizacyjnych (projekt podstawowy nr 1) – budynek dawnej kotłowni w Osiedlu Stary Lubliniec.
- Projekt podstawowy nr 8 *Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych* – realizowany będzie poza wspieraną infrastrukturą (konieczność prowadzenia projektu w placówkach oświatowych), niemniej jednak jego założenia związane z nabyciem kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy wśród uczniów pozwolą na kompleksowe wyprowadzenie podobszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego.
- Projekt podstawowy nr 10 *Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców* – obejmuje działania mające na celu ułatwienie dostępu do kultury i edukacji przez całe życie, skierowane i dostosowane do szerokiego grona odbiorców w każdym wieku, w tym osób niepełnosprawnych i z dysfunkcjami. Realizowany będzie na całym obszarze rewitalizacji, głównie z wykorzystaniem obiektów wspartych w ramach działania 6.3. RPO WP na lata 2014–2020.

Projekty podstawowe zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji obejmują współfinansowanie z różnych źródeł, w tym m.in. ze środków Unii Europejskiej

(EFRR i EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych, warunkując konstrukcję ukierunkowaną na osiągnięcie zaplanowanych efektów założonych w dokumencie. Ponadto wskazano również alternatywne, możliwe do uzyskania środki zewnętrzne w przypadku niepowodzenia otrzymania dofinansowania ze źródła podstawowego (tabela 19).

Tabela 19 Podstawowe i alternatywne źródła finansowania podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu podstawowego	Podstawowe źródła finansowania	Alternatywne źródła finansowania
1.	Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Siolo i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna, Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej), budżet państwa, budżet gminy, środki prywatne	EFRR (PROW 2014–2020, Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, typy operacji: Gospodarka wodno-ściekowa; Budowa lub modernizacja dróg lokalnych; Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego; Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne; Kształtowanie przestrzeni publicznej); Program Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014–2020 (Cel tematyczny Dziedzictwo: Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego, Priorytet 1.1 – Promocja kultury lokalnej historii; Priorytet 1.2 – Promocja i zachowanie dziedzictwa naturalnego; Cel tematyczny Dostępność: Poprawa dostępności regionów, rozwoju trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych, Priorytet 2.1 – Poprawa i rozwój usług transportowych i infrastruktury; Cel tematyczny Bezpieczeństwo: Wspólne wyzwania w obszarze bezpieczeństwa i ochrony, Priorytet 3.1 – Wsparcie dla rozwoju ochrony zdrowia i usług socjalnych); budżet gminy, środki prywatne
2.	Remont i rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Nowym Siolu oraz zakup i instalacja wyposażenia "Centrum Legend – Bajkowe SPA"	środki UE (PO PW na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 1. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Działanie 1.3 Ponadregionalne powiązania kooperacyjne, Poddziałanie 1.3.2 Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP), środki prywatne	Podmiot otrzymał dofinansowanie na realizację projektu

3.	<i>Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręza Rzeczypospolitej” w Nowym Siole</i>	środki UE (PO PW na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa I. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Działanie 1.3</i> Ponadregionalne powiązania kooperacyjne, <i>Poddziałanie 1.3.2</i> Tworzenie sieciowych produktów przez MŚP), środki prywatne	Podmiot otrzymał dofinansowanie na realizację projektu
4.	<i>Rozwój OZE na terenie Gminy Cieszanów</i>	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa III. Czysta energia, Działanie 3.1</i> Rozwój OZE), budżet gminy, środki prywatne	WFOŚiGW (<i>Program: Poprawa jakości powietrza KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii; Program: Przyjazny dom</i>)
5.	<i>e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści</i>	środki UE (PO PC na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, Działanie 3.1</i> Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych), budżet gminy, środki prywatne	Podmiot otrzymał dofinansowanie na realizację projektu
6.	<i>Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców</i>	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.2</i> Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej /powiatowe centra pomocy rodzinie), budżet państwa, budżet gminy	Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Program FIO na lata 2014–2020, <i>Priorytet 1. Male inicjatywy, Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, Priorytet 3. Aktywni obywatele, Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe</i>), EFRROW (PROW 2014–2020, <i>Działanie 19</i> Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), budżet gminy, środki prywatne, środki organizacji pozarządowych
7.	<i>Seniorzy w działaniu</i>	środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (ASOS 2014–2020, <i>Priorytet I. Edukacja osób starszych; Priorytet II. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową; Priorytet IV. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne)</i>); budżet gminy	Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Program FIO na lata 2014–2020, <i>Priorytet 1. Male inicjatywy, Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, Priorytet 3. Aktywni obywatele, Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe</i>), EFRROW (PROW 2014–2020, <i>Działanie 19</i> Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), budżet gminy, środki prywatne, środki organizacji pozarządowych

8.	<i>Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych</i>	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.2</i> Poprawa jakości kształcenia ogólnego), WFOŚiGW (Edukacja ekologiczna), budżet gminy	Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Program FIO na lata 2014–2020, <i>Priorytet 1. Male inicjatywy, Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, Priorytet 3. Aktywni obywatele, Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe</i>), budżet gminy, środki prywatne, środki organizacji pozarządowych
9.	<i>Samozatrudnienie w cenie</i>	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy, Działanie 7.3</i> Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości), środki prywatne (podmiot społeczny i/lub gospodarczy)	Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Program FIO na lata 2014–2020, <i>Priorytet 1. Male inicjatywy, Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, Priorytet 3. Aktywni obywatele, Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe</i>), EFRROW (PROW 2014–2020, <i>Działanie 19</i> Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), budżet gminy, środki prywatne, środki organizacji pozarządowych, środki Miasta i Gminy Cieszanów.
10.	<i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców</i>	środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, (Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: Edukacja kulturalna; Kultura dostępna), budżet gminy	Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Program FIO na lata 2014–2020, <i>Priorytet 1. Male inicjatywy, Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, Priorytet 3. Aktywni obywatele, Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe</i>), EFRROW (PROW 2014–2020, <i>Działanie 19</i> Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), środki organizacji pozarządowych
11.	<i>Gmina Cieszanów wzmacnia rodzinę</i>	środki UE (RPO WP na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna, Działanie 8.4</i> Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej), budżet państwa, budżet gminy	Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Program FIO na lata 2014–2020, <i>Priorytet 1. Male inicjatywy, Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, Priorytet 3. Aktywni obywatele, Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe</i>), EFRROW (PROW 2014–2020, <i>Działanie 19</i> Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), budżet gminy, środki prywatne, środki organizacji pozarządowych

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tabela 20), realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonych podobszarach. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 20 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka tematyczna przedsięwzięcia	Powiązanie z celami rewitalizacji i kierunkami działań	Potrzeby rewitalizacyjne
1.	<i>Kompleksowa aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców, w tym wykluczonych i zagrożonych marginalizacją społeczną</i>	Przedsięwzięcie przewiduje wykorzystanie narzędzi monitorowania bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców poprzez ścisłą współpracę z różnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej, szczególnie z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który będzie wdrażał różnorodne programy służące aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie za pomocą instrumentów mających na celu aktywizację w sferze społecznej, edukacyjnej i zawodowej. Projekty zakładać będą również propagowanie idei wolontariatu oraz wsparcie merytoryczne i techniczne dla nowo powstałych i już działających organizacji pozarządowych, jak również ścisłe nawiązanie współpracy międzysektorowej, przyczyniającej się do wzrostu integracji społecznej różnych grup interesariuszy.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.2.	<i>Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia (w tym bezrobocia długotrwałego) i zwiększenie szans na zatrudnienie.</i> <i>Kompleksowe wsparcie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.</i> <i>Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne.</i> <i>Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym.</i>
2.	<i>Stworzenie systemu wspierania przedsiębiorczości mieszkańców</i>	Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. prowadzenie kampanii informacyjnych na temat dostępnych zewnętrznych źródeł finansowania na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej. Planowanie jest również nawiązanie ścisłej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2.	<i>Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.</i>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

	<i>(ze szczególnym uwzględnieniem podobszarów rewitalizacji)</i>	w zakresie wspierania inicjatyw gospodarczych. Ważnym elementem będzie również wdrożenie systemu wsparcia merytorycznego związanego z powstawaniem podmiotów ekonomii społecznej i startupów, funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej czy kreowania współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami na rzecz podobszarów rewitalizacji.	Kierunek działań 2.2.	<i>Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne.</i> <i>Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym.</i>
3.	<i>Rozwój infrastruktury edukacyjnej i wychowania przedszkolnego</i>	Zakres przedsięwzięcia obejmuje budowę, rozbudowę i modernizację istniejącej infrastruktury szkolnej, w tym infrastruktury; wyposażenie lub doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni (szczególnie matematycznych i przyrodniczych) w szkołach podstawowych; rozwój infrastruktury przedszkolnej w zakresie wyrównania dostępu do ww. usług.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.1. Kierunek działań 2.2.	<i>Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi.</i> <i>Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym.</i>
4.	<i>Organizacja cyklicznych wydarzeń oraz rozwój działalności społecznej, sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, artystycznej i edukacyjnej na rzecz interesariuszy rewitalizacji</i>	Tematyczny zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację nowych oraz rozszerzenie istniejącej oferty imprez, wydarzeń, działań, zajęć, warsztatów, prelekcji itp. z wykorzystaniem wsparcia w działaniach rewitalizacyjnych infrastruktury i przestrzeni na rzecz lokalnej społeczności. Ponadto zakłada się utworzenie systemu wsparcia i współpracy opartego o szeroki wachlarz narzędzi, z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, przyczyniając się do eliminacji i/lub ograniczenia zdiagnozowanych negatywnych zjawisk o charakterze społecznym.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.2.	<i>Kompleksowe wsparcie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.</i> <i>Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne.</i> <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi.</i> <i>Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym.</i> <i>Zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz</i>

				<i>dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą.</i>
5.	<i>Zagospodarowanie oraz dostosowanie przestrzeni na terenach wypoczynkowo-rekreacyjnych do prowadzenia aktywności społecznej i gospodarczej</i>	Zakres przedsięwzięcia obejmuje kompleksowe, bezpieczne, funkcjonalne i estetyczne zagospodarowanie i/lub zaadaptowanie (w tym w obiekty małej architektury) przestrzeni publicznych oraz prowadzenie działalności gospodarczych i społecznych w sposób atrakcyjny dla ich użytkowników. Teren gminy charakteryzuje się miejscami zdegradowanymi lub niezagospodarowanymi (w szczególności w przestrzeniach popożerowskich), które wymagają uporządkowania, adaptacji i udostępnienia.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.1. Kierunek działań 2.2. Kierunek działań 2.3.	<i>Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego.</i> <i>Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym.</i> <i>Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.</i> <i>Uporządkowanie, zagospodarowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.</i> <i>Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej.</i>
6.	<i>Prowadzenie działań termomodernizacyjnych, w tym opartych o odnawialne źródła energii, przyczyniających się do efektywnego wykorzystania energii w budynkach użyteczności publicznej, działalności gospodarczych i mieszkaniowych (w tym wielorodzinnych)</i>	Szeroki zakres przedsięwzięcia przewiduje budowę, przebudowę i modernizację (w tym zakup urządzeń) infrastruktury, służącej wytwarzaniu energii elektrycznej i/lub ciepłej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii oraz budowę i montaż instalacji służących do produkcji biokomponentów i biopaliw. Dodatkowo planuje się działania związane z głęboką modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, a także obiektów prywatnych, w których prowadzona jest lub zamierzone jest prowadzenie działalności gospodarczych oraz budynków mieszkaniowych. Ogólnym celem projektu jest ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń.	Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.1. Kierunek działań 2.2. Kierunek działań 2.3.	<i>Zatrzymanie postępującego procesu degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR).</i> <i>Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska.</i>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

7.	<i>Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości infrastruktury komunalnej</i>	Przedsięwzięcie swoim zakresem obejmuje budowę, rozbudowę, przebudowę i modernizację sieci infrastruktury komunalnej (przede wszystkim sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz infrastruktury drogowej).	Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.1. Kierunek działań 2.2. Kierunek działań 2.3.	<i>Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego.</i> <i>Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym.</i> <i>Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych.</i> <i>Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej.</i> <i>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców</i>
8.	<i>Tworzenie produktu turystycznego bazującego na lokalnym dziedzictwie</i>	Zakres przedsięwzięcia obejmuje kreowanie kompleksowego, markowego produktu turystycznego Gminy Cieszanów opartego o strukturę podmiotów (sektora publicznego, prywatnego i społecznego), atrakcji, miejsc, punktów obsługi i obiektów funkcjonujących zgodnie ze spójną koncepcją.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.1. Kierunek działań 2.2. Kierunek działań 2.3.	<i>Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne.</i> <i>Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okółoturystycznego.</i> <i>Adaptacja, ochrona i udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego.</i> <i>Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.</i>
9.	<i>Tworzenie infrastruktury turystycznej i okółoturystycznej</i>	Zakres tematyczny przedsięwzięcia obejmuje stworzenie infrastruktury turystycznej i okółoturystycznej w szczególności na podobozarach rewitalizacji o charakterze komercyjnym i publicznym, przy wykorzystaniu lokalnego dziedzictwa, mającą na celu rozwój funkcji	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.1.	<i>Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okółoturystycznego.</i>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

		turystycznych tego miejsca. Przedsięwzięcie przewiduje m.in. powstanie wypożyczalni rowerów i miejsca na grilla przy kąpielisku „Wędrowiec”, wieży widokowej oraz sieci ścieżek przyrodniczo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. oznakowanie i miejsca obsługi rowerzystów).	Kierunek działań 2.2. Kierunek działań 2.3.	<i>Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.</i> <i>Adaptacja, ochrona i udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego.</i> <i>Uporządkowanie, zagospodarowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.</i> <i>Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej.</i>
--	--	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na podobszarach objętych programem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na podobszary rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wszystkie projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy i obejmie teren całej gminy, ponieważ z efektów zaplanowanych działań korzystać będą wszyscy interesariusze rewitalizacji. Zaplanowane „miękkie” przedsięwzięcia rewitalizacyjne ze względu na społeczny charakter działań dedykowane będą mieszkańcom całej gminy, ponieważ tylko poprzez większą skalę oddziaływania na wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, ich aktywności społecznej, budowania integracji społecznej (w tym międzysektorowej i międzypokoleniowej) i tożsamości lokalnej, wzmocnienie kapitału ludzi młodych, niwelowania wykluczenia i marginalizacji społecznej, gospodarowania czasu wolnego (uwzględniając zróżnicowane potrzeby mieszkańców) czy wspierania przedsiębiorczości m.in. poprzez szkolenia, doradztwo i dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej można uzyskać założone efekty w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów (wskazanych w tabeli 5). Wzajemne dopełnianie się projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających oraz zaangażowanie lokalnej społeczności pozwoli na osiągnięcie efektu rewitalizacji widocznego na podobszarach rewitalizacji i uniknięcie wybiórczości inwestycji. Zindywidualizowane działania rewitalizacyjne wzajemnie będą się dopełniać przestrzennie, dzięki czemu efekty ich realizacji nie będą widoczne punktowo w pojedynczych miejscach,

a na całym obszarze objętym kryzysem (mapy 11 i 12). Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na problemy mieszkańców, a przede wszystkim nie skutkowały przenoszeniem problemów w inne miejsce. W tym celu zawarto zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne, jak i społeczne, które zapobiegną prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Jest to istotne z powodu dużego rozwarstwienia społeczności lokalnej zamieszkującej podobszary rewitalizacji oraz tworzenia się tzw. „enklaw biedy” na popegeerowskich osiedlach.

Mapa 11 Rozmieszczenie przestrzenne inwestycyjnych projektów podstawowych na wyznaczonym podobszarze rewitalizacji I



Źródło: Opracowanie własne na podstawie openstreetmap.org

Mapa 12 Rozmieszczenie przestrzenne inwestycyjnych projektów podstawowych na wyznaczonym podobszarze rewitalizacji II



Źródło: Opracowanie własne na podstawie openstreetmap.org

Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych efektów rewitalizacji korzystać będą wszyscy mieszkańcy, bez względu na sytuację materialną. Taki stan rzeczy przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i przedsiębiorczości, integracji (w tym międzypokoleniowej i międzysektorowej) i inicjatywności mieszkańców na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Z drugiej strony komplementarność w wymiarze przestrzennym skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia. Ma to szczególne znaczenie w przypadku podobszarów rewitalizacji zlokalizowanych na popegeerowskich osiedlach, wymagających szczególnej uwagi i wsparcia.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane

problemy i wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonych podobszarów rewitalizacji związane w szczególności z dziedzictwem przyrodniczym i kulturowym. Wykazane to zostało w powiązaniu każdego projektu podstawowego ze zdiagnozowanymi problemami i potencjałami. Dzięki temu wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia uzupełniające są komplementarne w oddziaływaniu całościowym na podobszary rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań, koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego podobszaru, które w tym przypadku spowodowane są zmianami strukturalnymi na rynku pracy, wynikającymi z zakończoną działalnością PGR-ów oraz są związane z kumulacją wykluczenia społecznego, a także utratą pierwotnie pełnionych funkcji przez te podobszary. W związku z tym wykonana została pogłębiona analiza i diagnoza podobszarów rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym, która zawarta jest w II części niniejszego dokumentu. Konieczne jest również określenie pożądanego stanu do jakiego mają doprowadzić dane podobszary projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji) uwzględniająca uwarunkowania wynikające z popegeerowskiego charakteru podobszarów. Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji, ponieważ wizja określa zbiór poświadanych wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń dokumentu.

Komplementarność problemowa wykazana została w tabeli 21, gdzie przedstawione zostały określone na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru – potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele rewitalizacji i kierunki działań oraz projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające, które oddziałują kompleksowo na wszystkie sfery. Dzięki temu wskazane zostało powiązanie celów rewitalizacji z diagnozą podobszarów rewitalizacji. Wszystkie kierunki działań oraz zaplanowane projekty rewitalizacyjne są zintegrowane i powiązane problemowo oraz odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby (zawarte w tabeli 5). Wskazane pogrubioną czcionką cele rewitalizacji, kierunki działania, projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające wpływają bezpośrednio na zaspakajanie potrzeb rewitalizacyjnych, natomiast pozostałe elementy mają charakter wspierający.

Tabela 21 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi

SFERA	POTRZEBA REWITALIZACYJNA	CEL REWITALIZACJI	KIERUNKI DZIAŁANIA	PROJEKTY PODSTAWOWE	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE
SPOŁECZNA	<i>Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia (w tym bezrobocia długotrwałego) i zwiększenie szans na zatrudnienie</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	6, 9 1, 2, 3, 5, 7, 8	1, 2, 8, 9 5
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.2.		
	<i>Kompleksowe wsparcie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	6, 7, 9, 11 1, 5	1, 2, 4
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.2.		
	<i>Zwiększenie aktywności, zaangażowania i integracji mieszkańców w sprawy lokalne</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	6, 7, 10, 11 1, 2, 3, 8, 9	1, 2, 3, 4 8, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
			Kierunek działania 2.3.		
	<i>Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	8, 11 1, 9, 10	3 4
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.2.		
	<i>Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1	5, 7 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Zwiększenie dostępności oraz jakości usług o charakterze publicznym</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 6, 7, 8, 9, 10, 11	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz dotkniętym długotrwałą lub ciężką chorobą</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 6, 7 9, 10, 11	4 5, 7
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

GOSPODARCZA	<i>Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okoloturystycznego</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.3.	1, 2, 3	5, 8, 9
	<i>Wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczych oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 6, 9 7, 8	2, 5 7, 8, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		
FUNKCJONALNO- -PRZESTRZENNA	<i>Uporządkowanie, zagospodarowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.	1, 2	5 7, 9
	<i>Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.	1	5, 7
	<i>Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.	1 4	5, 7
TECHNICZNA	<i>Adaptacja, ochrona i udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 2	8, 9 5
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.3.		
	<i>Zatrzymanie postępującego procesu degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna oraz mieszkalnych (w tym po zakończonej działalności PGR)</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.	1, 2	6

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

ŚRODOWISKOWA	Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń do środowiska	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.	1, 2, 4	6
	Uporządkowanie oraz zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 2	5, 9 8
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		
	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	4, 6, 8 1	4 6, 7, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		

Źródło: Opracowanie własne

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach, będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej. Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i powiatowym, regionalnym, krajowym czy europejskim, co zostało wykazane w rozdziale 2 w części I dokumentu.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów (UMiG Cieszanów), który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UMiG Cieszanów, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele referatów/samodzielnych stanowisk pracy UMiG Cieszanów i/lub jednostek organizacyjnych gminy, odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”).

Jako organ opiniodawczo-doradczy Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów powołany został Komitet Rewitalizacji. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów nr 22/2017 z dnia 21 lutego 2017 r. (po przeprowadzeniu właściwej procedury wynikającej z ustawy o rewitalizacji).

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Gminnym Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2007–2013, a także komplementarnymi

projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danych podobszarach.

W okresie programowania UE na lata 2007–2013 zapoczątkowano proces rewitalizacji na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji m.in. poprzez realizację projektów infrastrukturalnych, tworzących estetyczne i funkcjonalne warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz działania miękkie mające na celu wzrost aktywności i integracji mieszkańców oraz wzrost poziomu edukacji. Działania zaplanowane w obecnym okresie programowania 2014–2020 będą kontynuacją zapoczątkowanego procesu rewitalizacji, w szczególności poprzez zintensyfikowanie działań „miękkich”, nastawionych na aktywizację społeczno-gospodarczą, integrację i budowanie tożsamości mieszkańców oraz działań inwestycyjnych ukierunkowanych na tworzenie przyjaznych warunków do tworzenia nowych oraz rozwoju istniejących usług o charakterze publicznym i działalności gospodarczych. Realizowane projekty wymieniono w tabeli 22.

Tabela 22 Wykaz projektów zrealizowanych przez Gminę Cieszanów na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy

Lp.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Wartość całkowita projektu w zł	Kwota uzyskanego dofinansowania w zł
1.	<i>Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie Gminy Cieszanów</i>	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007–2013	1 866 215,11	1 586 282,84
2.	<i>Czas na aktywność w gminie Cieszanów</i>	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007–2013	809 173,92	687 797,83
3.	<i>Utworzenie Ośrodków Przedszkolnych w Gminie Cieszanów</i>	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007–2013	99 812,00	84 840,20
4.	<i>Opracowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej wraz z działaniami towarzyszącymi w Gminie Cieszanów</i>	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007–2013	27 660,00	23 511,00
5.	<i>Modernizacja sieci wodociągowej Gminy Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	4 257 316,21	2 980 121,34
6.	<i>Utworzenie komunikacji publicznej w Gminie Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	893 594,00	759 554,90
7.	<i>Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	465 311,01	339 947,91
8.	<i>Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie – II etap</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	230 023,27	174 479,63
9.	<i>Przygraniczne Centrum Kultury i Sportu "Wędrowiec" w Cieszanowie - etap III, rozbudowa kąpieliska w Cieszanowie</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	1 402 180,85	973 018,37
10.	<i>Przystosowanie Wiejskiego Domu Kultury w Starym Lublińcu do pełnienia współczesnych funkcji - I etap</i>	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013	618 450,24	380 194,82
11.	<i>Odnawialne źródła energii dla Miasta i Gminy Cieszanów - I etap</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	2 784 138,55	2 366 517,76
12.	<i>Roztoczański Program Rozwoju Turystyki - etap I - szlaki, trasy turystyczne, pola namiotowe i infrastruktura turystyczna na terenie Gminy Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	3 383 558,24	2 224 155,35

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

13.	<i>Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	2 585 325,40	1 551 195,24
14.	<i>Rozbudowa Środowiskowego Domu Samopomocy w Cieszanowie</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	1 750 928,06	1 223 100,00
15.	<i>Przebudowa drogi powiatowej Cieszanów-Nowe Siolo nr 1656R</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	2 019 001,74	1 128 212,80
16.	<i>Rozwój e-usług szansą rozwoju Gminy Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	1 147 171,80	954 416,03
17.	<i>Rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	1 404 621,17	915 391,61
18.	<i>Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gminie Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013	1 162 946,45	814 062,50
19.	<i>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Cieszanów - etap I</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020	4 190 055,49	3 223 274,12
20.	<i>Rozwój bazy przedszkolnej w Gminie Cieszanów</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020	1 387 218,29	999 920,36
21.	<i>Poprawa funkcjonalności i dojrzałości e-usług oraz udostępniania zasobów cyfrowych Gmin: Cieszanów, Jarosław, Grodzisko Dolne</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020	1 143 900,00	967 296,60
22.	<i>Utworzenie Domu Dziennego Pobytu Seniorów w Cieszanowie</i>	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020	933 206,11	792 048,76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów

Komplementarność z projektami społecznymi wdrażanymi/planowanymi w ramach polityki spójności 2014–2020 wskazują tabele 11–17 (projekt 5 – *e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści*, projekt 6 – *Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców*, projekt 7 – *Seniorzy w działaniu*, projekt 8 – *Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych*, projekt 9 – *Samozatrudnienie w cenie*, projekt 10 – *Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców* i projekt 11 – *Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny*). Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na wyznaczonych podobszarach pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania. Podczas programowania działań wykorzystano zgłoszone propozycje projektów planowanych do realizacji na podobszarach rewitalizacji przez podmioty prywatne, które angażować będą środki własne. Tym samym proces rewitalizacji przebiegać będzie przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych w postaci zasobów wewnętrznych podmiotów zlokalizowanych na podobszarach rewitalizacji czy ich mieszkańców będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamiki i skuteczności pożądaných zmian strukturalnych zarówno społecznych, jak i przestrzennych.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w części III, rozdziale 3 dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających określono szacowaną ogólną wartość projektu w podziale na publiczne i prywatne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających.

KOMPLEMENTARNOŚĆ I INTEGROWANIE NA POZIOMIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji dzięki temu, że dotyczą: pobudzania aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców, włączania społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem, wzmacniania kapitału społecznego dzieci i młodzieży, kształtowania funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, ochrony środowiska i efektywnego wykorzystywania zasobów lokalnych – integrują działania rewitalizacyjne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, oddziałując kompleksowo na sytuację kryzysową.

Projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym i inwestycyjnym wzajemnie się uzupełniają oraz rozwiązują zdiagnozowane problemy oraz wykorzystują lokalne potencjały odpowiadając na określone potrzeby, co zostało przedstawione w tabeli 18, a także w zakresie rzeczowym poszczególnych projektów podstawowych jako „Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi”.

2. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych Gminy Cieszanów, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planujących ich realizację na podobszarach rewitalizacji lub poza wyznaczonymi podobszarami, ale wpływających na ich rozwój społeczno-gospodarczy. Ponadto plany projektowe odpowiadają na możliwości ich sfinansowania z uwzględnieniem sytuacji budżetowej gminy, ponieważ „wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2017 r.” wynosi 948,15 zł (przy wskaźniku dla Polski – 1 596,67 zł)²³, co oznacza niedostateczną samodzielność finansową jednostki i w istotny sposób determinuje zdolność realizacji długookresowych zadań rewitalizacyjnych.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej).

Ze względu na charakterystykę tematyczną projektów uzupełniających realizowanych w systemie ciągłym, a tym samym brak możliwości dokładnego oszacowania ich całkowitych wartości, ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania podane zostały szacunkowo. Ramy finansowe dokumentu przedstawia tabela 23.

²³ Strona internetowa Ministerstwa Finansów, mf.gov.pl, inf. z dnia 10.04.2017.

Tabela 23 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów (w złotych)

Tabela 25 Szacunkowe Ramy Finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów (w złotych)								
Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu	Środki publiczne				Środki prywatne	Środki z innych źródeł
			Środki budżetu gminy	Środki UE		Krajowe środki		
PROJEKTY PODSTAWOWE								
1.	Rewitalizacja terenów popegeerowskich Osiedle Nowe Siolo i Osiedle Stary Lubliniec poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie obiektów i ich otoczenia w celu poprawy warunków życia mieszkańców	10 000 000,00	500 000,00	8 500 000,00	–	1 000 000,00	–	–
2.	Remont i rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Nowym Siolu oraz zakup i instalacja wyposażenia "Centrum Legend – Bajkowe SPA"	21 000 000,00	–	12 000 000,00	–	–	9 000 000,00	–
3.	Budowa oraz zakup i instalacja wyposażenia „Centrum Oręża Rzeczypospolitej” w Nowym Siolu	37 000 000,00	–	21 000 000,00	–	–	16 000 000,00	–
4.	Rozwój OZE na terenie Gminy Cieszanów	11 000 000,00	110 000,00	9 350 000,00	–	–	1 540 000,00	–
5.	e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści	150 000,00	10 000,00	140 000,00	–	–	–	–
6.	Integracja społeczna – włączenie społeczne i wsparcie w sytuacjach kryzysowych mieszkańców	500 000,00	25 000,00	–	425 000,00	50 000,00	–	–
7.	Seniorzy w działaniu	500 000,00	50 000,00	–	–	450 000,00	–	–

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

8.	<i>Edukacja dzieci i młodzieży – podniesienie kompetencji kluczowych</i>	1 000 000,00	45 000,00	–	765 000,00	90 000,00	–	100 000,00
9.	<i>Samozatrudnienie w cenie</i>	500 000,00	25 000,00	–	425 000,00	–	50 000,00	–
10.	<i>Kultywowanie tradycji i budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców</i>	500 000,00	75 000,00	–	–	425 000,00	–	–
11.	<i>Gmina Cieszanów wzmacnia rodziny</i>	1 000 000,00	50 000,00	–	850 000,00	100 000,00	–	–
PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE								
1.	<i>Kompleksowa aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców, w tym wykluczonych i zagrożonych marginalizacją społeczną</i>	1 500 000,00	75 000,00	–	1 275 000,00	150 000,00	–	–
2.	<i>Stworzenie systemu wspierania przedsiębiorczości mieszkańców (ze szczególnym uwzględnieniem podobszarów rewitalizacji)</i>	500 000,00	100 000,00	–	–	–	250 000,00	150 000,00
3.	<i>Rozwój infrastruktury edukacyjnej i wychowania przedszkolnego</i>	1 000 000,00	50 000,00	–	850 000,00	100 000,00	–	–
4.	<i>Organizacja cyklicznych wydarzeń oraz rozwój działalności społecznej, sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, artystycznej i edukacyjnej na rzecz interesariuszy rewitalizacji</i>	500 000,00	100 000,00	–	–	400 000,00	–	–
5.	<i>Zagospodarowanie oraz dostosowanie przestrzeni na terenach wypoczynkowo-rekreacyjnych do prowadzenia aktywności społecznej i gospodarczej</i>	2 000 000,00	747 400,00	–	–	–	–	1 252 600,00

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

6.	<i>Prowadzenie działań termomodernizacyjnych, w tym opartych o odnawialne źródła energii, przyczyniających się do efektywnego wykorzystania energii w budynkach użyteczności publicznej, działalności gospodarczych i mieszkaniowych (w tym wielorodzinnych)</i>	5 000 000,00	500 000,00	4 750 000,00	–	–	–	–
7.	<i>Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości infrastruktury komunalnej</i>	3 500 000,00	525 000,00	2 975 000,00	–	–	–	–
8.	<i>Tworzenie produktu turystycznego bazującego na lokalnym dziedzictwie</i>	1 000 000,00	300 000,00	–	–	200 000,00	500 000,00	
9.	<i>Tworzenie infrastruktury turystycznej i okoloturystycznej</i>	5 000 000,00	450 000,00	2 550 000,00	–	–	–	2 000 000,00
PROJEKTY PODSTAWOWE		82 150 000,00	890 000,00	50 990 000,00	2 465 000,00	2 115 000,00	26 790 000,00	100 000,00
PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE		20 000 000,00	2 847 400,00	9 775 000,00	2 125 000,00	850 000,00	750 000,00	3 402 600,00
SUMA		102 150 000,00	3 737 400,00	60 765 000,00	4 590 000,00	2 965 000,00	27 540 000,00	3 502 600,00

Źródło: Opracowanie własne

IV. Część wdrożeniowa

1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilkanaście lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności i efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w ramach stanowiska Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów, który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami oraz nadzoruje pracę Referatu Gospodarki Przestrzennej i Mienia Komunalnego w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów (UMiG Cieszanów). Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UMiG Cieszanów odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordynator ds. rewitalizacji będzie współpracował z innymi pracownikami UMiG Cieszanów, a także jednostek organizacyjnych gminy, będącymi specjalistami w danych dziedzinach. Dodatkowo odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Burmistrzem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele referatów UMiG Cieszanów i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”).

Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład Zespołu mogą wejść również przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy i/lub interesariuszy rewitalizacji, biorących udział we wdrażaniu GPR.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono kosztów ich realizacji związanych z nowoutworzonym stanowiskiem pracy, dodatkowymi etatami czy ewentualnie funkcjonowaniem wyodrębnionej jednostki/komórki/spółki ds. rewitalizacji, zajmujących się koordynacją GPR. W ramach swoich kompetencji każdy z referatów urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażał działania warunkujące sprawny i efektywny proces rewitalizacji, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb. Członkowie Zespołu Zadaniowego nie będą otrzymywać dodatkowego wynagrodzenia i ich zaangażowanie w prace nad wdrożeniem założeń dokumentu będzie miało charakter społeczny. Koszty związane z zarządzaniem rewitalizacją sfinansowane zostaną z budżetu gminy, a dotyczyć będą: wynagrodzenia Koordynatora ds. rewitalizacji (część etatu pracownika poświęcona na zarządzanie rewitalizacją), obsługi technicznej i administracyjnej Zespołu Zadaniowego oraz Komitetu Rewitalizacji, zapotrzebowania na materiały biurowe i promocyjne, a także rezerwy na ewentualne nieprzewidziane wydatki. Przedstawione zostały w tabeli 24.

Łączne koszty zarządzania rewitalizacją w latach 2016–2023 oszacowane zostały na poziomie 62 500,00 zł.

Tabela 24 Szacunkowe koszty zarządzania rewitalizacją w Gminie Cieszanów w złotych w latach 2016–2023

Lp.	Kategoria kosztów	Roczny szacunkowy koszt	Łączne szacunkowe koszty
1.	Wynagrodzenie Koordynatora ds. rewitalizacji	3 000,00 zł	24 000,00 zł
2.	Obsługa techniczna i administracyjna Zespołu Zadaniowego	2 000,00 zł	14 000,00 zł
3.	Obsługa techniczna i administracyjna Komitetu Rewitalizacji	1 000,00 zł	7 000,00 zł
4.	Zapotrzebowanie na materiały biurowe i promocyjne	1 000,00 zł	7 000,00 zł
5.	Rezerwa na nieprzewidziane wydatki	1 500,00 zł	10 500,00 zł
SUMA		8 500,00 zł	62 500,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską w Cieszanowie Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Miasta i Gminy Cieszanów oraz Referat Finansowy UMiG Cieszanów.

Koordinator ds. rewitalizacji w ramach wykonywanych zadań będzie ściśle współpracował z Komitetem Rewitalizacji, powołanym jako organ opiniotwórczo-doradczy Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów w zakresie rewitalizacji oraz z partnerami projektów rewitalizacyjnych. Będzie również odpowiadał wraz z pracownikami Referatu Gospodarki Przestrzennej i Mienia Komunalnego UMiG Cieszanów za obsługę techniczną oraz organizacyjną Komitetu Rewitalizacji. Głównym zadaniem Komitetu będzie nadzór nad efektywnością i jakością oraz postępem w realizacji określonych projektów, a tym samym celów GPR poprzez opiniowanie dokumentów i inicjatyw związanych z rewitalizacją.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej oraz pomocy krajowej i innych (w zależności od możliwości uzyskanego wsparcia), to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania m.in.: projektów unijnymi środkami finansowymi, będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie

problemów, opiniowanie, realizowane przede wszystkim na poziomie Komitetu Rewitalizacji i/lub Zespołu Zadaniowego.

2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa.

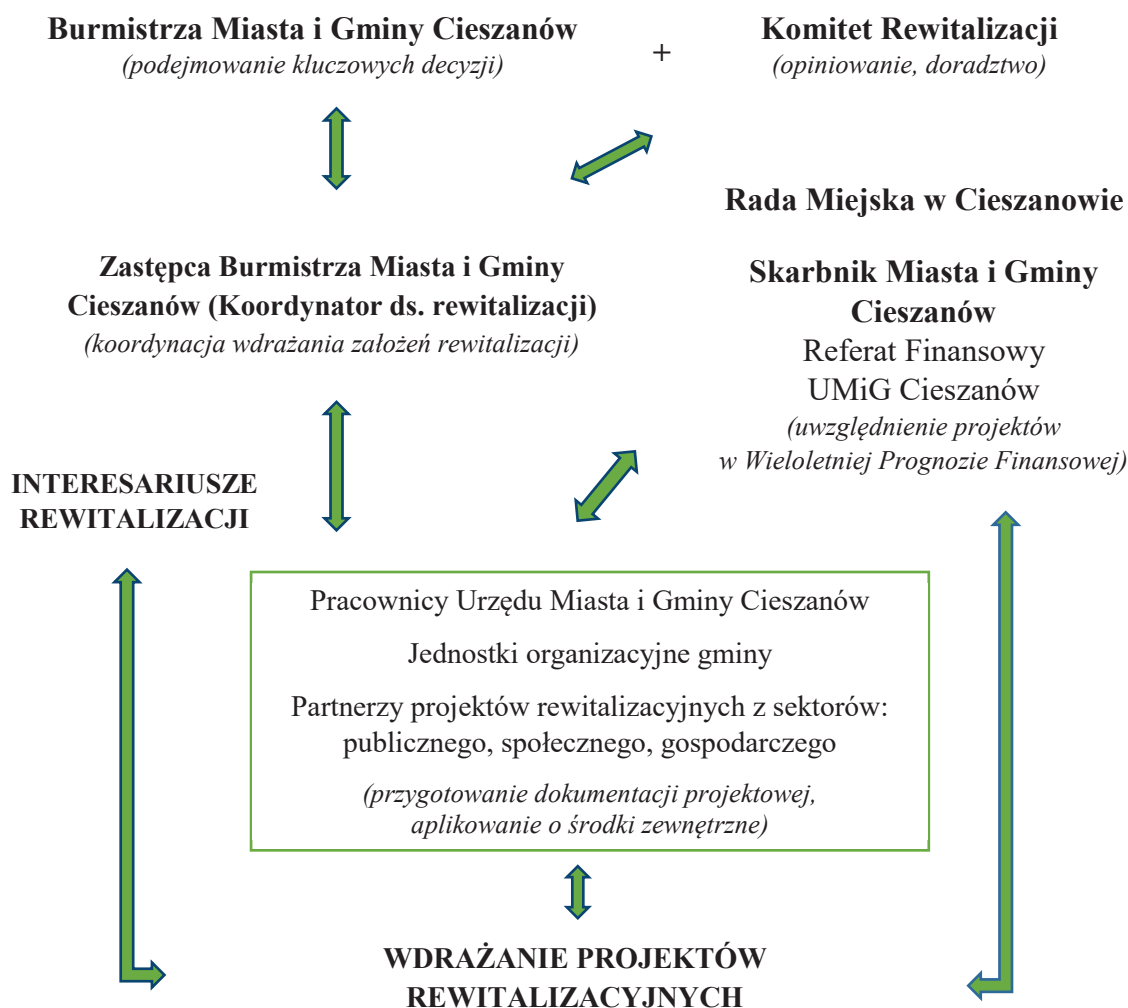
Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie podobszarów rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

Schemat 4 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Cieszanów



Źródło: Opracowanie własne

1.2. Harmonogram realizacji programu

Założono, że Gminny Program Rewitalizacji będzie dokumentem średniookresowym, obejmującym okres realizacji zaplanowanych projektów. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców podobszarów rewitalizacji oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020. Z uwagi na wieloletniość obowiązywania programu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonych podobszarów rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Harmonogram wdrażania dokumentu przedstawia tabela 25.

Tabela 25 Harmonogram wdrażania dokumentu

Tabela 23 Harmonogram wdrażania dokumentu

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji													
		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2023	
		I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
ETAP DIAGNOZOWANIA															
1.	Opracowanie <i>Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z wielokryterialną analizą przestrzenną pozwalającą na delimitację obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów</i>														
2.	Konsultacje społeczne uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji														
3.	Podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Cieszanowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów														
ETAP PROGRAMOWANIA															
4.	Podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Cieszanowie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji														
5.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji														
6.	Przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej, służących opracowaniu GPR														
7.	Konsultacje społeczne projektu GPR														
8.	Zaopiniowanie projektu GPR przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji														
9.	Uchwalenie przez Radę Gminy Cieszanów <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023</i>														

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

10.	Ponowne konsultacje zewnętrzne zaktualizowanego GPR oraz zaopiniowanie przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji														
11.	Uchwalenie przez Radę Gminy Cieszanów <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 (Aktualizacja)</i>														
ETAP WDRAŻANIA															
12.	Przygotowanie niezbędnej dokumentacji do realizacji projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w GPR														
13.	Aplikowanie o dofinansowanie ze środków zewnętrznych oraz wdrażanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych														
14.	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji														
15.	Promocja i realizacja działań aktywizujących interesariuszy rewitalizacji														
ETAP MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI															
16.	Gromadzenie i analizowanie informacji w układzie zestawu wskaźników określonego dla celów i projektów														
17.	Sporządzanie raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu														
18.	Zaopiniowanie raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu przez Komitet Rewitalizacji oraz upublicznienie na stronie internetowej gminy i w BIP, a także podczas spotkania														
19.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>ex-ante</i> (przed realizacją GPR)														
20.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>on-going</i> (na bieżąco)														
21.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>mid-term</i> (śródkresowa)														

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

22.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>ex-post</i> (na zakończenie wdrażania GPR)														
23.	Ocena aktualności i stopnia realizacji założeń GPR														

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Public relations dokumentu

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji podobszarów rewitalizacji.

Podmiotami odpowiedzialnymi za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych – jest Koordynator ds. rewitalizacji we współpracy z UMiG Cieszanów. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie konkretnych podobszarów rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu ich działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – utworzenie i aktualizacja zakładki „Rewitalizacja” na stronie internetowej gminy (cieszanow.org), strony informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacjagminycieszanow.pl), Biuletyn Informacji Publicznej (bip.cieszanow.akcessnet.net, zakładka „Ogłoszenia 2017”) oraz poczta elektroniczna koordynatora odpowiedzialnego za kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.;
- lokalne media – artykuły informacyjno-promocyjne w prasie regionalnej, obejmującej swoim zasięgiem m.in. podobszary rewitalizacji.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny, jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców, jak:

- 1) mieszkańcy podobszarów rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tych podobszarach, w tym spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe;
- 2) mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na podobozarach rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

^p

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Gmina Cieszanów na etapie sporządzenia dokumentu stosowała zasady promocji wynikające z umowy dotacji na realizację projektu „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Podkarpackiego.

2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji ma system zarządzania, a więc: monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Koordynator ds. rewitalizacji we współpracy z pracownikami Referatu Gospodarki Przestrzennej i Mienia Komunalnego UMiG Cieszanów. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególne referaty UMiG Cieszanów, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na podobszarach rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Koordynator jako osoba odpowiedzialna za zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, będzie miał również następujące zadania:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie co 3 lata raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przedstawianie go do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji, a następnie po pozytywnym zaopiniowaniu do zatwierdzenia przez Radę Miejską w Cieszanowie;
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (cieszanow.org, w zakładce „Rewitalizacja”), na stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacjagminycieszanow.pl), na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.cieszanow.akcessnet.net) oraz przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji.

Rada Miejska w Cieszanowie analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez:

- 1) akceptację raportu/sprawozdania z postępu we wdrożeniu zapisów,
- 2) uwzględnienie i wprowadzanie zmian w zaplanowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych zawartych w programie, a służących realizacji zadań własnych

do załącznika do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy (zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji).

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji GPR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji (podzielonego na 2 podobszary rewitalizacji). W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na podobszarach rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy (tabela 26). Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie corocznie. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania dokumentu, czyli według stanu na koniec 2014 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, referaty UMiG Cieszanów, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład GPR zobowiązane są do składania informacji okresowej do Referatu Gospodarki Przestrzennej i Mienia Komunalnego w UMiG Cieszanów.

Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania GPR.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów, szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

Tabela 26 Wskaźniki monitoringowe wdrażania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023*

Tabela 26 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023								
Założenia GPR	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło pozyskiwania danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2014 r.)		Średnia wartość dla gminy (stan na 31.12.2014 r.)	Wartość docelowa (stan na 31.12.2023 r.)	
				Podobszar I rewitalizacji	Podobszar II rewitalizacji		Podobszar I rewitalizacji	Podobszar II rewitalizacji
WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA								
Cel rewitalizacji 1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy interesariuszy rewitalizacji	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem	%	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	21,50	10,96	19,14	Utrzymanie poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy	Wzrost poziomu wskaźnika o 5%
	Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	%	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	67,34	74,32	65,14	Utrzymanie poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy	Utrzymanie poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	%	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie	17,47	14,29	11,70	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy
	Udział długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	%	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie	44,83	80,65	54,32	Utrzymanie poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy	Spadek poziomu wskaźnika o 20%
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	osoba	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie	6,09	7,53	5,38	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy
	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	osoba	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie	2,23	4,45	2,19	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	osoba	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie	2,84	4,45	1,91	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy
Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta" na 10 tys. mieszkańców	szt.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie	20,28	34,25	10,44	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	0,00	0,00	0,39	Wzrost poziomu wskaźnika	Wzrost poziomu wskaźnika
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – OBSZAR WIEJSKI	szt.	Główny Urząd Statystyczny	1,83	0,34	2,54	Wzrost poziomu wskaźnika powyżej średniej dla obszaru wiejskiego	Wzrost poziomu wskaźnika o 100%
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – OBSZAR WIEJSKI	szt.	Główny Urząd Statystyczny	0,00	0,00	0,34	Wzrost poziomu wskaźnika	Wzrost poziomu wskaźnika

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

Cel rewitalizacji 2. Poprawa warunków życia mieszkańców	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	0,20	-0,68	0,75	Wzrost poziomu wskaźnika powyżej średniej dla obszaru gminy	Wzrost poziomu wskaźnika powyżej średniej dla obszaru gminy
	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	-0,20	-0,34	0,10	Wzrost poziomu wskaźnika powyżej średniej dla obszaru gminy	Wzrost poziomu wskaźnika powyżej średniej dla obszaru gminy
	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Komenda Powiatowa Policji w Lubaczowie	1,01	0,34	0,39	Spadek poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy	Spadek i utrzymanie poziomu wskaźnika poniżej średniej dla gminy
	Powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców	ha	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	2,053	0,486	0,296	Wzrost i utrzymanie poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy	Wzrost i utrzymanie poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy
	Udział budynków mieszkalnych mających bezpośredni dostęp do dróg asfaltowych w liczbie budynków ogółem	%	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	90,91	76,19	95,95	Wzrost poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy	Wzrost poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy
	Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu	%	Urząd Miasta i Gminy Cieszanów	3,33	0,00	0,03	Utrzymanie poziomu wskaźnika powyżej średniej dla gminy	Wzrost poziomu wskaźnika

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

Projekty/ Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	WSKAŹNIKI PRODUKTU							
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MWe	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	MWt	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba osób objętych działaniami szkoleniowymi w zakresie korzystania z Internetu (w tym e-usług)	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba osób objętych działaniami szkoleniowymi w zakresie korzystania z Internetu (w tym z e-usług) - osoby niepełnosprawne	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba osób objętych wsparciem w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
WSKAŹNIKI REZULTATU							
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)	-	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE	MWhe/rok	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE	MWht/rok	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

Liczba osób, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe w wyniku udzielonego wsparcia	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba osób, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe w wyniku udzielonego wsparcia - osoby niepełnosprawne	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba osób 60+ pracujących społecznie w organizacjach obywatelskich	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba osób 60+, które uzyskały nowe kompetencje i umiejętności	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

	Ilość placówek/instytucji skoordynowanych w ramach projektu	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*
	Liczba wspartych w programie miejsce świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	0	–	brak danych*	brak danych*

Źródło: Opracowanie własne

* Z powodu braku możliwości szczegółowego określenia wartości tych wskaźników na etapie sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, wartości docelowe na koniec 2023 roku zostaną określone na etapie projektowania i realizacji projektów, a będą podawane zgodnie z przyjętym sposobem monitorowania i sprawozdawczości.

2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że *Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na podobszarach rewitalizacji oraz na obszarze gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wyznaczonych podobszarów, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów (przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji oraz sporządzonego przez niego raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) co 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie. Ocena sporządzona przez Burmistrza będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku braku postępu w osiąganiu wskaźników monitorujących istnieje możliwość wprowadzenia zmian w dokumencie. Dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu do Burmistrza w ramach inicjatywy co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na podobszarach rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że *Gminny Program Rewitalizacji* wymaga zmiany, Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów wystąpi do Rady Miejskiej w Cieszanowie z wnioskiem o jego zmianę. Dołączona zostanie do niego ww. opinia. Rada Miejska jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W tej sytuacji zmiana będzie dokonywana w trybie w jakim program był uchwalony. W przypadku, gdy nie będzie ona dotyczyła listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie będzie wymagać zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na podobszarach rewitalizacji Specjalnej Strefy

Rewitalizacji – nie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne, jak również postępowanie w sprawie uzyskania opinii (o których mowa w art. 17 ust 2 pkt 4 ww. ustawy).

W sytuacji stwierdzenia osiągnięcia celów dokumentu (w wyniku przeprowadzonej oceny), Rada Miejska uchyli uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów podobszarów rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ocena wszystkich zrealizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współdziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o 5 zasadniczych kryteriów ewaluacyjnych:

1. **SKUTECZNOŚĆ** (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. **EFEKTYWNOŚĆ** (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. **UŻYTECZNOŚĆ** (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. **TRAFNOŚĆ** (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele programu odpowiadają charakterowi i skali potrzeb wskazanym w odniesieniu do podobszarów rewitalizacji.
5. **TRWAŁOŚĆ** (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

1. *ex-ante* (przed realizacją GPR) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
2. *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora,

- który będzie na jej podstawie przygotowywał co 3 lata sprawozdanie z realizacji GPR (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);
3. *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;
 4. *ex-post* (na zakończenie wdrażania GPR) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach GPR z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w GPR, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Cieszanów jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji. Przez dojrzałe formy partycypacji rozumie się współdecydowanie, współrealizację, opracowywanie, informowanie oraz konsultowanie projektów i działań m.in.: z przedstawicielami społeczności lokalnej, przedsiębiorcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o podobszarach objętych Gminnym Programem Rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami,

których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców.

Kluczowymi interesariuszami rewitalizacji są:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w szczególności osoby młode, wykluczone społecznie i/lub zagrożone marginalizacją),
- 2) mieszkańcy gminy,
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) instytucje publiczne.

Pierwszym etapem prac nad GPR była diagnoza gminy na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji bazująca na wykonanej wielokryterialnej analizie danych statystycznych dla ustalonych jednostek referencyjnych (sołectwa gminy, osiedla i Miasto Cieszanów) w celu określenia koncentracji zjawisk problemowych we wszystkich sferach interwencji rewitalizacji, tj.: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Pierwszą z metod zastosowanych na tym etapie było przeprowadzenie badania ankietowego – formularz ankiety zamieszczono na stronie internetowej gminy (cieszanow.org), w wersji papierowej udostępniono w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów oraz dystrybuowano podczas spotkań oraz wśród mieszkańców. Formularz ankiety zawierał pytania dotyczące oceny sytuacji w gminie w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. Pytania miały charakter zamknięty z możliwością wyboru jednej lub kilku podanych odpowiedzi. Dodatkowo zamieszczone zostało jedno pytanie otwarte dotyczące innych sugestii i uwag interesariuszy związanych z planowaną rewitalizacją. Wśród najczęściej zgłaszanych przez mieszkańców propozycji czy sugestii były m.in. zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, pozyskanie inwestorów zewnętrznych, rozwój mikro i małej przedsiębiorczości oraz stworzenie i/lub rozszerzenie bazy turystycznej i rekreacyjnej.

Ponadto mieszkańcy mieli możliwość wzięcia udziału w wywiadach grupowych dla

przedstawicieli sektora społecznego (mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i grup nieformalnych), gospodarczego (przedsiębiorcy, rolnicy), publicznego (przedstawiciele instytucji publicznych, Rady Miejskiej, sołtysi) oraz ludzie młodzi. Celem powyższych metod było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych potrzeb, oczekiwanych działań rewitalizacyjnych i potencjałów Gminy Cieszanów.

Interesariusze rewitalizacji zostali również włączeni w trwający 30 dni proces konsultacji społecznych projektów uchwał: w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji wraz z załącznikami. Poprzez formularz uwag była możliwość złożenia uwagi w formie papierowej, elektronicznej, ustnej (do protokołu) oraz na spotkaniu otwartym, na którym omówiono propozycję granic wyznaczonego obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji.

W trakcie procesu konsultacji społecznych nie wpłynęła żadna uwaga i/lub wniosek ze strony interesariuszy rewitalizacji, w związku z czym zamieszczona została informacja podsumowująca przeprowadzone konsultacje społeczne na stronie internetowej gminy w zakładce „Rewitalizacja”, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Ogłoszenia 2017”, na stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacjagminycieszanow.pl) oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów.

Na etapie programowania przeprowadzono szereg działań partycypacyjnych mających na celu poznanie problemów, potencjałów i potrzeb wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, wypracowania głównych założeń dokumentu oraz projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających, a także powołania Komitetu Rewitalizacji stanowiącego funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza.

Jednym z pierwszych kroków na tym etapie było przeprowadzenie naboru na fiszki projektowe, który umożliwił mieszkańcom zgłaszanie własnych zadań przy wkładzie koncepcyjnym lub niematerialnym bądź propozycji projektów jakie mogłaby realizować gmina (w tym w partnerstwie z innymi podmiotami). W trakcie trwania naboru (a także po nim) wpłynęło 6 fiszek zgłoszonych przez przedstawicieli różnych podmiotów (społecznych, gospodarczych oraz jednostek organizacyjnych gmin) dotyczących w szczególności prowadzenia działalności gospodarczej, poprawy jakości przestrzeni publicznych, zagospodarowania nieużytkowanych i zdegradowanych budynków popegeerowskich oraz zakupu wyposażenia do świadczenia usług o charakterze publicznym. Po weryfikacji,

zgłoszone projekty zostały uwzględnione w dokumencie jako osobne projekty podstawowe (lub ich elementy) albo jako przedsięwzięcia uzupełniające. Ponadto przez cały okres programowania świadczone było indywidualne doradztwo dla potencjalnych partnerów projektów rewitalizacyjnych, stwarzając możliwość uzyskania informacji nt. partnerstwa w rewitalizacji, możliwości finansowania projektów i pomocy w wypełnieniu fiszki projektowej.

Mieszkańcy mieli również możliwość dobrowolnego zgłoszenia swojej kandydatury w naborze na członków Komitetu Rewitalizacji, będącego organem opiniotwórczo-doradczym Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów. Uczestnictwo w pracach organu umożliwiło mieszkańcom szerszą kontrolę obywatelską nt. podejmowania decyzji rewitalizacyjnych, wydawanych opinii i doradztwa w kwestiach związanych z opracowaniem dokumentu. W wyniku przeprowadzonego naboru w wyznaczonym terminie zgłoszonych zostało łącznie 12 kandydatur na członków Komitetu Rewitalizacji. W związku z określonymi w regulaminie limitami dotyczącymi poszczególnych grup interesariuszy, Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów powołał Zarządzeniem nr 22/2017 z dnia 21 lutego 2017 r. na członków Komitetu Rewitalizacji 12 zgłoszonych osób jako przedstawicieli: mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości znajdujących się na tym obszarze (2 osoby); mieszkańców Gminy Cieszanów (2 osoby); podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą (2 osoby); podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych (2 osoby); organów władzy publicznej oraz innych podmiotów realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa (4 osoby). Komitet Rewitalizacji na etapie programowania zwołał trzy posiedzenia, a także został przeszkolony. Pierwsze posiedzenie dotyczyło wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Komitetu Rewitalizacji, a także zapoznania składu z Regulaminem Komitetu Rewitalizacji. Następnie organ odbył szkolenie, które dotyczyło zapoznania z zakresem „nowego podejścia” do rewitalizacji, co umożliwiło teoretyczne przygotowanie uczestników do prac w Komitecie, przeprowadzono dyskusję na temat tworzenia projektów rewitalizacyjnych oraz przeanalizowano kryteria oceny projektów rewitalizacyjnych przez Instytucję Zarządzającą RPO Województwa Podkarpackiego 2014–2020. Podjęto również pierwsze próby opracowania założeń dokumentu. Drugie posiedzenie Komitetu Rewitalizacji dotyczyło konsultacji wstępnych założeń dokumentu wypracowanych przez Komitet, a także mieszkańców w ramach działań partycypacyjnych na etapie programowania. Trzecim

posiedzeniem było opiniowanie dokumentu, zgodnie z art. 17 ustawy o rewitalizacji.

Ponadto zorganizowana została konferencja rozpoczynająca proces związany z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, który pozwolił na szerszą promocję partycypacji społecznej, jak również zapoznania mieszkańców z podstawowymi zagadnieniami związanymi z „nowym podejściem” do rewitalizacji.

Mieszkańcy mieli zapewnioną możliwość współdecydowania o podobszarach rewitalizacji podczas spacerów badawczych (fotografie 28 i 29), na których mogli przekazywać swoje uwagi i propozycje dotyczące miejsc do wykorzystania w działaniach rewitalizacyjnych, a także wstępnych propozycji projektów.

Ponadto przeprowadzono warsztaty (z mieszkańcami podobszarów rewitalizacji oraz potencjalnymi partnerami projektów rewitalizacyjnych), na których współtworzono główne założenia dokumentu – wizję, misję, cele rewitalizacji i kierunki działań oraz opracowywano nowe i doprecyzowano istniejące projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Fotografia 28 Spacer badawczy po wyznaczonym podobszarze rewitalizacji I



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 29 Spacer badawczy po wyznaczonym podobszarze rewitalizacji II



Źródło: InicjatywaLokalna.pl

W wyniku wszystkich powyższych działań partycypacyjnych przygotowany został projekt Gminnego Programu Rewitalizacji, który został wyłożony do 30-dniowych konsultacji społecznych. Powiadomienie o rozpoczęciu konsultacji zostało zamieszczone na 7 dni wcześniej poprzez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej gminy w zakładce „Rewitalizacja”, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Ogłoszenia 2017”, na stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacjagminycieszanow.pl) oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów. Poprzez formularz zapewniona była możliwość złożenia uwag w formie papierowej, elektronicznej, ustnej (do protokołu) oraz na spotkaniu otwartym.

Ponadto zorganizowano konferencję podsumowującą proces opracowania dokumentu, która pozwoliła na zaprezentowanie ostatecznego kształtu dokumentu oraz zaproszenie do udziału we wdrażaniu, monitorowaniu, współrealizacji założeń mieszkańców podobszarów rewitalizacji oraz Gminy Cieszanów skupionych w różnych podmiotach na rzecz wspólnego dobra.

W trakcie procesu konsultacji społecznych nie wpłynęła żadna uwaga. Informacja podsumowująca przeprowadzone konsultacje społeczne projektu dokumentu została opublikowana na stronie internetowej gminy w zakładce „Rewitalizacja”, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Ogłoszenia 2017”, na

stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacja.gminy.cieszanow.pl) oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów.

Partycypacja społeczna została oparta o możliwie dojrzałe formy komunikacji społecznej obejmującej m.in. ankiety, debatę, współdecydowanie, współrealizację, konsultacje, kontrolę obywatelską i opiniowanie. Ogólny schemat mechanizmów włączenia interesariuszy rewitalizacji (ze wskazaniem w nawiasach form partycypacji) na poszczególnych etapach rewitalizacji przedstawia tabela 27.

Tabela 27 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji

Realizowane działania	Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa (mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji)
DIAGNOZOWANIE	
Diagnoza gminy w podziale na ustalone jednostki referencyjne (sołectwa gminy, osiedla i Miasto Cieszanów) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (podzielonego na 2 podobszary rewitalizacji): - analiza wskaźnikowa ilościowa i jakościowa koncentracji problemów na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych jednostek we wszystkich ww. sferach; - analiza jakościowa potencjałów; - delimitacja przestrzenna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (podzielonego na 2 podobszary rewitalizacji)	1. Przeprowadzenie w terminie 28.12.2016–27.01.2017 r. badania ankietowego, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów, zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz potrzeb i oczekiwanych działań rewitalizacyjnych. 2. Przeprowadzenie w dniu 25.01.2017 roku w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie wywiadów grupowych z ludźmi młodymi oraz z przedstawicielami sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego dotyczących poznania potrzeb i oczekiwań interesariuszy rewitalizacji (<i>współdecydowanie, opracowywanie, współrealizacja</i>). 3. Konsultacje społeczne projektów <i>uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji</i> wraz z diagnozą gminy i mapami poglądowymi granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (podzielonego na 2 podobszary rewitalizacji) oraz <i>uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji</i> (w terminie 28.12.2016–27.01.2017 r. oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 21.12.2016 r.) w następujących formach rewitalizacyjnych (<i>konsultowanie, współdecydowanie, debata</i>): 1) zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć: - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów; - bezpośrednio w budynku Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów w godzinach pracy Urzędu. 2) otwarte spotkanie z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiające omówienie propozycji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (podzielonego na 2 podobszary rewitalizacji), które odbyło się w dniu 25.01.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie; 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów. Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Miasta i Gminy Cieszanów (cieszanow.org, w zakładce „Rewitalizacja”), w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.cieszanow.akcessnet.net, w zakładce „Ogłoszenia 2017”) oraz na stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacja.gminycieszanow.pl).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

	Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana w dniu 30.01.2017 r. na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg.
PROGRAMOWANIE	
Sporządzenie <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023</i>: - projektowanie i wybór rozwiązań; - określenie głównych założeń dokumentu; - identyfikacja i zaplanowanie listy projektów podstawowych oraz uzupełniających realizowanych przez różnych interesariuszy rewitalizacji; - określenie ram organizacyjno-finansowych realizacji rewitalizacji; - przeprowadzenie odpowiednich uzgodnień i zaopiniowanie dokumentu.	1. Przeprowadzenie otwartego naboru kandydatów na członków Komitetu Rewitalizacji, który trwał w terminie 02–19.02.2017 roku włącznie. Zgłoszenia kandydatów na członka Komitetu Rewitalizacji należało dokonać poprzez czytelne wypełnienie <i>Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji</i> oraz dostarczenie go w jeden z następujących sposobów (<i>współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>): - drogą elektroniczną w formie skanu na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów; - bezpośrednio do budynku Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów w godzinach pracy Urzędu. 2. Przeprowadzenie otwartego naboru projektów realizowanych na podobszarach rewitalizacji w terminie 02–24.03.2017 r. poprzez fiskę projektową, którą można było złożyć (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>): - drogą elektroniczną na podany adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów; - bezpośrednio w budynku Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów w godzinach pracy Urzędu. 3. Publikacja w prasie regionalnej „Super Nowości” w dniu 15.03.2017 r. dwóch artykułów prasowych: o podjęciu przez Radę Miejską w Cieszanowie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów i zaproszenie do udziału w opracowaniu dokumentu oraz obwieszczenia Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów w sprawie podjęcia uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cieszanów na lata 2016–2023. 4. Przeprowadzenie konferencji rozpoczynającej proces związany z opracowaniem dokumentu w dniu 22.03.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie w celu przedstawienia podstawowych zagadnień dotyczących rewitalizacji, jej uwarunkowań formalno-prawnych, źródeł finansowania oraz przykładów dobrych praktyk (<i>debata</i>). 5. Przeprowadzenie szkolenia Komitetu Rewitalizacji w dniu 05.04.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie w celu przygotowania członków organu opiniodawczo-doradczego Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów do aktywnego i merytorycznego udziału w procesie rewitalizacji (<i>współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 6. Publikacja w prasie regionalnej „Super Nowości” w dniu 20.04.2017 r. artykułu prasowego dotyczącego konsultacji społecznych dokumentu. 7. Posiedzenie Komitetu Rewitalizacji (<i>opiniowanie, współdecydowanie i kontrola obywatelska</i>):

	- I posiedzenie odbyło się w dniu 22.03.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie i dotyczyło kwestii organizacyjno-technicznych. - II posiedzenie odbyło się w dniu 05.04.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie i dotyczyło konsultacji wstępnych założeń dokumentu, tj. wizji, celów rewitalizacji, kierunków działań i zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających. - III posiedzenie odbyło się w dniu 15.05.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie i dotyczyło zaopiniowania dokumentu. 8. Spacer badawczy w dniu 21.03.2017 r. z mieszkańcami po podobszarach przeznaczonych do rewitalizacji, podczas którego mieszkańcy mogli przekazywać swoje uwagi i propozycje dotyczące miejsc, które wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych (<i>współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 9. Przeprowadzenie w dniu 21.03.2017 r. dwóch warsztatów z lokalną społecznością na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji w celu wypracowania założeń GPR (<i>współdecydowanie, współrealizacja</i>). 10. Przeprowadzenie w dniu 22.03.2017 r. warsztatów z partnerami projektów rewitalizacyjnych, tj. osobami planującymi realizację projektów na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów (<i>inicjatywa lokalna, współrealizacja</i>). 11. Świadczenie indywidualnego doradztwa dla potencjalnych partnerów projektów rewitalizacyjnych mającego na celu uzyskanie informacji nt. partnerstwa w rewitalizacji, możliwości finansowania projektów i pomocy w wypełnieniu fiszki projektowej (przez cały okres etapu programowania). 12. Konsultacje społeczne dokumentu w terminie 12.04–11.05.2017 r. oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 05.04.2017 r. w następujących formach (<i>konsultowanie, współdecydowanie, debata</i>): a) zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć: - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów; - bezpośrednio do budynku Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów w godzinach pracy Urzędu. b) otwarte spotkanie z interesariuszami rewitalizacji w dniu 09.05.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie z możliwością złożenia uwag i opinii do dokumentu. c) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów. Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów i w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Miasta i Gminy Cieszanów (cieszanow.org, w zakładce „Rewitalizacja”), w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.cieszanow.akcessnet.net, w zakładce „Ogłoszenia 2017”) oraz na stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacja.gminycieszanow.pl).
--	---

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

	Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem. 13. Publikacja w prasie regionalnej „Super Nowości” w dniach 02–03.05.2017 r. artykułu prasowego dotyczącego spotkania otwartego dla interesariuszy rewitalizacji w sprawie konsultacji społecznych dokumentu. 14. Przeprowadzenie konferencji podsumowującej proces związany z opracowaniem dokumentu w dniu 30.05.2017 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie (<i>debata</i>). 15. Uzupełnienie i korekta Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z oceną dokonaną przez Departament Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego – Zespół ds. Rewitalizacji w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 oraz przeprowadzenie konsultacji wewnętrznych projektu dokumentu. 16. Przeprowadzenie w dniach 22.01–21.02.2018 r. zewnętrznych konsultacji społecznych projektu zaktualizowanego dokumentu oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 12.01.2018 r. w następujących formach (<i>konsultowanie, współdecydowanie, debata</i>): a) zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć: - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów; - bezpośrednio do budynku Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów w godzinach pracy Urzędu. b) otwarte spotkanie z interesariuszami rewitalizacji w dniu 19.03.2018 r. w Centrum Edukacji Ekologicznej w Cieszanowie z możliwością złożenia uwag i opinii do dokumentu. c) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Miasta i Gminy Cieszanów.
WDRAŻANIE (FINANSOWANIE)	
Wdrażanie założeń <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023</i>: - realizacja (wdrażanie) przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych (w tym w ramach partnerstw międzysektorowych);	1. Organizacja przez gminę otwartego naboru na partnera/partnerów spoza sektora finansów publicznych do wspólnej realizacji projektu zgodnie z <i>Ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.) (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>). 2. Konkurs ofert dla organizacji pozarządowych (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>). 3. Konkurs architektoniczny lub architektoniczno-urbanistyczny w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023

- prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy rewitalizacji.	4. Planowanie partycypacyjne obejmujące cykl spotkań służących zagospodarowaniu przestrzeni (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 5. Spacerki badawcze dla określonych grup społecznych w celu ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, współrealizacja, kontrola obywatelska</i>). 6. Warsztaty projektowe związane z kształtowaniem przestrzeni z wykorzystaniem map/makiet (<i>konsultowanie, współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 7. Realizacja projektów przez różnych beneficjentów (w tym w partnerstwach międzysektorowych) (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>). 8. Wspólne podejmowanie decyzji/kształtowanie przestrzeni/rozwiązywanie problemów/opiniowanie rozwiązań w trakcie cyklicznych spotkań Komitetu Rewitalizacji (<i>konsultowanie, współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 9. Spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami organizowane w miarę postępu wdrożenia projektów (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, współrealizacja, inicjatywa lokalna i kontrola obywatelska</i>). 10. Realizacja małych inicjatyw interesariuszy rewitalizacji i wydarzeń lokalnych związanych z rewitalizacją (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>).
MONITOROWANIE, EWALUACJA, AKTUALIZACJA	
Ocena realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023: - prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji; - wykonanie ewaluacji założeń programowych; - aktualizacja dokumentu.	1. Opiniowanie cyklicznych raportów/sprawozdań z postępu w realizacji dokumentu przez Komitet Rewitalizacji oraz ich upublicznianie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (<i>kontrola obywatelska</i>). 2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne w celu przekazywania informacji na temat postępu we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych (<i>konsultowanie, kontrola obywatelska</i>). 3. Opracowanie ewaluacji <i>mid-term</i> i <i>ex-post</i> z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych (<i>kontrola obywatelska</i>). 4. Możliwość wystąpienia z wnioskiem o aktualizację dokumentu przez inicjatywę co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji (<i>współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 5. Opiniowanie zgłoszonych wniosków o aktualizację dokumentu przez Komitet Rewitalizacji (<i>kontrola obywatelska</i>).

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy opis dotyczący przebiegu konsultacji społecznych i efektów poszczególnych metod partycypacji społecznej oraz mechanizmów włączenia społeczności lokalnej na etapie diagnozowania i programowania, zamieszczony jest chronologicznie na stronie internetowej gminy (cieszanow.org, w zakładce „Rewitalizacja”), na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.cieszanow.akcessnet.net, w zakładce „Ogłoszenia 2017”) oraz na stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacjagminycieszanow.pl), dzięki czemu udokumentowany został udział w nim różnych interesariuszy. Zastosowane mechanizmy włączenia dostosowane były do wszystkich potencjalnych interesariuszy rewitalizacji z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych form partycypacji społecznej oraz aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia. Wartością dodaną przeprowadzonych metod partycypacji i „budowania” partnerstwa była możliwość skonfrontowania wiedzy o wielu aspektach funkcjonowania podobszarów rewitalizacji przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadziło do pogłębionej diagnozy podobszarów rewitalizacji i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych na nim działań. Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania dokumentu będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rewitalizacji „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”.

W związku z powyższym na etapie sporządzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023*, zgodnie z procedurą określoną przepisami ww. ustawy powołany został Komitet Rewitalizacji, w skład którego wchodzi interesariusze rewitalizacji, tj. przedstawiciele mieszkańców gminy (w tym podobszarów rewitalizacji), organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych grup społecznych. Pierwszym etapem procedury było uchwalenie przez Radę Miejską w Cieszanowie *Uchwały nr XXXII/8/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji wraz z załącznikiem stanowiącym Regulamin Komitetu Rewitalizacji*. Podjęcie uchwały

poprzedzone było konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi w dniach 28.12.2016–27.01.2017 r. w następujących formach: zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego (dostarczanego drogą elektroniczną na podany adres e-mail, drogą korespondencyjną na adres UMiG Cieszanów, bezpośrednio do UMiG Cieszanów), otwartego spotkania konsultacyjnego z interesariuszami rewitalizacji z zapewnieniem możliwości przedstawienia uwag, opinii i propozycji (w dniu 25.01.2017 r.) oraz zbierania uwag ustnych do protokołu w budynku UMiG Cieszanów. Wszystkie dokumenty dostępne były w wersji papierowej w UMiG Cieszanów oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Miasta i Gminy Cieszanów (cieszanow.org, w zakładce „Rewitalizacja”), na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.cieszanow.akcessnet.net, w zakładce „Ogłoszenia 2017”) oraz na stronie informacyjno-promocyjnej dotyczącej przebiegu procesu rewitalizacji (rewitalizacjagminycieszanow.pl). Powiadomienie o planowanych konsultacjach zamieszczone zostało 7 dni wcześniej, tj. dnia 21.12.2016 r. Niezwłocznie po podjęciu ww. uchwały przez Radę Miejską w Cieszanowie na zasadach określonych w przyjętym *Regulaminie Komitetu Rewitalizacji* ogłoszony został na stronie internetowej gminy, w BIP, na stronie informacyjnej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Cieszanów otwarty nabór na członków Komitetu Rewitalizacji, który trwał w dniach 02–19.02.2017 r. Zgłoszeń kandydatów można było dokonać poprzez wypełnienie *Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji* oraz dostarczenie go w taki sam sposób, jak w przypadku ww. formularza konsultacyjnego. Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur był Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji *Zarządzeniem Nr 22/2017 Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* (zgodnie z limitami osobowymi określonymi w Regulaminie).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów w zakresie rewitalizacji.

Zasady jego działania określa *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXXII/8/2017 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 30 stycznia 2017 r.

Według zapisów niniejszego regulaminu, Komitet uprawniony jest do opiniowania GPR na etapie opracowania, a następnie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji oraz podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w Gminie Cieszanów. Ponadto uczestniczy w sporządzaniu i opiniowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Cieszanowie oraz zarządzeń Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów związanych z rewitalizacją. W związku z tym nie istnieje konieczność wprowadzania zmian w ww. uchwale.

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje

Przepisy *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) określają, dla jakiej kategorii dokumentów planistycznych, ze względu na ich indywidualną zawartość oraz zewnętrzne uwarunkowania, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto przesłanką obowiązkowo kwalifikującą do przedmiotowej oceny, zgodnie z art. 46 pkt 3 i art. 47. ww. ustawy jest stwierdzenie, iż, w efekcie realizacji przedsięwzięć, wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Decyzję o przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydaje organ opracowujący projekt dokumentu sam bądź zgodnie z art. 47 ww. ustawy, w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony środowiska, którym w tym przypadku jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów wystąpił z wnioskiem o uzgodnienie stanowiska, czy realizacja projektów dokumentu wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub czy realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. W uzasadnieniu do wniosku zawarto uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy OOS, w tym m.in. informacje, iż przedsięwzięcia nie będą lokalizowane na przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000, a zadania realizowane w ramach wdrażania Programu nie będą miały istotnego oddziaływania na przekroczenie standardów jakości środowiska oraz nie kolidują z warunkami ochrony występujących na terenie gminy form ochrony przyrody.

W piśmie z dnia 12 czerwca 2017 r. znak: WOOŚ.410.1.146.2017.AP.2 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie wyjaśnił, iż ze względu na zakres

i charakter działań *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia 20.04.2018 r. Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów w związku ze wprowadzonymi zmianami w dokumencie, dotyczącymi opinii Zespołu ds. Rewitalizacji przy Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie, wystąpił ponownie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o uzgodnienie co do konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023 – aktualizacja* na podstawie art. 47 i art. 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.). Dnia 19 maja 2018 roku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem (znak: WOOŚ.410.1.26.2018.AP.2) poinformował, iż dla ww. projektu Programu, nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów nie wystąpił z wnioskiem do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Gminnego Programu rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023*. W piśmie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powołano się na art. 47 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie z którym organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W związku z tym wystąpienie z wnioskiem do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie nie było wymagane.

Niemniej jednak, każdorazowo przy opracowywaniu projektów konkretnych inwestycji, w przypadku, gdy zaistniałaby konieczność przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000, organ odpowiedzialny za realizację zadania, podejmie odpowiednie kroki administracyjne. Ponadto przygotowanie i prowadzenie zaplanowanych prac związanych z realizacją Programu powinno być poprzedzone inwentaryzacją przyrodniczą w zakresie występowania gatunków chronionych, w celu uniknięcia zniszczenia ich siedlisk, schronień i żerowisk. W budynkach

należy w szczególności uwzględnić ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w przegrodach budowli, co jest konieczne ze względu na przepisy prawa polskiego i wspólnotowego. W związku z powyższym, na zarządcach budynków spoczywa odpowiedzialność za prowadzenie prac remontowo-budowlanych budynków we właściwym terminie – dostosowanym do okresów lęgowych dla danych gatunków, bezpiecznym dla gniazdujących w budynkach. Po zakończeniu prac, w budynkach, w których gniazdowały ptaki lub nietoperze, wykonawca zobowiązany jest do stworzenia zastępczych schronień dla ptaków i nietoperzy, tak aby liczba siedlisk nie została uszczuplona. W przypadku konieczności ingerencji w środowisko flory i fauny objętej ochroną zostanie złożony wniosek o uzyskanie stosownego pozwolenie w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.).

Podsumowując należy podkreślić, że ze względu na specyfikę zadań wskazanych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* i z uwagi na ich parametry nie będą one znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym dla ww. Programu nie było konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Ponadto należy wskazać, że część podobszaru rewitalizacji II obejmującego Osiedle Stary Lubliniec leży w terenie górniczym „Lubliniec – Cieszanów 1”. Przebieg wysokoprężnego gazociągu (działka nr 9-317/1 – droga łącząca osiedle z zalewem lublinieckim) oraz fragment zjazdu na teren Ośrodka Zbioru Gazu Lubliniec (sąsiadującego z podobszarem rewitalizacji II) znajdują się na ww. terenie. Wszelkie inwestycje mogące ingerować w tereny górnicze oraz ich infrastrukturę będą dodatkowo uzgadniane z zarządcą obiektów.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów po zakończeniu procesu konsultacji społecznych, tj. dnia 12.05.2017 r. wystąpił również o zaopiniowanie projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* przez instytucje zewnętrzne wymienione we wskazanym artykule ww. ustawy. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, Burmistrz wyznaczył 14-dniowy termin przedstawienia opinii, licząc od dnia doręczenia projektu dokumentu. Rejestr zbiorczego zestawienia opinii wraz ze zgłoszonymi w ich ramach uwagami i/lub propozycjami, a także rekomendacją do ich całościowego bądź częściowego wprowadzenia lub uzasadnieniem do ich nie wprowadzania, opublikowany został na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zgodnie ze stanowiskiem Zespołu ds. Rewitalizacji do dokumentu wprowadzono zmiany, w związku z czym Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów, wystąpił dnia 20.04.2018 roku o ponowne zaopiniowanie projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023* przez instytucje zewnętrzne. Rejestr zbiorczego zestawienia opinii wraz ze zgłoszonymi w ich ramach uwagami i/lub propozycjami, a także rekomendacją do ich całościowego bądź częściowego wprowadzenia lub uzasadnieniem do ich nie wprowadzania, opublikowany został na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

5. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR), o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Jednak możliwość ustanowienia SSR na okres nie dłuższy niż 10 lat pozostaje jednocześnie jako opcja, która może zostać zrealizowana w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o ile wystąpią czynniki potwierdzające zasadność tej decyzji w kontekście optymalnego wykorzystania jej narzędzi. W takiej sytuacji zgodnie z dyspozycją ww. ustawy ustanowienie SSR wraz ze szczegółowym zakresem jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej w Cieszanowie, która zostanie podjęta na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Cieszanów.

6. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie

6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej

Gmina Cieszanów nie posiada aktualnie obowiązujących uchwał, o których mowa w art. 21 ust. 1 *Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610 z późn. zm.). W związku z tym Rada Miejska w Cieszanowie uchwali:

- 1) wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy;
- 2) zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Powyższe uchwały uwzględniać będą założenia niniejszego dokumentu, a w tym „określone w tym programie, działania prowadzące do zapobieżenia wykluczeniu mieszkańców podobszarów rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie zasad ustalania wysokości czynszów” (zgodnie z art. 21 ust. 3a ww. ustawy).

6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

W związku ze sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów nie przewiduje się wprowadzania zmian w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Cieszanów*, przyjętym Uchwałą nr 85/XVI/07 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 21 grudnia 2007 roku oraz zmienionym Uchwałą Nr XIV/84/2011 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 25 października 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Cieszanów.

Na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte:

- 1) Uchwałą nr 35/V/96 Rady Gminy i Miasta Cieszanów z dnia 25 sierpnia 1996 r. o uchwaleniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Budownictwa Jednorodzinnego w Nowym Siole”;
- 2) Uchwałą nr 5/II/98 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 17 marca 1998 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dom Opieki Społecznej w Nowym Siole”;
- 3) Uchwałą Nr XIV/81/2011 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 25 października 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Tereny rekreacyjno-sportowe oraz handlowo-usługowe w Starym Lublińcu nad Zalewem”;
- 4) Uchwałą nr XVIII/3/2012 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów usługowo-mieszkaniowych w Cieszanowie i Nowym Siole;
- 5) Uchwałą nr III/7/2015 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY W NOWYM SIOLE”.

Jednak w związku z realizacją założeń Gminnego Programu Rewitalizacji nie są wymagane zmiany w ww. dokumentach. Nie przewiduje się również konieczności sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

Spis fotografii

Fotografia 1 Zespół Szkół Publicznych – Osiedle Nowe Sioło	48
Fotografia 2 Baza sportowo-rekreacyjna przy Zespole Szkół Publicznych – Osiedle Nowe Sioło	48
Fotografia 3 Amfiteatr – 1 – Osiedle Nowe Sioło	49
Fotografia 4 Amfiteatr – 2 – Osiedle Nowe Sioło	49
Fotografia 5 Teren Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Wędrowiec” – Osiedle Nowe Sioło	50
Fotografia 6 Teren Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Wędrowiec” oraz wioska kozacka – Osiedle Nowe Sioło.....	51
Fotografia 7 Stawy rybne – Osiedle Nowe Sioło	51
Fotografia 8 Zdegradowane budynki dawnego spichlerza oraz dawne obiekty warsztatowe – Osiedle Nowe Sioło.....	52
Fotografia 9 Zdegradowane obiekty popegeerowskie – Osiedle Nowe Sioło	52
Fotografia 10 Popegeerowskie bloki mieszkalne Osiedla Nowe Sioło – 1.....	53
Fotografia 11 Popegeerowskie bloki mieszkalne Osiedla Nowe Sioło – 2.....	53
Fotografia 12 Popegeerowskie bloki mieszkalne Osiedla Nowe Sioło – 3.....	54
Fotografia 13 Przestrzeń międzyblokowa – Osiedle Nowe Sioło.....	54
Fotografia 14 Droga dojazdowa do osiedla popegeerowskiego Nowe Sioło.....	55
Fotografia 15 Dwór wchodzący w skład zespołu dworskiego – Osiedle Nowe Sioło.....	56
Fotografia 16 Park i fortyfikacje ziemne wchodzące w skład zespołu dworskiego – Osiedle Nowe Sioło.....	56
Fotografia 17 Popegeerowskie Osiedle Stary Lubliniec – budynki mieszkalne.....	57
Fotografia 18 Świetlica – Osiedle Stary Lubliniec	58
Fotografia 19 Boisko sportowe – Osiedle Stary Lubliniec	58
Fotografia 20 Budynek dawnego biurowca – Osiedle Stary Lubliniec	59
Fotografia 21 Budynek dawnej kotłowni – Osiedle Stary Lubliniec	59
Fotografia 22 Budynek dawnego ujęcia wody – Osiedle Stary Lubliniec	60
Fotografia 23 Zdegradowane zabudowania popegeerowskie – Osiedle Stary Lubliniec	60
Fotografia 24 Zalew lubliniecki – 1 – Osiedle Stary Lubliniec	61
Fotografia 25 Zalew lubliniecki – 2 – Osiedle Stary Lubliniec	61
Fotografia 26 Główna droga Osiedla Nowe Sioło	64

Fotografia 27 Główna droga Osiedla Stary Lubliniec	64
Fotografia 28 Spacer badawczy po wyznaczonym podobszarze rewitalizacji I	175
Fotografia 29 Spacer badawczy po wyznaczonym podobszarze rewitalizacji II.....	176

Spis map

Mapa 1 Poglądowa lokalizacja podobszarów rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Cieszanów	30
Mapa 2 Poglądowe granice wyznaczonego I podobszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów	31
Mapa 3 Poglądowe granice wyznaczonego II podobszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów	32
Mapa 4 Rozkład stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku	66
Mapa 5 Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 – stężenia roczne na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku	67
Mapa 6 Klasyfikacja stref pod względem kryterium ochrony zdrowia dla ozonu – cel długoterminowy na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku.....	68
Mapa 7 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku	69
Mapa 8 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Cieszanów	70
Mapa 9 Formy ochrony przyrody w granicach wyznaczonego podobszaru rewitalizacji I.....	72
Mapa 10 Formy ochrony przyrody w granicach wyznaczonego podobszaru rewitalizacji II..	73
Mapa 11 Rozmieszczenie przestrzenne inwestycyjnych projektów podstawowych na wyznaczonym podobszarze rewitalizacji I.....	133
Mapa 12 Rozmieszczenie przestrzenne inwestycyjnych projektów podstawowych na wyznaczonym podobszarze rewitalizacji II	134

Spis schematów

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów	27
Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie podobszarów rewitalizacji	33
Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cieszanów na lata 2016–2023	87
Schemat 4 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Cieszanów	153

Spis tabel

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych	12
Tabela 2 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	40
Tabela 3 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku – porównanie średniej dla podobszaru I rewitalizacji (Publiczne Gimnazjum w Cieszanowie – Nowym Siole) oraz średniej dla Gminy Cieszanów	45
Tabela 4 Wskaźniki, których wartości dla obszaru rewitalizacji (składającego się z dwóch podobszarów rewitalizacji), które są mniej korzystne niż dla województwa podkarpackiego	75
Tabela 5 Zidentyfikowane kluczowe problemy oraz potencjały wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Cieszanów	76
Tabela 6 Cele rewitalizacji i kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanej skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych	88
Tabela 7 Projekt podstawowy nr 1	91
Tabela 8 Projekt podstawowy nr 2	95
Tabela 9 Projekt podstawowy nr 3	98
Tabela 10 Projekt podstawowy nr 4	101
Tabela 11 Projekt podstawowy nr 5	102
Tabela 12 Projekt podstawowy nr 6	104

Tabela 13 Projekt podstawowy nr 7	107
Tabela 14 Projekt podstawowy nr 8	109
Tabela 15 Projekt podstawowy nr 9	111
Tabela 16 Projekt podstawowy nr 10	113
Tabela 17 Projekt podstawowy nr 11	115
Tabela 18 Komplementarność projektów EFRR planowanych do finansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014–2020 (projekt podstawowy nr 1) i projektów EFS	119
Tabela 19 Podstawowe i alternatywne źródła finansowania podstawowych projektów rewitalizacyjnych	124
Tabela 20 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	127
Tabela 21 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi	136
Tabela 22 Wykaz projektów zrealizowanych przez Gminę Cieszanów na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy ..	141
Tabela 23 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów (w złotych).....	146
Tabela 24 Szacunkowe koszty zarządzania rewitalizacją w Gminie Cieszanów w złotych w latach 2016–2023	150
Tabela 25 Harmonogram wdrażania dokumentu	154
Tabela 26 Wskaźniki monitoringowe wdrażania <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2016–2023</i>	162
Tabela 27 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji	178

Spis wykresów

Wykres 1 Udział % ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	35
Wykres 2 Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	36

Wykres 3 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób według miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	36
Wykres 4 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym według miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	37
Wykres 5 Udział długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	38
Wykres 6 Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	39
Wykres 7 Liczba wypełnionych formularzy „niebieska karta” w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	40
Wykres 8 Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	42
Wykres 9 Średnia frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	43
Wykres 10 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2014 roku – porównanie średniej dla podobszaru I rewitalizacji (Szkoła Podstawowa im. płk Bronisławy Wysłouchowej z Szabatowskich w Cieszanowie – Nowym Siole) oraz średniej dla Gminy Cieszanów	44
Wykres 11 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego zamieszkania w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	46
Wykres 12 Powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadającą na 100 mieszkańców (w ha) w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	47
Wykres 13 Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych w % w 2014	

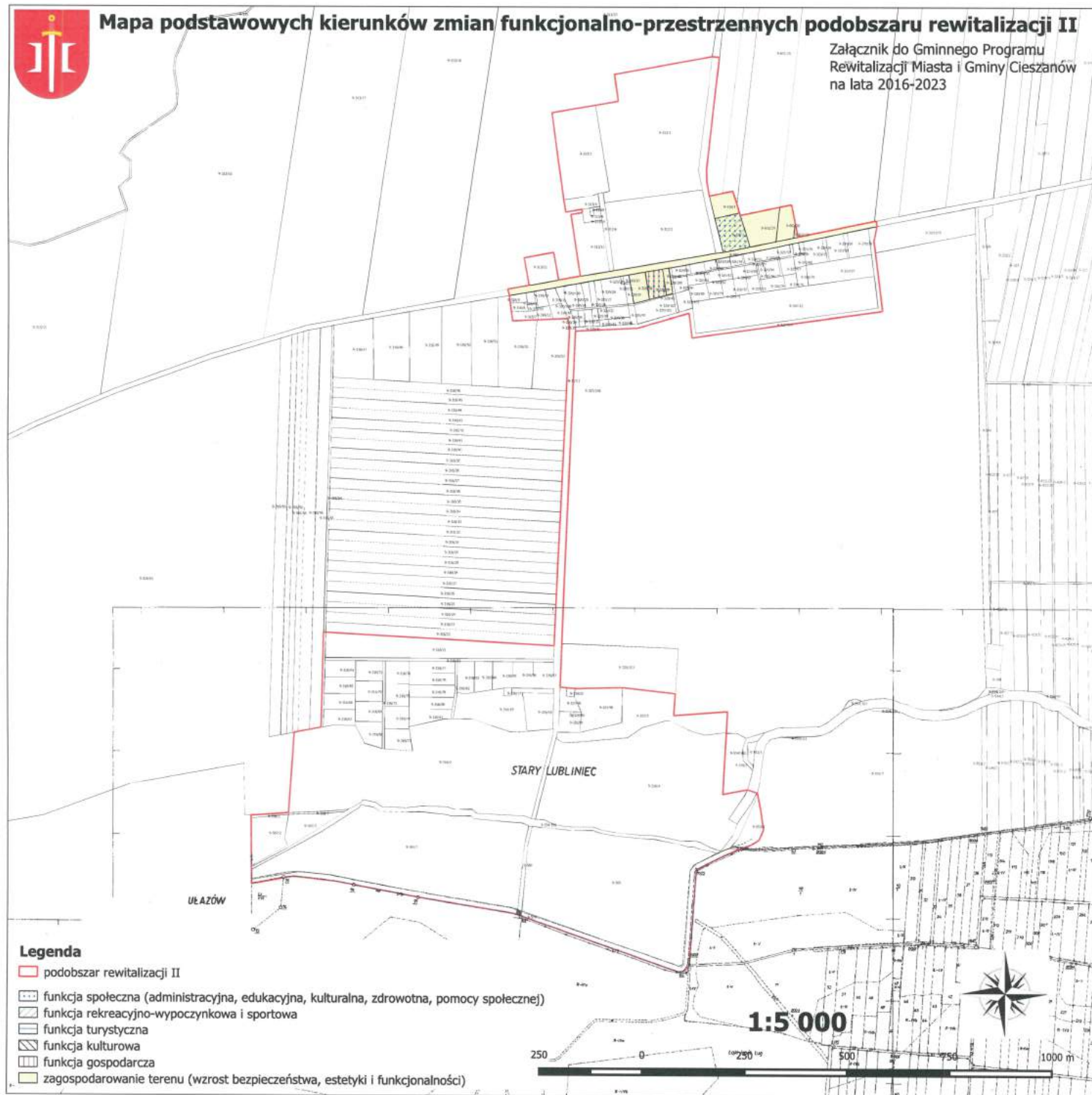
roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	62
Wykres 14 Udział budynków mieszkalnych mających bezpośredni dostęp do dróg asfaltowych w liczbie budynków mieszkalnych ogółem w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	63
Wykres 15 Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w 2014 roku – porównanie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji oraz średniej dla Gminy Cieszanów	65

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji



Mapa podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji II

Załącznik do Gminnego Programu
Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów
na lata 2016-2023





Mapa podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji I

Załącznik do Gminnego Programu
Rewitalizacji Miasta i Gminy Cieszanów
na lata 2016-2023

